The University of ...
THE LIBRA[RY]

הצֹפה

ביטאון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל

...ה, יום שני, י"ג כסלו תשל"ו (17.11.1975)
...נה ל"ח — גליון 12075 — המחיר 1.20 ל"י

[...]דהיים מנהל מגעים להארכת מנדט כוח האו"ם בגולן

[...]ורות דיפלומאטיים בקאהיר: אסד ופורד ייפגשו השבוע בפאריס

...שרי המדיני בירושלים ...ים נתקבלו ידיעות כי ...איים, קורט ואלדהיים, ...ים לאיזור לשיחות שב־ ...ומד שאלת הארכת ה־ ...כוח האו"ם בגולן.

...יעות שהגיעו, נראה ש־ ...ין ברגע האחרון על הפ־ ...יבת המנדט, בשלושה או ...יפים.

...זרה למזכיר האו"ם, כי ...המנדט בששה חדשים ...רוח הסכם ההפרדה.

...יים שוקל ביקור ...קרוב במזרחית

...ברים, 16 (ופי"ע, עי"צ). ...האו"ם, קורט ואלדהיים, ...אישי במזרחית על, ריקע ...כוח הפרדה ברמת הגו־ ...לפוג בעוד שבועיים, נמ־ ...יום.

...ורים אמר כי ואלדהיים ...ת סופית, אך הוא מתכוון ...בוע שגישות נוספות עם ...של הארצות המעורבות ב־ ...ובוע לעבר הוא נוטה עם ...סוריה וישראל, אמר ה־

...מת נמסר אבית, כי ואל־ ...בוון לבקר כבר השבוע ...יבקר בדמשק, בירושלים,

קאהיר, וקרוב לוודאי גם בירבת עמון.

בדמשק ובירושלים ינסה מזכיר ה־ או"ם לברר אצל מנהיגי סוריה ו־ ישראל את התנאים להסכם אשר י־ אפשר את חידוש המנדט של כוח האו"ם ברמת הגולן, העומד לפוג ב־

30 בנובמבר. למצרים הוזמן מזכיר האו"ם ע"י הנשיא סאדאת, בעת בי־ קורו של סאדאת באו"ם.

אתמול נועד ואלדהיים עם שגריר ירדן באו"ם, עבדול האמיד שארף. נמסר, כי אפשרות ביקורו של ואל־ דהיים בירדן בימים הקרובים נידו־ נה בשיחה זו, ביחד עם היבטים אח־ רים של בעיית המזרחית.

העתון הביירותי „אל מוחרר" מסר בסוף השבוע, כי סוריה הסכימה עק־ רונית להאריך בחודשיים את המנדט של כוח האו"ם בגולן.

דיפלומטים אמרו כי ברוהיים הנו־ מך כנראה בביקור מצד ולדהיים במזרחית, כמשקל נגדי להשפעה ה־ אמריקאית באיזור.

לא ברורות כוונותיה של סוריה מביירות נמסר, כי שבועיים לפני שפג תוקפו של מנדט כוח האו"ם המשקיף על ההפרדה ברמת הגולן, לא ברור עדיין מה העמדה שתנקוט ממשלת דמשק בענין הארכת המנדט.

בימים האחרונים ניכרת פעילות דיפלומטית בנושא זה.

ואמנם אל אסאד, נשיא סוריה, קי־ בל ב־7 לנובמבר אגרת מאת מנהיגי ברה"מ. לא פורסם דבר על תוכן המסמך, אך משקיפים סבורים, כי הוא מתייחס למצב במזרחית ולעצ־ לה רמת הגולן.

על אף העובדה שמפלגת הבעת' חוזרת ומגנה את ההסכם הסורי־ ישראלי שנעשה לאחרונה, לא דחתה

סוריה להלוטין את האפשרות שהו־ חזור להשגת הסכם בעניין רמת ה־ הגולן. עם זאת קשר הנשיא אסאד כל אפשרות כזאת זו בתנאי שבכל־ ביל יתפתח מו"מ עם הפלסתינאים באמצעות הארגון לשחרור פלשתין.

ראש ממשלת סוריה: הכשיל באמצעים להכשיל את הסכם המצרי־ישראלי

לאטאקיה, סוריה 16 (ע"ר) — ראש ממשלת סוריה התמיר אל איובי אמר היום כי ארצו תמשיך באמצעים ל־ הכשלת ההסכם המצרי־ישראלי.

איובי מסר הצהרה זו בטקס ה־ חנוכה של קו רכבת בין לאטאקיה לקאמשלי בגבול העיראקי.

מקורות בקאהיר: אסאד ופורד עשויים להיפגש

קאהיר, 16 (ופי"ע) — מקורות דיפלומאטיים כאן אמרו היום, כי סוכים הסיכויים לקיום פגישה ב־ פאריס בשבוע זה בין נשיא סוריה חאפז אל אסאד לנשיא ארה"ב, ג'רלד פורד.

כזכור שוהה עתה הנשיא סוריה בצרפת, שם הוא משתתף בוועידת פיסגה לעניני כלכלה.

שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי אמר בחודש שעבר כי פורד ואסאד עשויים להפגש באירופה בעוד ב־ מבר, כדי לבקש פתרון מוחלט ה־ סוריה.

נמשכת התבצרות הסורים בגולן

הסורים ממשיכים במאמץ הת־ בצרות לאורך נקודות שונות בקו הגולן, באיזור מיפגש הגבולות ירדן־סוריה־ישראל.

כתב עתיים בגליל מוסר, כי ליד גזל רואקד וליד הירמוך נראים דחפורים, משאיות, חיילים ואנשים סוריים ה־ מקימים מצב גדול מול אתת משמ־ רות הצפונית של האו"ם בשטחנו.

כמו־כן נראית לאורך הדרך המו־ בילה מהכפר מחויבה שבירדן אל איזור עמק הירדן תכונה הנדסית ירדנית גדולה. דחפורים ירדניים מר־ חיבים דרכים, מקימים סוללות ועוס־ קים במלאכות אחרות.

הסורים ממשיכים עם זאת בשיפור עמדות וביצורים גם במרכז וצפון רמת הגולן.

ישראל תעביר לארה"ב השגות על „המסמך הפלשתינאי"

קיסינג'ר הכחיש כי יש במסמך שינוי במדיניות ארצות הברית

מאת סופרנו המדיני בירושלים

הממשלה דנה אתמול ב„מסמך הפלשתינאי" שהוגש על־ידי עוזר תת־מזכיר המדינה של ארה"ב, מר סאנדרס, שאף כי אין בו כיוון חדש של מדיניות ארה"ב, יש לראות זאת, יש בו, כשמשמעויות שונות העשויות להתפרש כרצי־ נות להסתפק בשותף לבעיית עם ישראל. השרים הדגישו כי הכבור כן לוקח בשקיעות ובעמדות המנהיגות המדינית ועקביותיה, שאין להתעלם מהם.

ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר, כי אמנם הדברים שכלולים במסמך אינם חדשים, אך ריכוזם במסמך אחד יש בו משום מתן גושפנקה לאשיף בתור „לב הבעיה של הסכסוך" ד־ מורת תיכוני, דבר שלא נשמע קודם לכן על ידי ארה"ב.

רבין מסר, כי בפגישה שנקבעה בין קיסינג'ר לבין שגריר ישראל, שמחה דיניץ, הכחיש קיסינג'ר שיש במסמך זה שינוי במדיניות ארה"ב.

כן מסר מר רבין כי בפגישה עם קיסינג'ר אמר האחרון שברית המו־ עצות הציעה כינוסה של ועידת ג'נ־ בה בהשתתפות אשי"ף וכי ארה"ב הודיעה כי טרם הגיע הזמן לכך.

ראש הממשלה אמר בדברי הסי־ כום, כי הממשלה מאוחדת בעמדתה

הביקורתית, כלפי שיטות שונדרס, ראש הממשלה הודיע כי השגותיה הפסקטיביות המפורשות של ישר־ אל תובאנה בפני ממשלת ארה"ב.

על אף ההסברים, סבורים בירו־ שלים, כי אילו ידעה ישראל מראש על המסמך, אין ספק שהיה ביקה לאתו אותו בכמה נקודות ולהכביר את הנקודה של „הישות הפלשתי־ נאית" מאספקטים נוספים שהיו עת־ נים מבט עניינו יותר לבעית שלה מתייחס המסמך.

„ויד ברזהנקי"

קיסינגר הסביר שהמסמך הוא „נייר ברזוהנסקי" שמטרתו להבהיר את עב־ דות הצדדים בסכסוך, אך לא לקבוע קו מדיני, למרות הרעות השגובות בו ביחס לאשיף.

אף שאין בכך משום הפרת ההס־ כם הקהבבה עם ארה"ב, הרי יש בכך משום טעם רע — אמרו חוגים מדי־ניים בירושלים.

בעקבות דיוני הממשלה אתמול יעביר השגריר דיניץ לקיסינג'ר את השגות הממשלה על המסמך הזה.

מבררים ענין מכירת מטוסי „יגואר" במצרים

שר הבריאות וויקטור שם טוב ושר התיירות משה קול שאלו את ראש הממשלה, בעניין הידיעה כי קיסינג'ר לחוץ על בריטניה למכור למצרים מטוסי „יגואר". ראש ה־ ממשלה השיב, כי אין הוא יכול לאשר את הלחץ, אך יש מקום לה־ בין, כי קיים תיאום בין ארה"ב ו־ בריטניה בעניין זה. מכל מקום ה־ עניין בבירור.

הסיוע האמריקאי לישראל

בעומדו על תזית הנפרץ עתה ב־ מליאת ועדת החוץ של בית־הנבחר־ רים של ארצות הברית, בנושא — סיוע לישראל, עמד ראש הממשלה על הידיעות כי ישנם גורמים בסנ־ט של המשרדים על פניית הנשיא ב־ גוזן. תוך כדי כך ציין מזכיר ה־ מדינה, ד"ר קיסינגר, שפעל בהיזל־ סיות להשגת האישור הנדרש לסבית המימשל בנושא הסיוע לישראל. ל־ ספיפיו.

ראש הממשלה מסר לממשלה על פניית שגריר ברה"מ אל מזכיר ה־ מדינה האמריקאי, בדבר זימון כל ועידת ג'נבה ובדבר הזמנת נציגי אשיף לקחת חלק בוועידה זו. מז־ כיר המדינה מסר על כך לממשלת ישראל ושאל לתגובתה. ראש הממ־ שלה השיב למזכיר המדינה, כי ישראל מוכנה לחידוש ועידת ג'נבה בהרכב משתתפיה המקורי, לאחר חידוש מגוים אונדודייף על ידי ברי־ ה"ה, בכל עת.

ישראל לא תנהל מו"מ עם אשי"ף

בתשובה חוזרו הדגישו, אמר ראש הממשלה, כי ישראל לא תנהל כל משא ומתן עם אשיף ואני מת־ נגדים לכל הצעה להזמין ארגון זה להשתתף בוועידת ג'נוה. יש לב־ הנו לפי הסיכום שנתקבל בשעתו, לפיה כל הזמנה של גורם נוסף ל־ ועידה, טעונה הסכמה מראש מאת כל הצדדים השותפים לזימון הוועי־ דה.

בסוקרו את פעולתה של משלחת הכנסת ארצות הברית, אמר ראש הממשלה כי המשלחת ממלאה את

שליחותה על הצד הטוב ביותר, לכ־ בוד למדינה.

ראש הממשלה מסר לממשלה כי בשבועות הקרובים יכונס כנס חירום בישראל של מנהיגי הקהילות היהו־ דיות בעולם, כדי לדון ולהחליט על תשובת העם היהודי למסע האנטי־ ציוני בעקבות החלטות עצרת ה־ או"ם. החלטה על זימון כנס החי־ רום נתקבלה תוך מגע הדוק עם היושב־ראש בפועל של ההנהלת ה־ סוכנות היהודית, אריה דולצ'ין. נמ־ סר הצעות שונות בדבר הכנת תכ־ נית פעולת הממשלה, בתשובה ל־ החלטות עצרת האו"ם, וראש הממש־ לה הוסמך להחליט על־כך.

צעדים להגברת המשטר בבירה

בישיבה דיווח שר המשטרה, ש. הלל, על המיבצע שהיה ביום ה' ב־ רחוב יפו בירושלים, ומסר על הצע־ דים הנבקסים ושיינקטו על ידי מי־ רכי הבטחון להגברת הבטחון בבירה ולגילוי הפושעים.

צפויים צעדים כלכליים חדשים

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

צעדים כלכליים נמרצים ח־ דשים צפויים במסגרת תכנית כלכלית שתוגש בקרוב.

התכנית נמצאת עתה בשלבי גי־ בוש באוצר ובבנק ישראל. כצפוי שהיא תוגש כתכנית עם יעדים לטווח ארוך לשם פתרון בעיות המשק.

תקציב הסובסידיות יקוצץ במחצית

תקציב הסובסידיות

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

הסובסידיות להתהבורה ול־ מצרכים חיוניים יקוצצו בנד־ אה כדי המחצית כך עולה מההצעות הנדונות באוצר.

תקציב הסובסידיות השנה הוא כ־2.4 מיליארד ל"י. בהצעה הנדו־ נות לאוצרתה מדובר על קיצוץ ה־ סכום בכמיליארד ל"י. יש לציין, כי כדי לשמור על רמת ההחזרים הנד־ כחית היה צורך להגדיל את סכום הסובסידיה לשנה 1976 בכ־1.5 מי־ ליארד ל"י.

רק 500 עובדים יפוטרו מהתעשיה האווירית והצבאית

מאת סופרנו הצבאי

מההכרזות על הצורך בפיטורי כ־6000 איש מהתעשייה האוו־ רית והתעשייה הצבאית, בגלל קיצוץ בתקציב הביטחון, נותרה למעשה תכנית לפיטורי כ־500 עובדים בלבד וגם זאת בסוף הז־ שנת התקציבית.

כזכור, הכריז שר הבטחון, ש. פרס, שיהיה הכרח לפטר אלפי עובדים בגלל צמצום בהזמנות מערכת הביטחון בתעשייה האווי־ רית והתעשייה הצבאית.

בשלב מסויים של הדיונים בנושא זה נמסר על ידי ראש משרד הביט־ חון בדבר הכרח לפטר לפחות 1500 עובדים בתעשייה האווירית, וגם זאת בתנאי שיימצא מימון בסכום של 220 מיליון ל"י למפעל כדי לפ־ תח ייצור מטוסי „כפיר" ליצוא. מת־ ברר כי תכנית זאת מבוססת על גשירה טבעית בשיעור של 220 איש בחודש מהתעשייה האווירית. לפי חישוב זה יקטן מספר העובדים ב־ תעשייה האווירית עד סוף שנת ה־ תקציב ב־1100 איש ולמעשה יהיה צורך בפיטורי 400 איש בלבד. גם לכך לא נקבעה כל תכנית מעשית וייתכן כי צמצום ב־400 איש יעובר לקיזוז הגשירה הטבעית מהמפעל מכל מיני סיבות.

הקטנת עובדי התעשייה הצבאית ב־1000 איש מבוססת על אותו עק־ רון. הגשירה הטבעית מהתעשייה הצבאית היא בשיעור של 180 איש בחודש; וכך עד סוף שנת התקציב יקטן מספר העובדים במפעל ב־900 איש. בסוף השנה יהיה צורך בפי־ טורי 100 איש בלבד.

צפויה שורת התפטרויות של פקידים בכירים במשרד הביטחון

בעקבות הריאורגניזציה אותה מתכנן עוזר השר

מאת סופרנו הצבאי

בעקבות הריאורגניזציה אותה מתכנן עוזר שר הבטחון אלוף (מיל) ישראל טל, צפויה שורה של הת־ פטרויות של פקידים בכירים במשרד הביטחון.

נודע, כי המדובר בהתפטרות פקי־ דים בכירים אשר ראשים עצמם נפ־ געים מהעובדה שלא הצעו להם התפקידים אחראיים יותר על ידי עוזר השר. כפי שכבר פורסם יוקמו במש־ רד הבטחון ארבעה מינהלים: לרכש, ייצור, כלכלה וכספים, מחקר ופיתוח. מינהלים אלה יבואו במקום אגפים.

יותר סמכויות למנכ"ל

ביסודה של הריאורגניזציה במש־ רד הביטחון מונח העקרון של הע־ ברת יותר סמכויות למנכ"ל המשרד, פרופ' פנחס זוסמן. ראשי המינהלים יהיו כפופים ישירות למנכ"ל.

נודע, כי עוזר שר הביטחון אשר נכנס לתפקידו לפני כחודש וחצי, שם לעצמו כמטרה עיקרית לשקם את מוראל העובדים במערכת הבטח־ חון, אשר נפגע קשה בעקבות הפר־ סומים על פרשיות השחיתות במשרד הביטחון ומעצרים של חשודים בענין זה. בעיה שנה שניצבה בפני היתה אכזבת ספקים למערכת הביטחון

מעיכובים ממושכים שהיו בהעברת כספים אליהם. התברר, כי השבונות היו מונחים במינהל ההרכשה חוד־ שים, ובמקרים לא מעטים אף יותר משנה. אלוף טל קבע נהלים חדשים אשר יאפשרו טיפול בחשבונות במ־ שך ימים ולכל היותר במשך שבועות בלבד. אורגן מבצע הסברה מקיף

בקרב 450 עובדי מינהל הרכשה. נודע, כי הריאורגן אינו כרוך בהפחתה או בתוספת תקנים ומשרות במשרד הביטחון. בראשית שנה תק־ ציבית זו עבדו במשרד 2652 איש, ובהתאם להחלטה בדבר צמצום כל המנגנון הממשלתי הופחת מספר זה ב־124 משרות.

עצרת לציון מאה שנה להולדתו של הרב י. ל. הכהן מימון ז"ל

שר הדתות: חולם ולוחם, ספרא וסייפא, איש התורה ואיש המדינה

בעצרת לציון מאה שנה להול־ דתו של הרב י. ל. הכהן מימון ז"ל, שר הדתות הראשון, אמר שר הדתות, ד"ר יצחק רפאל, כי תשובתנו להחלטה האנטישמית ל־ התנכלויות אויבינו היא הנופה בהתנחלות בבניין העם בארצנו.

דרכו של עם ישראל להתהלך ב־ שעת צרה וסכנה, אמר השר, בציינו כי סימני ההתעוררות שפקדה את חלקי העם כאן ובגולה מוכיחים כי גברה תחושת הסכנה. „החלטת העצ־ רת היא שמחקה אנשי פשע לשלוח בנו ידם הפושעת. אך אויבינו טועים בסברם שבדרכים אלה יצליחו. בכל־ חות מלוכדים נבדע ונדע פיזיים, נגביר את בנייתה של ירושלים ונפיץ תורת ציון בכל חלקי ארצנו".

בהציגו דמותו של הרב י. ל. הכהן מימון זצ"ל, שהיה חולם ולוחם, ספרא וסייפא, איש התורה ואיש ה־ מדינה. קרא שר הדתות לציבור לל־ כת בדרכיו של הרב מימון ז"ל.

ספריה תורנית

במעמד שר הדתות, ראש עיריית אשדוד, רבני העיר ואישים רבים, נחנכה אתמול אחר הצהריים ספריה תורנית בבית־הספר „יהלום", ע"ש הרב מימון ז"ל. הספריה התורנית תהיה הגדולה ביותר מסוגה באשדוד והסביבה.

במסגרת האירוע נערך טקס הכ־ נסת ספר תורה לבית־הספר, שנתרם על ידי משרד הדתות ותמסר הגיגיה על ידי השר.

בחנוכת הספריה התורנית צויינה גבי גאולה רפאל, בתו של הרב מימון, שאהבתו הגדולה ביותר של אביה היתה אהבת הספר העברי, ר אין מצבה זכרון יפה יותר לזכרו מאשר ספריה זו. בתום הטקס הגישה קבוצת ילדים אלבום המכיל חיבורים על פועלו של הרב מימון.

לפני כן ביקרו שר הדתות ורעייתו בתערוכה מיוחדת שהוקדשה למפעל־ ליו של הרב מימון, אשר הוכנה במיוחד על־ידי תלמידי בית־הספר „יהלום" וצוות העובדים.

אזכרה לד"ר בצלאל בוזק ז"ל

במלאת שנה לפטירתו של ד"ר בצלאל בוזק ז"ל סגן יו"ר המרכז העולמי, נערכה אתמול אזכרה רבת משתתפים באולם „בית מאירי" מטעם המרכז העולמי של המזרחי הפועל המזרחי.

הרב אביגדור ציפרשטיין, עמד ב־ דבריו על מהותה של הציונות והכות־ נו על אי, שהתחילה עוד מפרשת „בראשית", ועל המאורעות של הי־ מים האחרונים הקשורים לגינוי ה־ ציונות, בציינו כי המנוח, ר' בצל־ אל בוזק, דבק כל ימיו בציונות דתית ובה ראה את עולמו הרוחני.

מר ישעיהו ברנשטיין עמד על דר־ כו של ר' בצלאל בוזק מנעוריו בפו־ לין, שם היה מראשוני „צעירי ה־ מזרחי" ועד עלותו לארץ מראשוני החלוצים הדתיים של „הפועל המז־ רחי", יעבודתו במשך שנים רבות בבאמן בית מאיר והמרכז העולמי.

הבן ד"ר יעקב בוזק לימד פרקי משניות. ר' אליעזר הדס ערך את האזכרה.

דגל מצרים הונף בראס סודר

ראס סודר 16 (ופי"ע) — דגל מצרים הונף היום מעל ראס סודר בפעם הזו הפעם הד ראשונה מזה 101 חודשים.

בטכס הכריז מושל סיני, מוחמד קרמני באזני 300 נוכחים כי שהם מביע „תורתה להתישבה של אמ־ כני".

ישראל נסוגה מאיזור ראס סודר ב־ יום ו'. דובר הצבא המצרי הצביע על צריפים עשויים אבנים ומלא ב־ ראס סודר ואמר כי אלה „נחרסו ל־ אחרונה", כפי הנראה זמן קצר לפני הנסיגה הישראלית. הוא טען כי רק כמה בניינים, ששימשו כמקום מגו־ ריהם של הישראלים האחרונים לפני הנסיגה הושארו במצב תקין.

תחזית מזג האויר

מעונן חלקית במזג עם אפשרות לגשם מקומי. בהיר בדרום. הטמפר־ טורות: ירושלים 9 עד 19, תל אביב 12 עד 24, חיפה 14 עד 24, באר שבע 7 עד 24, רמת הגולן 6 עד 6,1 נה־ ריה 12 עד 22, צפת 7 עד 14, טבריה 12 עד 22, בצרת 11 עד 19, עפולה 10 עד 3, השומרון 10 עד 22, לוד 10 עד 24, יריחו 10 עד 25, עזה 13 עד 24, אילת 13 עד 27, מפרץ של־ מה 17 עד 27.

יריב לארה"ב בקשר לסיוע לישראל

ח"כ אהרן יריב יצא אתמול ל־ וואשינגטון כמטעם משרד החוץ ו־ קיים פגישות עם סנטורים וצירי קונ־ גרס בקשר לסיוע המימשל האמרי־ קאי לישראל.

מר יריב אמר לכתב שהיום, כי יסביר צרכיה של ישראל מן הבחי־ נה הבטחונית. הוא גם יופיע בע־ צרות מטעם המגבית היהודית המאוחדת. הוא ישהה בארה"ב כשבו־ עיים ימים.

הבסקים יוכלו להשתמש בשפתם

מדריד, 16 (ופי"ע) — הנסיך חואן קרלוס דה בורבון הודיע היום להושבי ספרד את הזכות להשתמש בשפות האיזוריות ה־ התאם לרצונם.

יצוין, כי בתקופת שלטונו של פרנקו נקטו השלטונות צעדים כדי למנוע את השימוש בשפות האזוריות, ובעיקר בשפה הבס־ קית. על פי הצו החדש רשאים תושבי ספרד מעתה לפרסם עתו־ נים ולשדר תכניות בשפות האזו־ ריות, לדבר בשפות אלה בכנ־ סים ובפגישות ובישיבות של מוסדות מוניציפאליים באזוריים.

עתוני ספרד כתבו היום כי הצו החדש הוא בעל משמעות היסטורית. העתון „בראבו דאריו" כתב כי הצו שפורסם של ידי חואן קרלוס „יעשה יותר למען אחדות האומה, מאשר כל הבא־ מים המנופחים שהשתמשו בכל האחרונות".

אלג'יריה גינתה את ההסכם לחלוקת סהרה

אלג'יר, 16 (ע"ר) — אלג'יריה גינתה היום את ההסכם שהושג בין ספרד, מארוקו ומאוריטניה, לבבנין לשדוד את הארצות הבטעיים של סהרה המערבית".

הגינוי פורסם בצורת ידיעה של סוכנות הידיעות הרשמית, המוכנת מציינת, כי כתוצאה מההסכם תאשר המריטניה בידי מארוקו ומאורי־ טניה. לאחר שהחיילים הספרדים ה־ אחרונים יעזבו את סהרה המערבית בסוף החדש פברואר. אלג'יריה יאו־ ליכה את ממשלת ספרד כי התכחשה לכל ההתחייבויות הקודמות ש־ קיבלה על עצמה בפני גופים בינ־ לאומיים.

ההסכם זה „שולל את זכות ההי־ רד של תושבי סהרה", נאמר ב־ הודעה.

שרי האוצר של אופ"ק ידונו בסיוע לארצות מתפתחות

וינה 16 (ופי"ע) — שרי האוצר של ארגון הארצות המייצאות נפט יתכנסו כאן מחר (היום) כדי לדון בהקמת, סיוע לארצות מתפתחות, במטרה לשפר את ההדפית של קרטל הנפט.

השרים ידונו בביצוע חלק מן ה־ רווחים העצומים של הקרטל כדי לסייע לארצות העולם השלישי שנפ־ געו קשה ע"י הפלאה של מחירי הנפט ב־500 אחוז תוך פחות משנ־ תיים.

בכנס שיימשך מספר ימים, גם ידונו השרים במעבר מדולרים לנכ־ יות־משיכה־מיוחדות של קרן המט־ בע הבינלאומית לחישוב מחירי ה־ נפט, אמר דובר של אופ"ק.

רבין אישר כי גיבש הצעה מפורטת לשינוי מבנה משרדי הממשלה

בלי לצמצם את מספר השרים ● המר: המפד"ל עומדת על הימצאותו של תיק הסעד בידיה

מאת שאול מיזליש סופרנו לענייני מפלגות

ראש הממשלה, יצחק רבין, אישר אתמול בישיבת הממשלה כי גיבש הצעה מפורטת לשינוי שקיים במבנה הממשלה, בלי לצמצם את מספר השרים. מאחר שהישיבה הארוכה לא הספיקה הממשלה להמשיך בדיון בענין ההצעות, אך מר רבין העיד כי הידיעות שראו אור בעתונות בנושא זה, היו בעלות אופי ספקולטיבי.

עם זאת נודע, כי אכן מתגבשת אצל מר רבין הצעה להעביר את כי נושא הבנייה והשכון לשר ה־ שיכון, להקים משרד רווחה שבראשו יעמוד השר ויקטור שם־טוב, יאחד את משרדי הסעד, העבודה והביטוח הלאומי. שר העבודה משה ברעם, יקבל את משרד התעשיית,

ואילו שר הסעד, זבולון המר, יקבל תיק הבריאות.

לפני כניסתו של מר המר למכב־ לה, העלה מר רבין את ההצעה לפני שרי המפד"ל, אך מר המר השיב בשלילה להצעה. אתמול אמר שר הסעד, זבולון המר, כי המפד"ל עומ־ דת על הימצאותו של תיק הסעד ב־ ידיה, והוא הדין אם יוחלף על שכ־ מת משרד הרווחה מורחב. השר הד־ סיף וציין, כי הוא רואה אתגר מי־ טרי־חברתי להתמיד בקידום נושאי הצדק החברתי ושיפור מצבם של נזקקי ישראל.

חוגים במפד"ל הביעו פליאתם כיצד מביע ראש הממשלה תיק כזה השוב כתיק הדתות לאיש כשיש בעד שלמפד"ל כבעיות אלמנט הת־ קיף.

אתמול, לפני ישיבת הממשלה, נפגש ראש הממשלה עם השרים ד"ר יצחק רפאל וזבולון המר לשיחה בנושא זה.

[...]גת פאריס תידרש לטפל [...]מניעת הפצת נשק גרעיני

...16 (ופי"ע ע"ר, עי"צ), ...ורד והמנהיגים המע־ ...אחרים המשתתפים ...הפיסגה בראמבוייה, ...לנקוט צעדים דחופים ...ת־הריבה נוספת של ...חימוש הגרעיני.

...של המשלחת הבריטית ...אמר כי ראש הממשלה, ...לסון, הודיע לעמיתיו, כי ...שיונו, בשולי הוועידה, ...הכלכלה העולמית, גם ...ה ניתן לעשות, כדי למנוע ...עוספות ישיגו נשק גרעיני.

...ו אמר, כי ממשלת ויל־ ...את שמא ארצות אחרות ...ותן כורים תומר גרעיניים ...ק למטרות תעשייתיות, ...צל אותם לרעה, כדי להי־ ...ק פטנציאל גרעיני.

...בריטים אמרו, כי וילסון ...נהיגי הפיסגה, כי עם רי־ ...כורים גרעיניים ברחבי ...יפעת סכנה מגברת הפלגת ...ם ימצא את לבלר לארצות ...צריכות לקבלה.

הסכמה על הצהרת עקרונות בעניינים כלכליים

שש המדינות התעשייתיות הגדו־ לות המיוצגות בוועידת הפיסגה ה־ כלכלית הגיעו לידי הסכם על פרסום הצהרת עקרונות בעניין הצעדות להדשים הקרובים בשאלות כלכליות, מוניטריות ומסחריות — על כך נמסר היום ממקור מוסמך.

מנהיגי שש המדינות והראשם הנשיא ג'ראלד פורד נפגשות לשי־ חות שנמשכו קרוב לשלוש שעות ביום א' בבוקר הוידשו את הדיונים בשעות אחה"צ. פקידים אמריקאים אמרו כי השיחות בשעות הבוקר היו פוריות מעל ומעבר למשוער והוסיפו כי „השגה התקדמות טובה".

במקביל נפגשו שרי האוצר של שש המדינות והגיעו לידי ההסכם, הכולל את הנקודות הבאות: המל־ חמה נגד האבטלה והגדרה כמטרה בעלת עדיפות, אך עם זאת סוכם שיש להילחם נגד תוסר העבודה מבלי להחמיר את קצב האינפלציה; סוכם כי יש לייצב את שערי המט־ בעות בשוקי הכספים על ידי התע־ רבות פעילה יותר של הבנקים המרכזיים; יש להימנע מצעדים

„פרוטקציוניסטיים" להגנת המסחר; יינקטו צעדים למניעה עליה נוספת של מחירי הנפט, מאחר שעליה

מעין אלה מחבירה את תוסר האי־ זון, שפגע בכלכלת המערב; הגגש עזרה לאיזון מושש של מאזני ה־ תשלומים, מאחר שגרעונות במאזני תשלומים פוגעים בהתאוששות כל־ כלת העולם; שש המדינות קובעות כי המשבר הכלכלי פוקד לא רק את העולם המערבי אלא גם את העולם הסוציאליסטי.

ראש ממשלת יפאן, טאקאו מיקי, הזהיר את מנהיגי המערב, כי צפויה סכנה למוסדות הדמוקראטים, אם לא יינקטו צעדים לבלימת המשבר הכל־ כלי הפוקד את העולם.

כלבו של דסטאן הערים על שומרי הראש

ראמבוייה 16 (ופי"ע) — אנ־ שי בטחון של שש מדינות לא הצליחו לעצור את כלבו של הנשיא ז'יסקאר דסטאן, שפרץ לחדר האוכל של טירת ראמ־ בוייה, שעה שהנשיא פורד והמז־ שה מנהיגים אחרים סעדו במקום.

אנשי הביטחון תבעו מהצלמים לעזוב את האולם, כאשר הכלב התפרץ למקום. הברי המשמר הרפובליקאי ניסו תנשיא צרפת לא הסתיר קורת רוחו. לבסוף התיישב הכלב בין ז'יסקאר דס־ טאן ופורד והניח את ראשו על השולחן, נשיא צרפת ליטף את הכלב וכך עשה גם פורד. לבסוף הגיע אחד ממשרתי הטירה והוצ־ יא את הכלב.

„אל אהרם" פירסם כתבה על מטוסי „מיראז' 3" שנרכשו ע"י מצרים

קאהיר, 16 (ע"צ) — העתון „אל אהראם" פירסם היום כ־ תבה על מטוסים מדגם „מי־ ראז' 3" שנרכשו לאחרונה על ידי מצרים.

העתונאי שביקר בבסיס של המ־ טוסים מתוצרת צרפת, מדווח על הת־ באוהם של הטייסים, שהצביעו על ההבדל בין „מיראז' 3" ו„מיג 21".

טייסים מצרים, שטסו בעבר במ־ טוסי „מיג 21" אמרו כי המטוסים הסובייטים מהירים יותר ומכשפים בעיקר לצורך יירוט מהיר, שעה ש־ מטוסי „מיראז' 3" הם מטוסים „מ־ תוחכמים יותר" המתאימים לפעולות מתוכננות.

טייס אחר אמר, כי מטוסי „מיראז' 3" מתאימים גם לתקיפה של מטרות על פני הקרקע. הוא הצביע במיוחד על טווח הפעולה „המתאים ביותר" של סוג מטוסים זה, המצוייד במכ־

שב לצרכי ניווט, ומכ"ם אוויר־אוויר ואוויר קרקע מדגם „סיראנו", כשני טילי אויר־אויר בשני תותחים. נוסף על כך מצויד המטוס הצרפתי בכמות גדולה של פצצות, לצורך פגיעה במ־ טרות על פני קרקע. הטייסים היו מ־ אוחדים בדעתם שהגורם האנושי הוא העיקר.

„אל אהראם" פירסם כמה צילומים של המטוסים הצרפתיים, כולל צילום מבנה המורכב מארבעה מטוסי „מי־ ראז' 3" בטיסה.

משלחת הכנסת נכחה ב„מרתון" טלפוני לגיוס כספים מטעם ה„בונדס"

יו"ר הכנסת, כר ישראל ישעיהו, נכח אתמול בניו־יורק עם משלחת הכנסת בפתיחה של „מרתון" גיוס כספים מטעם ה„בונדס" — מילווה פיתוח לישראל. ב„מרתון" זה מתר־ כזים במשך שלושה ימים ובמשך 11 שעות כל יום, 300 מתנדבים, במטרה לגייס מאה מיליון דולר ל„בונדס" מכשקיעים באזור ניו־יורק רבתי.

ב„מרתון" טלפוני זה מטלפנים המתנדבים ליהודים ולא יהודים, אשר רשמו זה מכבר את התחייבותם להשקיע ב„בונדס" ועכשיו נקראו לקנות ממש. את אגרות מלווה הפי־ תוח וכך לפדות את ההתחייבות.

משטרת בריטניה עצרה חוטפי הנערה הקפריסאית

לונדון 16 (ע"ר) — חמישה אנשים יועמדו למשפט בקשר עם חטיפתה של נערה קפריסאית, ששוחררה ה־ בוקר בשעה מוקדמת, לאחר שהוח־ זקה על ידי חוטבים במשך 10 ימים.

דובר המשטרה אמר לכתבים, כי אצל החוטפים נמצאו 17,000 לירות שטרלינג, כופר הנפש ששולם על ידי משפחה אליו קאלוגירו תמורת שחרורה של הצעירה. (ידיעה קודמת — ראה עמוד ב').

רבבות שמאלנים הפגינו בליסבון

ליסבון 16 (ע"ר) — רבבות פועלים הפגינו היום ברחובות ליסבון בדרכם לעצרת עם, ש־ נוגתה ע"י ידי שתי המפלגות הראשיות במשלה כמסוה אפשרי למיבצע הפיכה צבאית.

הסוציאליסטים הדמוקרטים הפמ־ מים ריכוז כוחות להפגנה נגד בניר הצפונית ויסאו, כדי להביע תמיכה בממשלה.

פורטוגל שסיבה עתה לשני מחנות יריבים, כשבבירה שולטים אנשי ה־ שמאל הקיצוני ואילו בערי השדה מזדהה האוכלוסיה עם המתונים ו־ השמרנים, התומכים בממשלה.

המזכיר הכללי של המפלגה ה־ דמוקרטית העממית קרא לממשלה ל־ לאסיפה המכוננת לעבור לבירה ה־ צפונית אופורטו. הוא האשים קצי־ נים שמאלנים בקשירת קשר לניצול ההפגנה הנערכת היום בליסבון, כדי לתפוס את השלטון במדינה.

המפלגה הסוציאליסטית פירסמה הודעה בה נאמר כי המפגינים מת־ בונגים להפעיל כלי רכב כבדים ה־ מגיעים לעצרת עם, לשם שיתוק ה־ תנועה, כדי ליצור תנאים נוחים ל־ התקפה של השמאל על עמדות בע־

לות חשיבות אסטרטגית.

עשרות משאיות, טרקטורים וכלי רכב אחרים עברו במרכז ליסבון. בכלי רכב אלה היו מפגינים, שהשי־ מיעו קריאה נגד הממשלה.

מזכיר המפלגה הסוציאליסטית, מאריו סוארש, ומנהיג המפלגה ה־ דמוקרטית העממית, פרנצסקו סא קארניירו, השתתפו בעצרת העם ש־ נערכה בוויסאו. ראש הממשלה, אד־ מירל דה אזבדו, ויתר על הכוונתו להשתתף בעצרת בגלל מחלת לב ותשישות, אמר דובר.

שגרירות צרפת בתאילנד חששה מפיגוע „הצבא האדום היפאני"

באנגקוק 16 (עי"צ, יופי"ע) — תגבורת משטרה הוחשה אמש ל־ שגרירות צרפת בבאנגקוק, בח־ שש לפיגוע של אנשי „הצבא האדום היפאני".

לפי ידיעות שנתקבלו מפאריס, עמדו אנשי קומנדו של „הצבא ה־ אדום היפאני" לבצע פיגוע בדרום מזרח אסיה, בשעה שראשי המשטרה של ארצות התעשייה המערביות, ל־ רבות יפאן, מכונסים בטירת ראמ־ בוייה קליד פאריס לוועידתם הכל־ כלית.

מכתביות שיכור מצויידות במכשירי אלחוט הוצבו ברחובות המובילים אל השגרירות. בכאר שאופית, הורים לאורך גינת שגרירות צרפת, סיידו ספינת סיור במשך כל הלילה. המשטרה התאילנדית מסרה, כי

אנשי „הצבא האדום היפאני" משת־ פים פעולה באורח הדוק עם הטירור־ יסטים הפלסתינאיים.

כן מסרה המשטרה, כי הפגל של השגרירות הצרפתית בבאנגקוק הוא בעיקר אמצעי הגנה מיוחדים בשל אזהרה שקיבלו מפאריס.

זה לא כבר השתלטו טירוריסטים יפאניים על הקונסוליה של ארה"ב בקואלה לומפור ותפסו שם כבה עשרות בני ערובה. לפני חודשים ספורים השתלטו על שגרירות צרפת בהאג. לאחר שהשיגו את שחרורו של שני טירוריסטים שהיו כלואים ביפאן, הם הורשו לטוס ללוב.

לדברי משטרת תאילנד, יצאו אנ־ שי הקומנדו, שהתכוונו לפעול מה־ דש בדרום מזרח אסיה, זה לא כבר מסינגפור, שם שהו מאז הפיגוע ב־ קואלה לומפור.

ממעון נוסף התפוצץ ברמאללה

בסמן חומר נפץ התפוצץ אתמול ליד משרד הפנים ברמאללה.

כתב עתיים נמסר, כי לא היו נפ־ געים בנפש, אלא נפגעו כתוצאה מ־ הפיצוץ בספר הלונות במשרד. כוח הביטחון סוקר את האיזור ועצ־ רו מספר חשודים.

זה הפיגוע השליש שאירע ברמא־ ללה תוך היממה האחרונה. בשני הפיגועים שהיו בשבת התפוצצו מט־ עני נפץ ונפצעו אזרח ישראלי וער־ ערב אחד נעש האזרח מקומי.

כרוז דיין האמת

אנו מודיעים בצער רב וביגון על פטירתה בדמי ימיה של אשתי אמנו ואחותנו היקרה

מרת חנה ברגר ע"ה

לבית מנהיים

יושבים שבעה בבית משפחת ברגר רח' הרב לוין 7 שכון ה' בני־ברק.

המשפחות המתאבלות:
בעלה, בניה, אמה, אחיה ואחיותיה

להבר כנו

משה קראוס

עוזר למנהל הכללי

נשמי ניחומים לפטירת אביך היקר

ר' ישעיהו קראוס ז"ל

המקום ינחמך בין שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיף לדאבה עוד.

בנק המזרחי המאוחד בע"מ
ההנהלה והעובדים

להביננו בעבודה

מר משה קראוס

מנהל אגף קשרות חוץ

השתתפותנו הכנה בהלקח מבך אביך היקר

ר' ישעיהו קראוס ז"ל

בנחמת ציון וירושלים תנוחם

עובדי סניף בנק המזרחי לילנבלום 39 תל־אביב

הועד הארצי של עובדי בנק המזרחי המאוחד בע"מ

בעזה"ת

אל ליפסקי ...בנ

עב"ג אסתר קירשנבאום
פתח־תקוה

מ א ו ר ש י ם

כסלו תשל"ו

יד הרב קוק — יד הרב מימון

לעובדינו הנכבד והמסור

שלמה ברויאר הי"ו

ורעיתו

ברכות חמות

לנשואי הבן

יהי רצון שיקימו הזוג הצעיר בית נאמן בישראל

ההנהלה — העובדים

בית־הכנסת „בילו"

שדרות רוטשילד 124 תל־אביב

מחפש שמש־אחראי

...ה מועמדות וקבלת פרטים כל יום ראשון ורביעי
השעות 8—6 בערב במשרד בית־הכנסת.
...ן 226835 עד לר"ח טבת.

האזינו

היום

בשעה 20.05

בקול ישראל רשת א'

למשדר מיוחד
במסגרת „אשנב"

על

בית ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים

המכשיר מדענים וטכנולוגים
תלמידי חכמים

קרית הרב הענקין

בתלפיות מזרח, ירושלים

...בנית ע"י „עזרת תורה דאמריקה בישראל"

...עלה משלוש מאות דירות לאכלוס בני תורה
...גות צעירים, עולים חדשים, משפחות ברוכות
...ים ודיור פגוע.

דירות בגודלים שונים 3—4 חדרים.
דירה בת 84 מטר ברוטו עולה 233,000 ל"י
ללא הצמדה. מחיר זה נשאר עד סוף נובמבר 75.

לפנות למשרד עזרת תורה, מלכי ישראל 15 י"ם
בין השעות 3—5 אחרי הצהריים.

مكتوب من الأمل

של המצפה

ועידת ג'נווה - רק בלי אש"ף

ממשלת־ישראל הבהירה בצורה הד־משמעית למזכיר־המדינה של ארצות־הברית, ד"ר הנרי קיסינג'ר, כי לא תסכים לכינוסה של ועידת־ג'נווה וגם לא תשתתף בה, אם תוזמן להשתתף בה נציגות של אש"ף. הבהרה זו באה בתשובה לדיווח שנמסר לישראל על־ידי ד"ר קיסינג'ר על פנייתו הרשמית של שגריר בריה"מ בארה"ב לחידוש ועידת־ג'נווה ובדבר הזמנת נציגי אש"ף לקחת חלק בוועידה זו.

חשיבות יתירה נודעת להבהרה זו, דווקא עכשיו עם פירסום „מסמך סונדרס", הכולל עדותו בפני ועדת־המשנה של בית־הנבחרים האמריקאני בנושא הפלשתינאי. מסמך זה, גם אחרי שדוברים רשמיים ב„סטייט־דיפרטמנט" מנסים למעט מחשיבותו, לא זו בלבד שהוא לוקה בשגיאות ובעיוותים מבחינה עובדתית ומדינית, אלא גם נושא בחובו סכנות חמורות לגבי העתיד.

ראש־הממשלה שסיכם אתמול את הדיון ב„מסמך סונדרס" הדגיש, כי הממשלה מאוחדת בעמדתה הביקורתית כלפי מסמך זה. „השגותיה והסתייגויותיה המפורשות של ישראל תובאנה בפני ממשלת ארה"ב" — הדגיש.

בדין שההשגות וההסתייגויות יובאו לידיעת וואשינגטון, ככל האפשר מהר יותר, שלא להשאיר מקום לספיקות ואי־הבנות, בפרט עתה, כאשר יש שמועות עקשניות על פגישה צפוייה בין הנשיא פורד לבין נשיא סוריה אסאד, אשר רואה עצמו בין היתר גם כדובר של ארגוני־המחבלים של יאסר ערפאת.

ההבהרה שניתנה כבר לגבי ועידת־ג'נווה, אינה מספיקה כדי לדחות את „מסמך סונדרס". כאן דרושה פעולה מדינית נמרצת, הן כדי להצביע על אי־הדיוקים שבמסמך זה, להוקיע את העיוותים והצאי־האמת שבו ובמיוחד להדגיש עד כמה שזה עומד בניגוד ל„מסמך ההבנה" בין ירושלים לוואשינגטון שנחתם במקביל להסכם על „הסדר־הביניים" בין ישראל למצרים. ארה"ב, שהתחייבה שלא לנקוט יוזמות מדיניות, בלא תיאום והתייעצות מוקדמת עם ישראל, לא זו בלבד שאינה עומדת בהתחייבותה, אלא דובריה הרשמיים אף נותנים פומבי ל„רעיונות" ול„מסמכים" העומדים בסתירה מוחלטת לאינטרסים החיוניים והבטחוניים של מדינת־ישראל.

ההבהרות בין ירושלים לוואשינגטון הופכות לעניין חיוני ביותר, שלא לערער את שרידי האימון שעדיין נשתמרו בין שתי המדינות.

ישראל, שדחתה כינוס ועידת־ג'נווה בהשתתפות אש"ף, הוסיפה תנאי, שוועידה זו, אם תכונס בהרכב משתתפיה המקורי, גם אז לא לפני שיחודש המאנדאט של כוח־החירום של האו"ם בגולן. תנאי זה, אף הוא בעתו, שלא לערבב בין ועידה אשר המאנדאט שלה לחפש דרכים לפתרון הסכסוך בדרכי שלום, לבין כיבוד „הסכם ההפרדה" שממשלת סוריה התחייבה לכבדו, עם נסיגת צה"ל אל מעבר ל„קו־הסגול".

בסיכום: חידוש ועידת־ג'נווה — בלי אש"ף, זה התנאי. ועל המעוניינים בחידושה לבחור מה הם מעדיפים — ועידת שתחפש דרכים להסדר שלום, או את אש"ף?

התכסיסים הסוריים

ככל שמתקרב המועד לסיום המאנדאט של כוח־החירום של האו"ם בגבול הצפוני מגבירים שליטי דמשק להצם, כאשר מצד אחד הם מבקשים להגביר את המתיחות, ומצד שני — להשיג ויתורים לטובתם, כתנאי להארכת המאנדאט. אין זו הפעם הראשונה שהם נוהגים כך. גם בעבר הלא־רחוק, תחילה איימו באי־חידוש המאנדאט ואף יצרו בהלת־מלחמה, אך לבסוף „הפ־תיעו" ועשו, כביכול, מחווה־של־רצון־טוב, כלפי האו"ם והסכימו להמשך פעולותיו של כוח־השיטור של האו"ם. בכל זאת קיים הבדל בין מה שאירע בעבר לבין המצב של היום. הנסיבות נשתנו. ברקע „הסדר־הביניים" בין ישראל למצרים הנמצא עתה בשלבי ביצוע וכן החיזורים מצד הממשל האמריקאני אחרי שליטי דמשק, לרבות יוזמה דיפלומאטית לארגון פגישה בין נשיא ארה"ב ג'ראלד פורד, לבין נשיא סוריה חאפז אל־אסאד. שני הדברים גם יחד יוצרים דילמה בפני הסורים. מצד אחד, אף הם מעוניינים להשיג שטחים כמו המצרים תמורת הארכת המאנדאט של כוח־החירום של האו"ם. מצד שני, הדוקטרינה אותה פיתחו שליטי סוריה, תקשה דמשק להסכים ל„הסדר־ביניים" שהתמורה האפשרית שלו „תיקונים קוסמטיים" בלבד. גם החיזורים האמריקאניים מכבידים עליה. פשוט קשה ההכרעה בדמשק בין מוסקווה לבין וואשינגטון. אמנם הסורים יודעים שבעזרת ארה"ב יוכלו להגיע להישגים גדולים ומממשים יותר, מאשר בעזרתה של בריה"ם, בכל זאת הקו של מפלגת הבעת' השלטת בסוריה עדיין נוטה יותר בכיוון מוסקווה, מה גם שהאוריינטציה הסובייטית אף מאפשרת להם לנצל את ארגוני־החבלה של ערפאת חבר־מרעיו לצרכיהם המדיניים והצבאיים כאחד.

השבועיים הקרובים יהיו איפוא הכריעים בכל הקשור בחידוש המאנדאט של כוח־החירום (השיטור) של האו"ם בגולן. אולם חרף זאת אין בגורם הזמן ההולך ומצטמק ככל שמתקרבת שעת־האפס, כדי להסיט את ישראל מעמדתה העקרונית. כוח־החירום של האו"ם בגולן פועל מכוח הסכם־ההפרדה בין ישראל לסוריה שהושג לפני כשנה ומחצה. לפי הסכם זה, אין כל זכות אף לאחד מהצדדים לבטל את המאנדאט של כוח־החירום. ביטול, אי־הארכת המאנדאט — אחד דינם: הפרת הסכם־ההפרדה. המשא־ומתן ל„הסדר־ביניים", או להסדר כולל — אשר במקרה הסורי הוא, אגב, המוצא היחיד — אינו מותנה בלוח־הזמנים של מאנדאט כוח־החירום של האו"ם. אלה הם שני דברים נפרדים. מכאן שיש להצטער על הפעילות המזנוזכת הן מצד ארצות־הברית אשר מתחננת להפגיש את פורד עם אסאד והן מצד המזכיר הכללי של האו"ם ד"ר קורט וולדהיים, בכל הקשור בהמשך פעולתו של כוח־החירום.

סוריה מצווה לחדש את המאנדאט ללא כל תנאים מוקדמים. ואת יש לדרוש ממנה בכל התוקף. אם היא מעוניינת גם בהסדר עם ישראל, לא ננעלו שערי המשא־ומתן, אבל ללא תנאים מוקדמים וללא לחצים.

הצבתם, או אי־הצבתם של „בעלי־הכומתות־הכחולות" לאורך קו־ההפרדה בגולן אינה צריכה וגם אסור שתשפיע על ההלכים המדיניים שלנו בכל הנוגע לעמדתנו, לגבי עתיד הגולן והסדר עם סוריה, אשר צריך להתבסס על הפסקת הלוחמה בין שתי המדינות. כמובן שהחלל הריק, אשר עתיד להתהוות, אם לא יחודש המאנדאט של כוח־החירום, עלול להגביר את המתיחות באיזור, אבל על שליטי־דמשק לדעת, כי הסיכון הוא הדדי. ואם אינם יודעים זאת, או אינם רוצים לדעת, יש להבהיר להם את העניין הבהר־היטב.

ריאורגניזציה במבנה הממשלה והסכמים קואליציוניים

ראש־הממשלה הודיע אתמול בסיומה של ישיבת הממשלה, כי בשבוע הבא הובא בפניה תכנית לריאורגניזציה במבנה משרדי הממשלה, לרבות חילופי תיקים בין השרים. אמנם מר רבין הגדיר את הידיעות הקודמות שנתפרסמו בעניין זה כ„בעלות אופי ספקולטיבי", בכל זאת נראה שלפחות לחלק מהן יש יסוד מוצק.

אין עוררין על כך שיש מקום לבצע לא רק ריאורגניזציה במבנה משרדי הממשלה, אלא גם לצמצם את הרכבה. אבל תנאי מוקדם — לכל שינוי מסוג זה: משא־ומתן מחודש עם כל שותפי הקואליציה, באשר בלעדי תמיכתם אין רוב לממשלתו של מר יצחק רבין. ההרכב הנוכחי של הממשלה נקבע על סמך משא־ומתן קואליציוני, אשר בעקבותיו אורגנו קווי־היסוד, לפיהם תפעל הממשלה ואשר ינחו אותה במדיניות ביטחון, חוץ ופנים וכן לפי זה גם חולקו התיקים בין נציגי המפלגות המרכיבות את הקואליציה. מכאן, שכל שינוי מחייב משא־ומתן מחודש, באשר אין בסמכותו של אף אחד לבצע שינויים העומדים בסתירה להסכמים הקואליציוניים.

מפלגתו של ראש־הממשלה קיבלה בחלוקה זו כמספר תיקים שלפי משקלם הסגולי עולים לאין־שיעור על משקלה של מפלגה זו בקואליציה הממשלתית. ברוב המשטרים הקואליציוניים בעולם מקובל ש„תיקי־המפתח" כגון חוץ, ביטחון ואוצר מתחלקים בין שותפי הקואליציה ואינם מופקדים בידי מפלגה אחת. כך שאם ראש־הממשלה מבקש לבצע חלוקה מחודשת של התיקים, יש לכלול בחלוקה זו, לא רק את משרד־הסעד, אלא גם את „משרדי־המפתח". יתירה מזה, בנסיבות הקיימות במדינה, ההרכב של האוכלוסיה וכיו"ב, ספק אם יש בהם כדי לחייב הקמת משרד מאוחד לרווחה חברתית. משרד כזה, כבר הדגישו מומחים שבדקו את הנושא, עלול לקפח את השכבות של מחוסרי־יכולת הנזקקות לסעד פשוטו כמשמעו. כך שאם אמנם נכון שבדעת ראש־הממשלה להציע מיזוג בין משרדי הסעד, העבודה והביטוח־הלאומי, הוא עלול להשיג בהצעתו זו את ההיפך ממה שהוא מבקש להשיג. עם זאת אם יש מקום לאחד, הרי בין משרד־הסעד והביטוח־הלאומי. אגב, משך שנים היה הביטוח־הלאומי כלול במסגרת משרד־הסעד. לא אחרים, אלא חברי מפלגתו של ראש־הממשלה החליטו בשעתו מתוך אינטרסים מפלגתיים להוציא את המוסד לביטוח־לאומי ממשרד־הסעד.

שר־הסעד, זבולון המר, שהגיב אתמול על ההצעות הפרובוק־טיביות, אמר: „המפד"ל עומדת על הימצאותו של תיק־הסעד בידיה והא־הדין אף יוחלט על הקמת משרד רווחה מורחב". המפד"ל, אשר בחלוקת התיקים, עם כינון הקואליציה קיבלה לידיה תיק זה רואה לעצמה „אתגר מוסרי וחברתי להתמיד בקידום נושאי הצדק החברתי ושיפור מצבם של נזקקי ישראל" — אמר השר.

בכלל, יש לתמוה על ראש־הממשלה, אשר במקום למלא התחייבותו בהסכם הקואליציוני עם המפד"ל, לפיו היא צריכה להיות מיוצגת בממשלה על־ידי ארבעה שרים, הוא מבקש להוציא מידיה תיק שהיא רואה לעצמה אתגר לטפל בו.

אם ראש־הממשלה בכל זאת מעוניין לבצע שינויים במבנה הממשלה שהוא עומד בראשה, כאמור, עליו להודיע על כך לשותפיו בקואליציה ולפתוח במו"מ קואליציוני חדש. כל עוד לא עשה כן, יש להשאיר את המבנה הקיים של הממשלה על כנו. כל שינוי יביא עמו זעזועים ואף עלול להעמיד בסימן־שאלה שלימותה של הקואליציה.

שליח הוותיקאן לא הצליח להביא להתפייסות בלבנון

ביירות 16 (יפ"ע, ע"צ, רויטר) — נסיונותיו של הוותיקאן להביא להפסקת מלחמת האזרחים בלבנון נסתיימו כנראה היום בכשלון, לאחר ששליח האפיפיור עזב את ביירות בלי להשיג הסכם שלום בין הנוצרים והמוסלמים, על אף מאמצים אינטנסיביים שנמשכו שבוע ימים.

אולם הקרדינאל פאולו ברטולי, שליח הוותיקאן, אמר, כי הוא מאמין ש„למרות חילוקי דעות רבים, עדיין יש לשני הצדדים רצון של ממש לשים קץ למאבק זה", והביע את התקווה כי הלבנונים יהיו מסוגלים לפתור את בעיותיהם.

ברטולי נפגש בשנית עם הנשיא פראנג'ייה בטרם המריא חזרה לוותיקאן, בעקבות שבוע של שיחות עם מנהיגים נוצריים ומוסלמים יריבים.

מקורות פוליטיים אמרו, כי הוא יצא בידים ריקות, בהוסיפם כי „מ־בחינה ריאליסטית, הוא לא יכול היה לקוות להשיג הסכם, לנוכח המשבר הפוליטי העמוק והתוהו ובוהו החב־רתי השורר במדינה".

עם זאת נראה, כי תרומתו העיק־רית של ברטולי היתה הלחץ שהפעיל על הקבוצות הנוצריות המרוניטיות הימניות, למען ישימו קץ להתנגדו־תם העזה לדרישות המוסלמים לגבי רפורמות פוליטיות וסוציאליות.

שיחה ממושכת עם ערפאת

במהלך ביקורו שוחח שליחו של האפיפיור ממושכות עם יו"ר אש"ף, יאסאר ערפאת. שיחה זו נסבה על המצב בלבנון, אך גם על הבעיה הפלשתינית כשלעצמה.

בשבוע הבא יבקר הפטריארך ה־מרוניטי, אנטוניוס בוטרוס חורייש, בוותיקאן, ושם ימשיך בדיונים על המצב בלבנון.

הסכמה זהירה להצעת כראמה

הצעותיו של ראש הממשלה, רא־שיד כראמה, לביטול הרוב הנוצרי האוטומטי בפרלמנט הלבנוני ובמשר־רות ציבוריות, זכו היום בהסכמה זהירה בעתונות הפלנגיסטית הימנית.

העתון „אל עמל" הגדיר את הצע־תיו של כראמה כמתנות ועשויות לסייע בהרגעת המצב, כדי לשים קץ למשבר המר הפוקד את לבנון זה שבעה חודשים וכבר גרם ל־4000 הרוגים ול־8000 פצועים.

כראמה הציע תיקונים לחוק כדי לבטל את הדרישה האוטומטית ליחס של ששה נוצרים לעומת כל חמישה מוסלמים בפרלמנט ובמשרדי הממ־שלה. יחס זה כלול באמנה הלאומית הבלתי כתובה משנת 1943, שהותוו־תה לאחר שלבנון זכתה לעצמאות מידי צרפת.

אולם „אל עמל" ביטאון הראשי של הנוצרים הפלנגיסטים, הביע קורת רוח על העובדה שכראמה לא אמר דבר בדבר שינוי החוקה הכתו־בה של לבנון. חוקה זו קובעת את הסמכויות של הנשיא ושל ראש ה־ממשלה, ומעניקה את החלק הארי של הסמכויות לנשיא.

על פי האמנה הלאומית „הבלתי כתובה", הנשיא הוא תמיד נוצרי מרוניטי, בעוד שראש הממשלה חייב להיות מוסלמי סוני.

סבורים, כי הפלנגיסטים כנראה ישלימו כחוסר ברירה עם אובדן היחס האוטומטי של 6—5 לטובת הנוצרים בחיי הציבור, אך לא יס־כימו לפגוע פגיעה כלשהי בסמכויות הנשיא.

כמעט ודאי שצפוי פולמוס סוער על בעיות אלה ואחרות — כגון תפ־קיד הפלשתינים בלבנון — בטרם יושג הסכם כולל כלשהו.

מכיוון שהמליציות החמושות של שני הצדדים תיגברו במידה ניכרת את חימושן במהלך הפסקת האש בת השבועיים, הרושם הוא כי שפיכות ד־מים חדשה עלולה לפרוץ בכל רגע. כראמה עומד לדון בהצעותיו עם הנשיא פראנג'ייה, ולדווח לממשלה.

ח"כ אבא אבן הופיע אתמול, בעצרת המונית שנערכה באוניברסיטה „בר־אילן", לגינוי החלטת האו"ם נגד הציונות. בעצרת השתתפו גם ד"ר ישראל פלד, ראש עיריית רמת־גן, ח"כ ד"ר יהודה בן־מאיר והפרופ' שמואל שרבר, רקטור האוניברסיטה.

„פראוודה" קורא לחידוש ועידת ג'נווה

מוסקווה, 16 (ע"י) — בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית „פראוודה" קרא היום שוב לחידוש ועידת ג'נווה לעניני המזרח התיכון. העתון מציין כי ההצהרה הסובייטית מה־10 בנובמבר לחידוש דיוני ה־וועידה מצביעה „על הדרך הריאליס־טית היחידה, המובילה להחזרת שלום צודק ובר קיימא במזרח התיכון".

העתון הסובייטי מציין כי המצב במזה"ת הוא עדיין רווי חומרי נפץ, על אף חתימת ההסכם הישראלי מצרי לפני חודשיים. לדברי „פראוודה", אין להבחין בכל סימן שיעיד על שיפור המצב באיזור.

„פראוודה" מצביע בהקשר זה על סירובה של ישראל להכיר באש"ף ולנהל מו"מ עם התנועה הפלשתי־נית וטוען כי עמדה זו של ישראל מוכיחה שאין היא מעוניינת באמת בהשכנת שלום. „סירובה של ישר־אל להכיר בזכויות הלגיטימי־ות של העם הפלשתינאי מחמיר רק את בידודה במישור הבינלאומי", כותב ה־עתון הסובייטי.

בטחון בכיכר ציון

(א.ד.) חמשה פיצוצים בזה אחר זה בכיכר ציון וסביבתה, צרי־כים היו ללמד לקח לגורמי ה־בטחון, שמקום זה מהווה מוקד משיכה לטירוריסטים. שכן כוו־נתם היא פוליטית לפוצץ את מרכז ירושלים, וכוונת דמים, ל־הרוג כמה שיותר אנשים במרכז העיר.

תצפית

ההגיון מחייב שלאחר נסיונות טראגיים כאלה, צריכה היתה ה־משטרה להעמיד כוח מיוחד, ל־בוש אזרחיות ובמדים, לפקח על הנעשה באיזור זה, לבדוק כל חפץ וכל עגלה הנמצאת בשטח, למנוע ממכוניות פרטיות לחנות באיזור, ועוד אמצעים דומים.

במקום זה אין רואים שום כוח משטרתי במרכז העיר, ואחר כל פיצוץ חוזר המצב לקדמותו עד הפיצוץ הבא. צוות של מומחים צריך לשבת כדי לחשוב מה ל־עשות למנוע פיצוצים במרכז ה־עיר. אך במקום חוזרים לשיגרה כאילו לא קרה שום דבר ושר המשטרה מכריז כל פעם שצריך תקציב לשוטרים נוספים. אך גם השוטרים הקיימים אינם נראים כלל בשטח ואינם פעילים למ־נוע פיצוץ במקום רגיש זה א־חרי כל כך הרבה קרבנות ש־נפלו בכיכר דמים זו במרכז ירו־שלים. אולי צריך להקים ועדת חקירה כדי לבדוק את מחדלי המשטרה בירושלים, שמא צעד זה יפריץ את המשטרה לתת את דעתה על המצב שהשתרר בירו־שלים.

*

למה „כיפאק" ולא „האח"?

(יונה) היה זה מחזה לא יישו־כח. הוא הרשים וריגש גם לי־בות ותיקים שבמדינת ישראל ו־לא רק את האורחים מארה"ב. כאלף חברי המנהיגות הצעירה של יהדות ארה"ב, שבאו לכאן בסיסמת „כוח", עמדו על פיסגת הר מצדה ולפידים בוערים ב־ידיהם. הם שמעו את דבריהם של אלעזר בן יאיר לפני ש־גיבורי מצדה נפלו איש בחרב רעהו, לבל יפלו חיים והיו ל־עבדים לרומאים, ונאום מפיו של האלוף משה פלד וסיימו בשבו־עה: „אני נשבע, למען ציון לא אחשה ולמען ירושלים לא אש־קוט, שנית מצדה לא תיפול, אנ־חנו ציונים".

וסיום לסיום היה, כפי שמספ־רים בצה"ל, מדריכים שלנו לי־מדום: הקורא קרא בערבית: „כיפאק"? והנאספים השיבו: הי־דד. דבר זה היה פגום מאוד. מ־פני מה אין לומדים אצלנו לק־רוא: „האח" ועל כך ישיבו: „הידד"?

היקעו זאת מפקדי צה"ל ומד־ריכי תנועות הנוער־בחשבון?

*

נורבגיה תהיה המדינה העשירה בעולם תוך פחות מחמש שנים

(י.ע.) נורבגיה תהיה המדינה העשירה ביותר בעולם תוך פ־חות מחמש שנים — זאת כותב השבועון „אקונומיסט".

„תוך שלוש או ארבע השנים הקרובות תיהפך נורבגיה למדי־נה העשירה ביותר באירופה ו־למעשה בעולם כולו" מציין ה־שבועון בסקירה המשתרעת על 34 עמודים.

העתון מצביע על העובדה כי עוד ב־1900 „היתה נורבגיה כ־פי הנראה עדיין המדינה העניה ביותר באירופה המערבית". ה„אקונומיסט" מתנבא כי נורב־גיה תחזיק בכתר המדינה ה־עשירה ביותר כפי הנראה במשך שנים רבות.

הסקר מציין שגם לולא גילו את הנפט בים הצפוני, ניתן ל־קבוע שנורבגיה היתה במאה ה־20 סיפור הצלחה כלכלי מרשים.

במשך מאה זו התקדמה נור־בגיה, שסבלה מתפוקה נמוכה ו־שכלכלתה היתה מושתתת בעי־קר על ניצול חומרי גלם — דגים, עץ, עפרות ברזל — ל־מדינה המושתתת על טכנולוגיה גבוהה.

השבועון מזכיר את ניצול מ־קור האנרגיה ההידרו־חשמלי ב־תחילת המאה וקובע כי מיפנה זה בכלכלת המדינה סלל את ה־דרך להתקדמותה של נורבגיה ולשיפור מצבה הכלכלי.

„כבר בשנת 1970, עוד לפני שנפט נורבגי הובא לחופי ה־מדינה, השיגה מדינה זו את ה־מקום ה־9 ברשימת המדינות ה־אמידות בעולם.

סבורים כי רק שוויץ, שב־דיה, ארה"ב ואולי גם קנדה יהיו בעלות הכנסה גדולה יותר לנפש גולת מאשר נורבגיה ב־1975" כותב ה„אקונומיסט".

*

הצעה ביפן: להוריד את ההרים ולמלא את הים

(ע"ר) יש להוריד את ההרים ולמלא באדמה שטחי ים נרח־בים, כדי לפתור את בעיית ה־מחסור בשטחי מחיה. הצעה זו הועלתה ע"י התעשיין הנודע קונוסוקה מאטסושיטה.

התעשיין בן ה־81 אמר כי בדרך זו אפשר להגדיל פי שנים את שטחי המישורים היפניים. עם זאת אין התעשיין מציע ל־פגוע בהר פוג'י, הנחשב כסמלה של יפן. לדברי התעשיין תומ־כים בתכניתו 60 אחוז מבני אר־צו.

לאחר שהתכנית פורסמה ב־צורת מאמר קצר היא עוררה פו־למוס נרחב.

התעשיין שהעלה את התכנית מציע להקים גוף שיגבש תכ־נית למאה שנים.

אגב

בימי תמורה

התעוררות ציונית בעקבות בעצרת או"ם, שמטרתה היתה עשויה להוליל תפנית בקרב יהודים כאן ובתפוצות. המד־ דימה את התורה לקיומנו, מי הוא עמה־האש שמפניך ז אויבינו. כבוד ויקר לצבא, תפקידו החיוני, אך ערכו הוא במותה היהודי הגבוה של ישראל.

דור שלקיני הושלכו מ דינו לתנגדי אושוויץ אך שהיו יהודים, בהגיע לא התנים שחורי־הסרק בארים, משנתו ומוציק כל היהודים על נפשם.

אין כעומק מכאוב ועלבון דעת האורחות, בחינת ומצאוך כל הדברים האל עד ד' אלוקיך. בצר לך דרך מהודשת בחשיבה אנשי הדון ורשע בארים, בים ערבים מושחתים ובו עריצים, בהחלטתם מכשי הקרקע להשפלה, דיכוי אפשר לא לצאת מאדישות.

זו שעתה של תנועת הע דתית להבא בפני הציבור ומעליה, ראייתה מראש ה שאומתו במציאות וראו שלה לגבי העתיד.

בכל שנות המדינה עמלו הדתיות, בדבות המסלנה לאומית, לעשות מדינת־ישו נה יהודית. חוק־האישות הי השבות טבעו חותם יהודי שני חוקים בעלי משמעות ראשונה במעלה.

מדינת־ישראל. כנגדה ההחלטה האנטישמית באו בתה הממשית למיתקפת תשובה של חוסן רוחני־גנ בקידום היותה מדינה יהו הקה.

חוק מנוחת השבת במדי השבת עד צאת השבת, נשמה־יתירה יהודית שתו ראתו, גם בששת ימי המע היש סיכוי שהתעוררות ה מנוחה בפרהסיה הישרא משיבתה של הציונות הדו ומחר.

חוק השבות, קביעו של בארץ־ישראל; חוק האישי המשפחה אך ורק על יסודי וישראל; חוק השבת, רש כרוה נושמת מנוחה וקדו אבני־פינה של מדינה יהו

החלטה או"ם היא גזיר עותה מסע־השמד נגד הצי ראל. בראשו לא רק ערב בתרב הג'יהאד, אלא גם סובייטי, שנועד תורה ממ נגרר אחרין, כמשטר ה ברוסיה, שבשעתו כרת היטלר, שכן הגזענות הרצ גם כרת עתה ברית עם ערביים, ההמטים שעבו בכובד ממנוס הרב, כנגד יהודי.

נוער שמאלני זה, כא לארץ, יש לפקוח את עיו אותו דמות־המפלצת של הקומוניסטי ברוסיה, אוי האנושי.

אך לא רק שמאלנים, א בות החילונית כולה, שטחיו נראית הסרת־אנים נכח המטורפת על הציונות של האו"ם מבחן לפגוע ביהו רשתם הרוחנית, בעיקר, להדוש אלא בדביקות בעיק

הציונות המדינה, מכו „גיוזנות", עיונן המרכז תמורה בחינוך החילוני תוכן יהודי חי ומלא, יהודי ממשי אלא חמשה ה רה, משנה וגמרא, הליכו אבות. זו משימת המשו הציונות כאן ובגולה. באו הרות, מאמרים וקריאות, ספלים הם לתלמוד בזו יהדות כמות שהיא, שמו מעשה באורחות יומיומיו

תנועת הציונות הדתית, הימים קוראים לה לבאר שוהם וכסקנותיה, מהאח בין־לאומי, רציות, שהן במידה מסויימת מסע הגוש נים; התעוררות אירגוני הכרוזית מבחינה מדינית קריאה לעליה גדולה, להוד ההתיישבות, ולשלום־בית ב הישראלית והציונית, היא בשעתה.

נקודת־הכובד של התמו קבלת עול הציונות שמרכיבי ישראל וארץ־ישראל כשליש מדינה יהודית, בעלת יעוד אוטקיה המדיניים המשקיעים מספחת ידידות עם מדינה תוך כדי שמירה מעולה מיוחות.

הציונות הדתית קריה תעודתה בימי ההתעוררות המורה.

סערה בבראזיל בשל תמיכת הממשלה בהחלטה האנטי־ציונית

מאת מיכאל ארקוס, — כתב „ידיעות מרידה־יוניה"

ריו דה ז'נירו 16 (ע"ר) — ביקורת חריפה נמתחת עתה על ממשלת בראזיל, על שהצ־ביעה בעד החלטת העצרת המגנה את הציונות כצורה של גזענות.

חברי הקונגרס ממפלגת התחיה הלאומית (ארנה) החברה בממשלה, והתנועה הדמוקראטית הברזילית — (מ.ד.ב.) מפלגת האופוזיציה היחידה בבראזיל, הביעו ביקורת חריפה על הצבעה זו.

העתונים הראשיים של המדינה פירסמו שורה של מאמרי מערכת שגינו בתקיפות רבה את הצבעת בראזיל בעד ההחלטה, ורמזו כי הצבעה זו לא היתה תוצאה של שי־קולים מוסריים כי אם של השפעת הנפט הערבי ו„פטרודולרים".

אנשי רוח יהודי שם, לרבות נשיא לשעבר ועשרה חברים של האקדמיה לספרות, נקטו צעד בלתי רגיל ו־פירסמו מודעה על חצי עמוד בשלשה העתונים העיקריים, בה הגדירו את החלטת האו"ם כגזענית.

חשש מהגברת האנטישמיות

הצבעת בראזיל בעד גינוי הציונות עוררה דאגה קיצונית בקרב 150 אלף התושבים היהודים של בראזיל, ה־חוששים כי היא תתן תנופה נוספת לאנטישמים במדינה, למרות העדר טוטאלי של אפליה רשמית נגד ה־יהודים במדינה רב־גזעית זו, בה שולט משטר צבאי אוטוריטארי.

דאגה זו גברה כאשר שר החוץ, אנטוניו דה סילבאירה, פתח בפאריס בביקורת על בראזילאים מסויימים, „שקמו נגד בראזיל ופעלו על פי מוצאם הגזעי".

דברים אלה, שנוגו ע"י עתון בסאן פאולו כגזעניים, עוררו תמיהה רבה, שכן אף אחד מן העתונים העיקריים אינו נמצא בידי יהודים, וגם הרוב הגדול של מבקרי הממשלה אינו יהודי.

בראזילאים רבים הצטערו מאוד על ההצבעה, שכן הם מתגאים בכך שלארצם היה תפקיד ניכר בהקמת מדינת ישראל. שכן, היה זה שר־החוץ הבראזילאי דאז, אוסוואלדו אראניה, שישב ראש בישיבת העצ־רת הכללית של האו"ם אשר החליטה לפני 28 שנה בעד הקמת המדינה היהודית והפעילה לחץ רב מאחורי הקלעים למען מטרה זו.

יש לציין, כי היהודים ויוצאי ערב בבראזיל חיים בדו־קיום בשלום, אם כי דעת הקהל נוטה בדרך כלל לטובת ישראל.

כאשר ארה"ב מיחתה רשמית על עמדת בראזיל בעצרה הכללית, ניצל שר החוץ דה סילבאירה את ההז־דמנות כדי להכריז מחדש על אי־תלות ארצו ולהביע את התמרמרותו לנוכח ההתערבות האמריקאנית.

סיפור ציוריים על חיי הרצל

כאמור, עתונים רבים הוקיעו ב־חריפות את הצבעת בראזיל בעצרת. „ז'ורנאל דו בראזיל", הוקיע את ההצבעה כ„נצחון הגזענות". אפילו העתון „או גלובו", המשבח כמעט תמיד את הממשלה בכל התחומים, פירסם שורה של מאמרי מערכת נגד ההצבעה. יתרה מזו, הוא החל מפרסם מדי יום ביומו סיפור ציו־רים על חיי בנימין זאב הרצל, „כדי להראות, בצורה המובנת לכל, את המשמעות האמיתית של הציונות, תנועה ההנהגה עתה לפירושים דו־משמעיים, אולם אשר למעשה אין לה קשר כלשהו עם גזענות, שכן היא נולדה בהשראת הצדק והשלום".

הנשיא לשעבר, קוביצ'ק, מייסד הבירה הפדראלית האולטרא־מודר־נית ברזיליה, ו־200 אנשי רוח אח־רים, ביניהם משפטנים, מחזאים ו־עתונאים, פירסמו מאניפסט במספר עתונים, בו ציינו כי ישראל היא החברה הדמוקראטית והפרוגרסיבית ביותר במזרח התיכון, והציונות הע־ניקה לעולם אישים רבים שתרמו לקידמתו.

המר: יש לקיים פעולה ציונית מגשימה בא"י

מאת כתבנו לענייני מפלגות

שר הסעד, זבולון המר, דרש את־מול מממשלת ישראל למתוח כנגד „תכנית סונדרס" באופן החלטי. כן תבע מהממשלה לדרוש הבהרות ארה"ב בעניין הפלשתינאי, ולפעול לשינוי עמדתם הנוכחית. השר דיבר בפני חוג חברים, לאחר ישיבת ה־ממשלה.

שר הסעד הוסיף ודרש פעולה ציונית בארץ־ישראל, ע"י צירוף „צעד אחר צעד" של גוש־עציון, קריית־ארבע, קלקיליה ולטרון לשט־חה של א"י. וכן לאפשר לגרעינים התיישבותיים לעלות לקרקע ביהודה ושומרון ורמת הגולן.

● 286 צליינים מן הערים סן אנטו־ניו ואטלנטה בארה"ב הגיעו אתמול במטוס ג'מבו של „אל על" כ„משלחת לשלום בינלאומי".

שר החוץ קורא בבריסל לאיחוד הכוחות הדמוקרטיים נגד סחטנות נפט ערבית

מאת סופרנו המדיני בירושלים

בקריאה לאיחוד הכוחות הד־מוקרטיים נגד סחטנות נפט ערבית, יצא שר החוץ, יגאל אלון, בפגישה עם חברי פרל־מנט בלגיים בביקורו בבריסל שנערך בימים אלה.

מר אלון אמר כי הוא רואה שי־פור בגישה של אירופה לישראל מאז מלחמת יום הכיפורים כאשר אירופה נכנעה ללחץ הנפט הערבי. הוא הביא שתי דוגמאות לכך — את ההסכם בין השוק האירופי לישראל ואת הצ־בעת כל מדינות אירופה המער־בית כנגד גינוי הציונות באו"ם.

בדבריו סקר מר אלון את המצב במזרח התיכון ודנה לשאלות בנו־שא הפלשתינאים, בשאלת יהודי ב־רית המועצות, ועידת הלסינקי, ועוד.

בפגישה עם ראש ממשלת בלגיה העלה אלון על נס את שיתוף הפעו־לה בין הקהיליה האירופית לבין יש־ראל בשטח הכלכלי. הוא עמד על הצורך שהקהיליה האירופית תעמוד נגד לחצים ערביים.

לדעת אלון, בעיית נוכחות הסוב־ייטית במזרח התיכון, היא בעייתה של אירופה ולא רק של ארה"ב. שכן זוהי בעיה שנוגעת לכל העולם ה־חפשי. מר אלון הטיף לשיתוף פעולה כלכלי בין מדינות המזרח התיכון לבין מדינות אירופה, שכן אם כל מ־דינות ערב יעסקו בהשקעות כל־כליות כן תמנענה מליזום מלחמות. אין חילוקי דעות בין ישראל ובלגיה בשאלת הפלשתינאים.

בריסל, 16 (יופ"ע) — שר החוץ, יגאל אלון, אמר היום בתום פגי־שה בת שעתיים עם שר החוץ הבל־גי, רנאט ואן אלסלנדה, כי אין חי־לוקי דעות בין בלגיה וישראל לג־בי בעיית הפלשתינים. הוא הוסיף כי „הדיון הוא שיחה מועילה".

לגבי כוונת השוק האירופי המשו־תף לבקש את ייצוג אש"ף בשיחות ג'נווה, אמר מר אלון: „אני מודע לכוונה זו, אולם ישראל מוסיפה לראות את הפנים האמיתיות של אש"ף".

מר אלון גם אמר כי הוא סבור שאש"ף לא ידרוש מושב בשיחות ג'נווה. „יתר על כן, אין לדרוש מעם כלשהו בעולם להכיר בארגון ה־מצטיין בפעולות טירור כגון רציחת ילדים. איש אינגו רוצה לרכב על נמר, אלא אם כן יוכח כי נמר זה הוא סוס", הוסיף מר אלון.

אין סימנים להתאוששות כלכלית במערב אירופה

ג'נווה, 16 (יופ"ע, ע"ר) — אין סימנים רבים להתאוששות כלכלית במערב אירופה, בעק־בות המיתון הגדול הראשון שפקד אותה מאז מלחמת הע־ולם השניה — נאמר בדו"ח השנתי של הוועדה הכלכלית לאירופה הכפופה לאו"ם.

מזרח אירופה מרחיבה בינתיים את היבוא ואת היצוא, אולם סוב־לת מגרעון הולך וגדל בסחר עם המערב.

הדו"ח קובע, כי היבוא של כל הארצות התעשייתיות של מערב־אירופה — להוציא נורווגיה ושוודיה — יהיה השנה קטן יותר בהיקפו לעומת 1974. „ייתכן כי אף מדינה באיזור לא תימלט מירידה מסויימת בהיקף היצוא שלה" — מוסיף ה־דו"ח.

המאזן המסחרי עם צפון אמריקה הורע לגבי כל ארצות מערב אירופה, להוציא נורווגיה, במחצית הראשונה של השנה, בעוד שהעודף בסחר עם דרום אירופה גדל בדרך כלל.

היצוא והיבוא של ארצות מזרח־אירופה ובריה"מ עלה ב־25 ו־27 אחוז ב־1974 לעומת 1973.

ארצות המערב נהנו מעודף בסך 4 מיליארד דולר בסחר שלהם עם מזרח אירופה בינואר עד מאי השנה לעומת עודף בסך 2.7 מיליארד דולר ב־1973 ו־3.5 מיליארד דולר ב־1974.

מערב גרמניה מצפה להתאוששות מסויימת בחדשים האחרונים של השנה, וקרוב לוודאי נמצאת בדרך להתאוששות מסויימת, ציין הדו"ח.

הבעיות מיוחדות להתאוששות כל־כלית שעליהן הודיעו מספר ארצות, כנראה יאפשרו צמיחה בתוצר ה־לאומי הגולמי בסביבות של 4.5 אחו־זים בצרפת, ארבעה אחוזים במערב גרמניה ו־3.7 אחוזים בהולנד. מרבית הארצות האחרות מצפות לצמיחה של אחוז עד שני אחוזים בלבד.

לגבי האבטלה במערב אירופה מו־סר הדו"ח, כי השנה נרשמו רשמית 4.2 מיליון מובטלים, לעומת 2.5 מיליון שנה קודם לכן. למספר אר־צות שיעור אבטלה של ארבעה אחו־זים, ואילו לאירלנד שמונה אחוזים.

„אלה הם שיעורים גבוהים במידה מדאיגה, אך הם עשויים להיראות נמוכים למדי בהשוואה לירידה ה־גדולה בתפוקה", מדגיש הדו"ח.

חב' „חלמיש" הקימה צוותים לקראת עונת הגשמים

חברת „חלמיש" — החברה הממ־שלתית־עירונית לשיקום הדיור בת"א הקימה צוותי עבודה לקראת עונת הגשמים, כדי לענות על דרישות התושבים בשכונות העוני לביצוע תיקונים ושיפוצים למניעת שטפונות והדליפות בימי החורף בתוך הבתים שבבעלות החברה, מסר מנכ"ל ה־חברה מר אהרן פרבר, לנציגי ארגון שכונות העוני בתל־אביב.

משלחת של נציגי תושבי שכונות העוני תפגש היום עם ראשי „חל־מיש" כדי לדון בפעולות החברה בתקופה האחרונה בכל הנוגע להרי־סות של מבנים מסוכנים ושיקומן של משפחות חסרות אמצעים.

מאמצים מיוחדים משקיעה כיום החברה בפינוי מבנים מסוכנים ב־שכונה שבזי.

שר ממלאווי הגיע לביקור בישראל

מאת כתבנו המדיני בירושלים

שר לענייני ארגון אחדות אפריקה, ממדינת מלאווי באפריקה, הגיע ל־ביקור בישראל. מלאווי היא מן ה־מדינות הבודדות שלא ניתקו יח־סיהן הדיפלומאטיים עם ישראל ל־אחר הניתוק של מדינות אפריקה בעקבות מלחמת יום הכיפורים. השר דודגיה נקאומה, יסייר בארץ, בין היתר בגליל ובגשר בנות יעקב, ו־יפגש עם ראש הממשלה, יצחק רבין. הוא יהיה אורח של השר [illegible] האוזנר.

שר החקלאות של ארה"ב מגיע לארץ

שר החקלאות האמריקאני, ארל בוץ, יגיע היום לביקור בן יומיים בארץ, כאורח עמיתו הישראלי, אהרון אוזן. במסגרת ביקורו יחתום השר האמרי־קני על הסכם אספקת חיטים בשנה הבאה. כן ינוהלו אתו שיחות להידוק הקשרים החקלאיים בין ישראל ל־ארה"ב.

במסגרת ביקורו בארץ יסייר מר בוץ במפעלים אזוריים של חקלאים ובי־ישובים שונים. הוא יהיה אורחו של עמיתו הישראלי במושב גילת.

התמוטטו שיחות השלום בין הסיעות בצבא הרפובליקאי האירי

בלפסט, 15 (יופ"ע) — שיחות השלום שנועדו לשים קץ למלחמת כנופיות רצחנית בת שלושה שבו־עות בין סיעות יריבות של הצבא הרפובליקאי האירי התמוטטו, אולם נראה כי שביתת הנשק הנכבדה נמשכת.

11 איש נורו למוות ויותר מ־100 נפצעו, — אחדים מהם קשה, בתים ומסבאות פוצצו בסכסוך שבין „ראשי ה„מנהי" והאגף ה„רשמי" המרכסיסטי של הצבא הרפובליקאי.

החלו ההכנות למושב השלישי של הדו־שיח האירופי־ערבי

אבו דאבי, 16 (ע"צ, ע"ר) — ההכנות למושב השלישי של הדו שיח האירופי־ערבי החלו אמש באבו דאבי. בי־שיבת הפתיחה של ההכנות נשא את דברו מזכיר הליגה הערבית, מחמוד ריאד, והכריז כי המצב המסוכן במזרח התי־כון ישפיע השפעה שלילית על בטחון אירופה ויציבותה.

הביע את תקוותו כי הדו־שיח יה־פך לשיתוף פעולה פורה בין הגושים הערבי והאירופי.

הדו שיח האירופי ערבי ייפתח ב־אבו דאבי בשבת הקרובה. בראש משלחת אירופה יעמוד ראש המש־לחת האיטלקית, המכהן כיו"ר תורן של השוק האירופי המשותף.

סבורים כי בעקבות הדו־שיח יו־קמו שבע ועדות מיוחדות כדי לדון בשאלות של תיעוש, חקלאות, מינ־רלים, עבודה, בעיות חברתיות, סחר ופיתוח בעולם הערבי ובאירופה. מ־צפים כי יותר מ־500 נציגים ישתת־פו בדיונים.

הסיבוב הראשון של הדו־שיח נע־רך ביוני במטה הליגה הערבית בקא־היר, והשני נערך חודש לאחר מכן ברומא.

משלחת מארה"ב תבקר במצרים בשבוע הבא

קאהיר 16 (ע"צ) — משלחת אמריקאית ובה חברי קונגרס, פקידים בכירים של הבית הלבן, משרד ההגנה ומשרד החוץ, תב־קר במצרים ב־24 בנובמבר — מסר אמש ראדיו קאהיר.

בראש המשלחת יעמוד הסנטור הד־מוקראטי תומאס מקאינטייר, חבר ועדת השירותים המזויינים של הס־נאט. 26 חברי המשלחת ישוחחו עם מנהיגים מצריים ויבקרו באיזור תע־לת סואץ.

אתמול נועד הנשיא סאדאת בקא־היר עם משלחת של מועצת הנגחר של ארה"ב הנמצאת עתה במצרים.

ח"כ גרוס — במקום הרב פרוש

מאת שאול שיף־לניק — כתבנו לענייני מפלגות

ח"כ הרב מנחם פרוש, הפקיד את־מול מכתב ההתפטרות מהכנסת אצל הרבי מגור, לאחר שמועצת גדולי התורה החליטה פה אחד שעליו לתת מקומו לש"י גרוס.

בישיבה השתתפו האדמו"רים: — הרבי מגור, הרבי מוויז'ניץ, הרבי מסוקולוב, הרבי מסדיגורה, וכן שני ראשי ישיבות: הרב ברוזובסקי — ראש ישיבת סלונים והרב יוחנן סר־פר, ראש ישיבת ערלוי.

פרוש וגרוס הציגו כל אחד את עמדתו. גרוס הוכיח באמצעות מסמ־כים כי חתימתו של פרוש מחייבת, הרב פרוש טען שהמרכז איננו חוקי באשר לא נבחר מזה 25 שנה. לאחר שמיעת דברי הצדדים, נתבקשו הם, וחברי האגודה שנכחו, לצאת מן ה־אולם. בתום שלוש שעות דיונים נקרא הרב פרוש ושם הודיעו הרבי מגור על החלטת המועצה וביקשו לחתום על מכתב ההתפטרות, העתיד להכנס לתוקף תוך 48 שעות.

מן הראוי לציין כי חברי המועצה לא התחשבו במכתביהם של הרב יחזקאל אברמסקי והרב שמואלביץ (ראש ישיבת מיר) בו הודיעו כי „אין להזיז את פרוש ממקומו". הני־מוק העיקרי בהחלטת המועצה הוא שהתחייבות יש לכבד, ובגוף ציבורי שאינו בעל סמכות משפטית, אינו יכול להכנס לטענות שהשמיע פרוש, לפיהן נאנס לחתום על מכתב ההת־חייבות לגרוס.

הרבי מסדיגורה, שלא השתתף ב־ישיבה, הודיע טלפונית לידיד אגודי, הרב פנחס מנחם אלתר, כי הוא תו־מך בש"י גרוס. אגב, הרב אלתר הציע בתום הישיבה את מקומו כיו"ר אגו"י, לרב פרוש. אך הלה סירב. לדעת מקורביו המרכז בת"א קטן בהרבה ממרכז אגו"י בירושלים, שם שולט פרוש.

ש"י גרוס אמר לי אמש: „אני מעריך החלטת פרוש לכבד את מוע־צת גדולי התורה. אני מחכה להו־דעה מיו"ר הכנסת על כניסתי".

הרב פרוש הדגיש, כי להחלטה משמעות מפלגתית חמורה. „למרות ההשתתפות המעטה של חברי המוע־צה — קיבלתי את החלטתם. אקדיש את זמני לפעילות בסניף ירושלים של אגו"י, אינני חושב על פרישה".

פרץ הגיש כתב ערעור

יהושע פרץ הורה על פגיעת השערים והשביתה את העבודה ב־נמל בהוקף תפקידו כמנהיג ציבור עובדים ולרגל סכסוך שנתגלע בין העובדים לבין ההנהלה המשפטי והגלישה המעשה להתנגשות עם הוראות החוק הפלילי היתה מק־רית בלבד — נאמר בכתב הער־עור שהוגש אתמול לבית המש־פט המחוזי בבאר־שבע ע"י יהו־שע פרץ, באמצעות עורכי הדין שלמה תוסיה כהן ואורי רזן.

בכתב הערעור נטען כי הזכות לשבות היא זכות טבעית חוקית ו־מוסרית של ציבור עובדים. כן מע־רערים פרקליטיו של פרץ על קביעת של שופט השלום אברהם ששון, כי „עם כל ההסכמה שיש לי ש של קדושתה של שביתה, בית המשפט להכביד ידו כך אולי יחול שיפור מה הגובל כמעט בהפקרות".

לטענתם, אין זה מתפקי בתי המשפט להגביל את שביתה, מה עוד שהמחוקק כן ולא הגביל את הזכות ה אף לא בשירותים חיוניים.

בהמשך כתב הערעור נ פרץ נקט צעדים להרגעת בנמל ולהפגת המתיחות ב משמר הגבול המופקדים על רה לבין העובדים. הם גם מבית המשפט לאפשר לפרץ ראיות בכתב, באשר למאבקו בעת הרגעת.

יהושע פרץ מוצג כי העונ כבדים נגזרו עליו בתוך של כניעה שביתה, תופעות כאלה, הוא אומר, גורמות נזק לציבור אין לפתו בענישה פלילית או באיום ב משום כך הוא סבור, שבית העלות פסה הוא מבקש לב גזר הדין או להוליש באומר יהיה בו מאסר בפועל ואף ל לדרגת הקנס המירבי אלא לכו לי בלבד.

פרקליטיו של פרץ גם־ ביקורת על אמצעי התקשורת דבריהם, שפטו את פרץ לפני ואחרי משפטו, הציגוהו כאוויה וכינוהו בכינויים שונים.

נקנסו בשל גופים זרים וזיהום במזון

קנס של 1,500 ל"י הוטל על חב־רת „... — שמורי דגים" ע"י שופט בית משפט השלום בירושלים. ה־חברה נקנסה בשני תיקים משפטיים. באחד הואשמה במציאתו של חלק של מתכת בקופסת דגי קל־אס ובשני — במציאותן של אבנים בקופסת סר־דינים מתוצרתה. בא כח החברה הודה בשתי ההאשמות.

בית החרושת „יפאורה" נקנס על המצאות עובש בבקבוק משקה מ־תוצרתו ב־1,000 ל"י. בבקבוק נוזל של בירה „אשלס" נמצא אגוז ועל כך נקנסה החברה בסך 1,000 ל"י. בקופסת רסק עגבניות מתוצרת „פרי־זהי" נמצא עובש והחברה נקנסה ב־500 ל"י.

500 ל"י קנס הוטלו על מאפיית „ישראלי" בירושלים בעקבות מצי־אותו של גוף זר בלחם.

חשוד בנסיון לעבור ל(לבנון)

צעיר בן 18 ממגדל כרום, בנסיון לעבור ללבנון — ידי כוחות הבטחון בבבשי ליד מושב גורן.

בחקירה הודה החשוד שבי בור ללבנון לאחר שהתכסך רד וכן הודה שגנב מאביו כווי של 30 אלף ל"י ומבר זבירה 2100 ל"י.

סטודנטית קפריסאית שוחררה בלונדון תמורת כופר של רבע מיליון ל"י

לונדון 16 (ע"י, יופ"ע, סי"ב) — סטודנטית קפריסאית־יוונית בת 18, שנחטפה לפני 10 ימים בלונדון, שוחררה היום לאחר שאביה שילם דמי כופר בסכום של כרבע מיליון ל"י, — מסרה היום המשטרה.

החוטפים דרשו תחילה כופר בסך 900 אלף ל"י תמורת שחרורה של אלין קאלינויה. אך הסכימו בסכום הקטן יותר לאחר שאמר להם שמשפחתה אינה מסוגלת לגייס יותר. המשטרה חוקרת עתה נמרצות את החטיפה, מעשה נדיר בבריטניה, כמעט הכופר שים במצאי ע"י המשטרה.

המשטרה קראה לאמצעי התקשו־רת לעכב ידיעות על החטיפה, בעוד יותר ממאה בלשים חיפשו אחר ה־צעירה שנעצמה ב־6 בנובמבר מן הדירה בה גרה יחד עם אחותה, בצפון לונדון.

החקירה כולה נשמרה בסוד, משום שהמשטרה חששה לחייה של הצעי־רה, אם החוטפים יבחינו בשוטרים בלתי רגיל. סבורים, כי מדובר ב־כנופיה של ארבעה גברים ואולי אשה אחת.

אביה של הנערה, סוחר בדיכוס, טס מקפריסין ללונדון, כדי לשאת ולתת עם החוטפים. הוא אלונו איש עסקי התנקה לגייס את הכספים מידידים ובני משפחה קרובים, בלי לגלות את הסיבה.

במשך כל ימי שביה, הוחזקה ה־צעירה בחדר אחד, וחוטפיה הקפידו לבוש בסיכות על פניהם בהיכנסם לחדר זה. החוטפים התייחסו בצורה יפה לצעירה — סיפרה הקרובה.

"חיפושי דרכים" הגברת המלחמה הון השחור

מאת יצחק דויטש

...א ההון השחור עלה שוב ...הכותרת. שלטונות מס ...ה ובנק ישראל הקימו ...משותפת אשר תבדוק ...למלחמה בהון השחור.

...רמה במס הכנסה עפ"י המלי־ ...צת בן־שחר היתה מיועדת אמצעי מרכזי למלחמה בהון שהקפו נערך במיליארדים. ...ן של חודשים הוא קצר מדי ...רור הצלחה או כשלון של ...זה; מה גם שאין אפשרות ...של הצלחה או הכשלון ב־ מדייקים. ברור הוא כי ...מס סבירים — במקום מס ...ל 87%, כפי שהיה לפני ה־ ... — עשויים בסופו של דבר ...את העלמת ההון. אך אין ...אשליות. תהיה זו תמימות ...י מתשלום 87 אגורה ללירה ...ים ואילו מס של 60 אגורה משלמים בהתלהבות. מכאן ההעלמה תעמוד בכל שיעור ...ר לכתוב סורים אלה המגונה ...את המדינה משה גוידרמר כ ...באותו — שם קיים מס הכנ־ כעשרה אחוזים — ביקש ...צות כיצד להוליכם בהון ה־ בהשלמת מס.

שבועות המומחים ייבחנו שונות בזבור אמצעים למל־ ...יהיה זה במקומו אם ידעו הישב בין טפל לעיקר.

...מבחן — שומות הנהלת חשבונות

להיות ברור כי הדרך היעילה מלחמה בהון שחור היא מני־ ...צרותו. כלומר יש להבטיח מס הכנסה עפ"י המגיע. ה־ ...ת האמיתית בעניין זה היא ...של פקיד השומה. המערכת ...ל חשבונות, הנה הקפדה ש־ ...ף את כל המשק, היא ה־ ...הצלחת המלחמה בהון ה־

...של השומה הוא לכן ה־ ...ל היותר הוא אמצעי־לוואי ...ם בהיקף מצומצם יותר.

...בות נושא המזומנים

...לזמן תוקפים את בעיית גל־ ...ומנים במשק, מציגים זאת כאחד הגורמים המאיצים את זרימת הכסף השחור. בעניין זה אף העלה נציב מס הכנסה את הדרישה כי תוקפא הנפקתו של השטר בן־גוריון בערך של 500 ל"י. דומה שבנושא המזומנים יש להבחין בין שנים:

● בהחלט נכון שישנו שימוש ב־מזומנים מהכנסה בלתי מוצהרת. אך זהו בדרך כלל ב„כסף חם". כאשר פלוני „זוכה" להכנסה שאיננו משלם עליה מס, הוא מחלק אותם בין הוצאה מידית (למה לא לקנות ב־הזדמנות ז' תמונה, מתנה נאה ל־אשה, מיקסר וכדומה) לבין השקעה לטווח ארוך.

● פחות סביר שכסף כזה מוחזק במזומנים לטווח ארוך. הרי כאן קיים השיקול שהכסף מאבד את ערכו ב־תקופה של אינפלציה נוסח דרום אמריקה, כאשר המדד עלה בשנים האחרונות בשיעורים של 27% ו־58% לשנה.

לכן נראה שצודק בהחלט לנקוט צעדים נגד מכירות במזומנים מעל לסכום מסוים. פחות נכון לתכנן מבצע החלפת כסף לשם גילוי מזומ־נים המוחזקים ב„גרבי" או ב„מזרון" לטווח ארוך.

המלחמה באגרות חוב

מסוכנת יותר היא המלחמה ה־מוצהרת באגרות חוב. יש אולי מקום לשינוי התנאים לגופם — ובעניין זה מובן שישנם חילוקי דעות. אך מל־חמה באגרות חוב בטענה שהן משמ־שות אמצעי להחזקת הון שחור איננה הגיונית ואיננה מועילה. כבר הוברר ש־95% מהאגרות הן על שם. רק אחוז מבוטל מוחזק באופן פיסי על ידי הרוכשים בביתם או בכספת. מכאן שאין דרך זו אמצעי להעלמת הון. לעומת זה קידוש המלחמה על האגרות יעודד צריכה ובזבוז ויפגע בחיסכון המדינה.

שר האוצר ונגיד בנק ישראל הצ־הירו שאין כוונה לפגוע בתנאים של האגרות; דגש מיוחד שמו על ה־אגרות שכבר הונפקו. הרכלות ב־עמדה זו מחייבת שלא תהיינה הצה־רות מנוגדות ולא עוד „מעשים קט־ניים" שיפגעו באמון.

בדיקת רכישות גדולות

כדי להגיע למלחמה יעילה בריכו־זים קיימים של הון שחור יש לשים לב להוצאות גדולות שאין להן כיסוי סביר. הכוונה היא בעיקר לרכישה של דירות גדולות ומבניות פאר. אמת כי ישנו תהליך של החלפת דירות, כאשר עיקר המימון בא מ־מכירת דירה קודמת, הסכון באגרות צמודות, מכירת מטבעות משל אוס־פים וכדו'. אולם עדיין משמשת רכישת דירה אמצעי למימוש כסף שחור רב. בדיקה יסודית של מקרים דוקרי־עיניים עשויה לגלות הון שחור אף לשמש גורם מרתיע.

ההעלמות הקטנות

עצה יעוצה לחברי הועדה ולשל־טונות המס: אל תתרכזו רק בהעל־מות הגדולות. ישנן העלמות קטנות בעלות אופי של מגיפה מתפשטת וסכנתן מרובה יותר. הכוונה היא ל־הכנסות משיעורים פרטיים של מו־רים, שיעורי־נגינה, עבודות של בעלי מלאכה קטנים בתיקונים בבתים, ב־עיקר של פועלים היוצאים לעבודתם כדי לבצע תיקונים ולהרוויח סכומים נוספים. הכנסות קטנות אלה גורמות לגלגול כספים רבים מאוד. הן גם יוצרות אווירה מסויימת בציבור של הכל מותר. מכאן שולים הדיבורים כלפי מעלה: הרופא הפרטי, איש המקצוע החפשי והאינז' הקבלן ד־כו"ב.

*

לאחר הרפורמה במס הכנסה יש צידוק מוסרי להגברת המלחמה ב־העלמות מס ובהון השחור. אין צורך לחכות ל„אור ירוק" מהועדה; אך גם הועדה יכולה להוסיף להעמקת מלחמה זו.

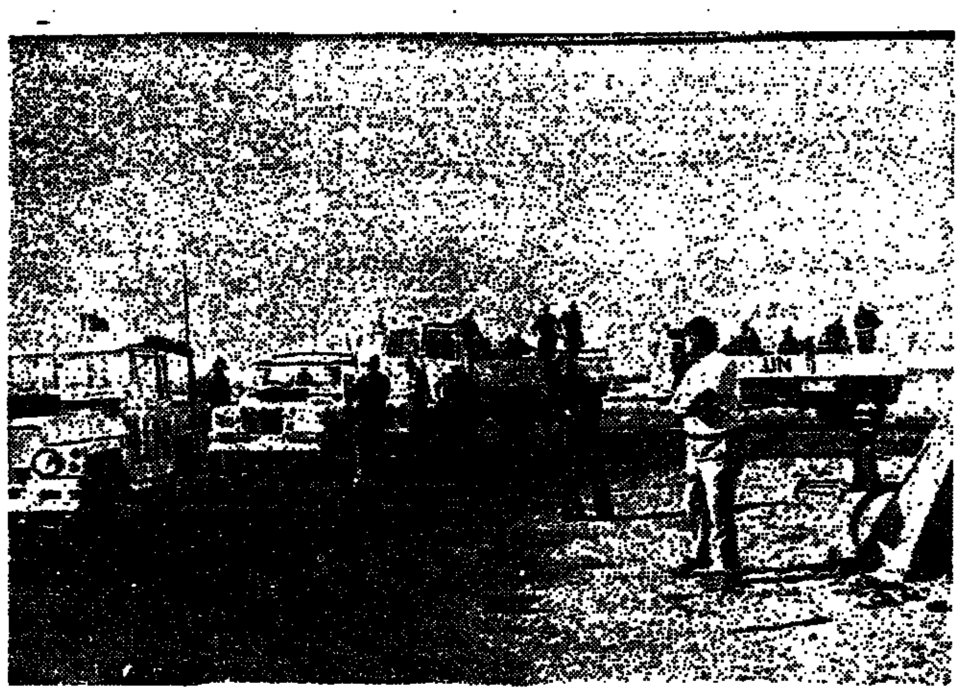

מראה תדיר — צה"ל יוצא, או"ם נכנס, והמצרים מגיעים

חודשה פעילות תא האקדמאיים הדתיים

המזכירות הארצית של תא ה־אקדמאים הדתיים במחלקה ל־איגוד מקצועי של הפועל המזרחי החליטה באחרונה על הפעלת ה־תא במתכונת מחודשת ועל הר־חבת תחומי פעילותו.

החברים שהשתתפו בדיונים, הגיעו למסקנה כי יש לגבש את האקדמאים הדתיים מכל החוגים, בוגרי כל ה־פקולטות המייצגים את כל גוני קשת העיסוקים בחברה הישראלית, כדי שיתנו את רישומם בכל האיגודים המקצועיים, במקומות העבודה, ב־דיונים רעיוניים ובחברה הישראלית בכללה.

הגורם המדרבן להתארגנות זו נ־עוץ ברצונם של מספר איגודים מק־צועיים בהסתדרות הכללית לקיים ב־חירות אישיות לאיגודים אלה במקום שיטת הבחירות הקיימת (לפי רשי־מות), עובדה העומדת בסתירה מוח־לטת להסכם בין הסתדרות הפועל המזרחי לבין ההסתדרות העובדים ה־כללית.

מאחר הנסיון הוכיח כי בשל תמ־רונים מפלגתיים (המכוונים מלמ־עלה), של המפלגות הגדולות בב־חירות ה„אישיות" נפגע ייצוגם ה־יחסי של החברים הדתיים המצויים מיעוט במרבית מקומות העבודה, ה־רי שזו סיבה נוספת להתארגנותם של האקדמאים הדתיים שהציבו ל־עצמם את המטרה — להאבק כנגד מגמות אפשריות אלה, בסיוע המח־לקה לאיגוד מקצועי בהסתדרות ה־פועל המזרחי. ברי לכל, שהאקדמ־אים הדתיים יש משימות יהודיות שאף על השגתם הם יהיו חייבים ל־האבק, בבוא העת, וגם בשל כך — חשובה מאוד ההתארגנות עליה הוח־לט.

חשיבות מיוחדת יש להקמת מס־גרות פעולה לחברים האקדמאים ה־דתיים במקומות העבודה השונים כ־די לעודד את החברים הדתיים ל־השתתף בתחומי העשיה והחשיבה הנוגעים ליחסי העבודה בארץ.

באיגרת לחבר, המופצת בימים אלה הובעה התקוה כי התלכדותם של האקדמאים הדתיים במסגרת ה־תא תקנה להם בכללו ולחברים, כ־בודדים, מעמד ארגוני ורעיוני מ־כובד. בשל המעמד שירכש תהיה לאקדמאים הדתיים האפשרות לה־אבק כנגד המגמות לגמד את השפ־עת הציבור הדתי על המתרחש ב־איגודים המקצועיים.

כיצד נפעל?

בישיבת המזכירות הארצית הוחלט על הקמת מסגרות פעולה העשויים לקדם את המטרות דלעיל. כך, ל־משל, הוחלט על הקמת יחידה מש־פטית שתסייע לפונים בעניני עבו־דה. כן יאורגן מטה לצוותי חשיבה שירכזו מחקרים ודיונים מעניינים ב־נושאי חברה וכלכלה תוך מתן פומ־בי למסקנותיהם. יזומי הקמת התא מקווים לפתוח בקרוב מועדון חברתי שיקיים מפגשים עם אישים בכירים בנושאי חברה וכלכלה בהם יודנו הבעיות החברתיות והכלכליות המ־עסיקות את האקדמאים הדתיים. כדי לגבש את חברת התא יאורגנו שב־תות הארגון וכן יערכו ימי עיון ו־סיורים מודרכים.

בבטאון המתוכנן של התא יובאו בפני החברים דיווחים ומידע שוטף על הנעשה הנשמע ותנתן להם ה־אפשרות להביע את דעותיהם בשא־לות העומדות על הפרק.

במודעה המתפרסמת מטעם התא, בגליון זה של „הצופה" — שאלון הצטרפות לתא — למעוניינים להצ־טרף ולאלה המבקשים להשתלב ב־פעילויות שונות שתוארו בכתבה זו.

אין ספק, כי קולו של האקדמאי הדתי ראוי להשמע בבעיות המק־צועיות העומדות על הפרק ויש ל־קוות כי התא יתן לאקדמאים הדתיים מסגרת נאותה לבית כה ארגוני, חברתי ומקצועי.

האם לבנון קטנה עדיפה על המערב? (ב)

הדרדרות בצל התרהבות

מאת ד"ר י. נפתלי

לבנון העצמאית, כארץ ער־בית נכנסה לליגה הערבית. אבל בלחץ הנוצרים גולתה יחסי מתוך לישראל. היא נז־הרת תחילה מלנקוט עמדה פרו־מערבית מובהקת ובמשך הזמן עברה בהדרגה לגוש ה־מערב. כשפרצו מאורעות ד־מים בלבנון לפני שבע שנים, פנה כמיל שמעון לארצות־הברית ששלחה שמה נחתים להשגת סדר בארץ. בכל זאת, הנשיאים שבאו אחריו חזרו למדיניות של אי־הזדהות עם המערב במדיניות הבינלאו־מית, אבל נשארו נאמנים ל־ארצות המערב, כי ארצם כ־מרכז מסחרי במזרח התיכון — תלויה תמיד במערב.

מאידך, הסורים לא השלימו מעולם עם רעיון עצמאות הלבנון, שנותקה מהם לפני חמשים וחמש שנה על ידי הצרפתים והיא נחשבת תמיד ב־עיניהם כחלק בלתי נפרד מארצם זה מאות בשנים. בניתוק הלבנון מ־סוריה, ראו הסורים וכן רבים מ־העולם הערבי תחבולה מאת מעצמות המערב להשתלט בכוח הזרוע על חלק מארצם. לדעתם, סוריה ולבנון משלימות זו את זו וצריכות להתאחד מחדש בדרך הטבע, בפרט שכצבא זר אינו חונה עוד בארצות אלה. הם מתעלמים לגמרי מניגודי ה־אינטרסים הקיימים בין שתי הארצות האלה.

סוריה היא ארץ חקלאית עם הת־חלה של תעשיה. לבנון היא ארץ המסחר, של ייבוא וייצוא. הסורים מכרו ללבנון את התוצרת שלהם, אבל לא תמיד היו מוכנים לקנות סחורות מלבנון. גם המצב הכספי של הלבנון היה יותר טוב מזה של סוריה, בפרט בשנים האחרונות כאשר רוב העשירים מארצות ערב הפקידו חלק גדול מכספם בבנקים בלבנון ובאו לסחור שמה.

גם איחוד המכס שבין סוריה ו־הלבנון אחרי ששתיהן זכו לעצמאותן המדינית, לא החזיק זמן רב, כי כל אחת מהן דאגה לשיפור מצבה. גם הערוה הכספי בין שתי הארצות ה־אלה משנת 1947, שלפיו יהיה כיסוי מהאוצר הצרפתי למטבע שלהן בוטל, כי המטבע הלבנונית היתה יקרה יותר.

בכל זאת, לא ויתרו הסורים על חלומם של איחוד עם הלבנון, ב־מלים יותר פשוטות — צירוף הלבנון לסוריה, כי סוריה היא הארץ הגדולה עם שטחים רבים ועם אוכלוסיה העולה פי ארבע מזו שבלבנון. לכן, עינם פקוחה על כל מה שנעשה ב־לבנון ולא פעם הם מתערבים שם, בעיקר — הם מסיתים את המושל־מים להפר את האמנה הקיימת ה־מתבסס על מפקד תושבים מלפני למעלה מארבעים שנה וגם אז היה רוב קטן לנוצרים. במשך הזמן נש־תנה המצב לטובת המוסלמים. הם כיום הרוב בארץ ועליהם להחזיק בעמדות מפתח בארץ, כי לנשיא ה־נוצרי סמכויות נרחבות וגם ראש הצבא הוא נוצרי.

במצב של היום, ידוע לכל ש־הסורים בוחשים בלבנון, הם מלבים שם את האש, מזיינים את המושל־מים ושלחו שמה חיילים פלשתינאים. הדברים הגיעו לידי כך, שנשיא לב־נון הנוצרי פראנג'יה, ציוה על שר החוץ הסורי חדאם, שבא לבירות לתווך בין היריבים — לעזוב את הארץ.

מאידך, מועלים שם הסורים ב־זהירות והמצב של היום ספק אם הם מעוניינים לגרום לידי מלחמת אזרחים ממש, כי היא עלולה להביא בסופו של דבר להתערבות מעצמות המערב לטובת הנוצרים. יכול גם להיות, ש־ישראל בברכת המערב תשתלט על דרום לבנון, כדי להבטיח את הגבול הצפוני שלה ומצב דברים זה ישים קץ לחלום של איחוד עם הלבנון בדרך הטבע.

אלא, שהענינים אינם מתפתחים בלבנון לפי רצון הסורים, קבלו ממדים יותר רחבים והגיעו עד כדי מלחמת אזרחים. מעצמות המערב מתחילות להתענין בנעשה בלבנון וראש ממשלת ישראל הצהיר ברבים, שהתערבות חיצונית בלבנון תפגע ב־בטחונה של ישראל והזהיר אזהרה ברורה לסוריה.

מכאן, מצבה המסובך של סוריה — היא תומכת במושלימים בלבנון, מת־נגדת גם להתערבות כלל־ערבית לחיסול המאורעות בלבנון, כי היא חותרת להשתלט עליה לבדה. מאידך, היא מתאמצת לצמצם את ממדי ה־מאבק תוך חשש של התערבות מעצ־מות המערב. אלא, שהדברים הגיעו לידי כך, שהסורים אינם שולטים שם במצב, היצרים שולהבו וקשה לכבות האש.

למה שותק האפיפיור?

עם תום מלחמת העולם הראשונה דרש הותיקאן בתוקף לבטל רשמית את משטר ה„קאפיטולאסיון", היינו — להוציא מידי צרפת הזכות על ה־נוצרים ועל המקומות הקדושים ב־מזרח התיכון ודרישתה זו נתקבלה. הוא עשה זאת כדי להסיר את הכתם, שמדינה חילונית כצרפת, בה קיים משטר של הפרדת הדת מהמדינה תהיה אחראית מטעמים דתיים על נוצרים ומקומות קודשים מחוץ ל־גבולותיה. זהו הנימוק הרשמי, אבל ידוע גם שיד האנגלים היתה ב־אמצע, כי לא רצתה שתהיה לצרפ־תים הזכות להתערב בעניני המקומות הקדושים בפלשתינה. מאז רואה עצמו האפיפיור אחראי לנוצרים ול־מקומות הקדושים במזרח התיכון.

למעשה שמענו לא אחת את קולו של האפיפיור בעניני ירושלים ולא תמיד היו לטובתנו. אשר ללבנון, ידוע שהאפיפיור מתענין במיוחד מהנעשה שם והזהיר לשלום הנוצרים. מכאן גם פנייתו לישראל לפני כמה שנים בעניני הלבנון כשמחבלים התחילו להציק לנו מגבול לבנון.

נזכיר בקיצור: ביקורו של שר־החוץ שלנו מר אבא אבן אצל ה־אפיפיור לפני כשבע שנים הוגדר רשמית כביקור פרטי, בכל זאת נחשב אצלנו כמאורע היסטורי רב חשיבות, כי הוא נתקבל שם בכל הכבוד כיאות לנציג של מדינה ריבו־נית. פרטים רבים מהביקור הזה אינם ידועים לנו, כי שר החוץ שלנו לא בילה הרבה על שיתופו עם האפיפיור.

אולם, מידיעות שנתקבלו מרומז אנו למדים, שדובר בפגישה זו בעיקר על הלבנון. אישור לכך אנו מוצאים בדברי מר אבן, שאמר: „אמריקה יודעת, שאנו גורסים כיבוד עצמאות לבנון ואין לנו שום רצון להתערב בעניניה הפנימיים. מה שחשוב לנו, הוא, שקריית שמונה לא תופגז". דבריו אלה של מר אבן הם הודאה על מה שדובר עם האפיפיור.

האפיפיור מצא אז לנכון לפנות לישראל, כי ידוע לו שאיזון הכחות הבינעדתי בלבנון עלול להידרדר על ידי תגובה חריפה מצד ישראל ל־מעשי המחבלים מלבנון. המארונים הנוצרים לא שכחו את הסכנה שרבצה בהם הדרוזים בעבר, בפרט באין היום צבא צרפתי שיגן עליהם. מכאן, המאמצים של האפיפיור לטובת לב־נון, בהבינו שישראל המעוניינת ב־יחסים טובים אתו לא תמרה את פיו כשיפנה אליה בדבר, בביחוד כש־המשטר הקיים שם טוב יותר לישראל מהשתלטות המוסלמים על הארץ ה־זאת. אגב, לא היתה זאת הפניה היחידה מצד הותיקאן לישראל לטובת לבנון. ידוע גם על שיחות אחרות בנושא זה.

ולמה שותק האפיפיור כיום? יש אומרים, שכיוון שאין לו כח ממשי להתערב בלבנון, הרי כל עוד שאין לו הבטחון בכוונות המערב להתערב שם ועד היום רואות ארצות המערב את המאורעות הטראגיים בארץ ה־ארזים כסכסוך פנימי — איננו רואה תועלת בהכרזה פומבית ומעדיף לש־תוק. מאידך, רבים הם הסבורים, כי משוכנעים ברומי, שהסדר המדיני הקיים בלבנון לא יחזיק מעמד ל־אורך ימים, אף אם תימצא עתה נוסחא גואלת לפתרון המשבר ב־לבנון. אי אפשר להיות תמיד לפי הסדר המתבסס על מפקד עם מלפני שנים רבות, שנתן עליונות לנוצרים. בסופו של דבר צריך יהיה להתחשב במציאות, היינו — עם גידול האוכלו־סיה המושלימית והתוצאה מכך לתת לה עדיפות.

לכן, מעדיפים בותיקאן להזהר ל־לבנון הנוצרית הקטנה מימי התבל האבטונומי. מדינה נוצרית קטנה ב־ערבות ארצות המערב תוכל להתקיים המצב שפיכות דמים והאפיפיור יוכל גם לקיים יחסים טובים עם העולם המושלימי. שלמעשה זהו שאיפתו ויכול הוא כבר לרשום הישגים ב־דרך זו.

למה שותק המערב?

המשך קיום ההסדר הבינעדתי ב־לבנון היא דאגת המערב, כי יש לו התחייבויות לכך. לפני כשש שנים, בעשירי באוגוסט 1969 הודיעה אר־צות הברית, שיש לה ענין רב ב־שלימותה של לבנון. שנה לפני כן הודיעה צרפת, שהיא לא תישאר אדישה נוכח איום נגד הלבנון. ה־כוונה אז לישראל אחרי ה־התקפה על נמל התעופה בבירות, שהביאה לידי האמבארגו על נשק צרפתי. הצרפתים לא ויתרו אומנם על השפעתם גם בסוריה, אבל ידוע שיש לה חבה מיוחדת ללבנון וכדברי האקדמאי ג'ורג' דוהאמל, שהיא צוהר המזרח למערב. התרבות ה־צרפתית מטותחת שם וכל צרפתי מרגיש שם כמו בביתו.

אך בעת מאורעות הדמים בלבנון כיום, הודיעה ארצות הברית, שאין מקום להתערבות מבחוץ, כי זהו סכ־סוך פנימי. שר החוץ הבריטי קאלאי־האן הבטיח, שבפגישת שרי החוץ של השוק האירופי ברומי בימים אלה ידונו בענין לבנון ובסוף פגישתם לא פורסם דבר בנושא זה.

בצרפת — שותקים. העתונות וכלי התקשורת מקדישים אומנם מקום רב למאורעות הדמים בלבנון, אבל בדרך כלל אין תביעה להתערבות שם. קשה לומר שבעיית הדלק היא הקובעת, הרי בכל זאת לבנון היא נקודה מאוד רגישה והיא נחשבת תמיד כשלוחה תרבותית וכלכלית של צרפת במזרח התיכון.

יותר על כן, קיימת דעת קהל ב־ארץ הזאת. עובדא — עד כמה ש־מבינים בצרפת שהאינטרסים של ה־ארץ מצדיקים יחסים טובים עם ה־ערבים, בכל זאת קיימת שם דעת קהל לטובת ישראל ולא פעם מותקף המימשל בגלל מדיניותו לגבי יש־ראל. אם בכל זאת שותקים בצרפת בענין הלבנון, אם אין תביעה ציבו־רית לפעול לטובת הנוצרים בלבנון והשלטון מתחמק מלקבוע עמדה, כפי שעשה זאת הנשיא ג'יסקאר ד'אסטן בביקורו בתוניס שאמר, מבררים ב־בירות אם מעונינים, שאישיות השוי־בה מצרפת תבוא שמה לתווך ב־ענינים, הרי זה מפני שגם שם מתג־בשת הדיעה, שמוטב להולך את ה־לבנון. הנוצרים יוכלו לחיות במנוחה במדינתם הקטנה וארצות המערב תעזורנה לה. מאידך, יוכלו הצרפתים להמשיך לקיים יחסים טובים עם ארצות ערב, כי השוק הערבי נחוץ מאוד להתפתחות התעשיה הצרפתית.

הבחינה הישראלית

אשר לישראל — העמדה הרשמית היא ברורה. ראש הממשלה שלנו הודיע ברבים, שהתערבות חיצונית בלבנון תפגע בבטחון ישראל והיא אזהרה ברורה לסוריה לא להתערב יותר מדי בלבנון. הודעה זו היא המשך הקו המדיני שלנו בגבול הצפון.

התקפת ישראל על שדה התעופה בבירות לפני כשמונה שנים עוררה את הלבנונים מתרדמתם. אומנם, ישראל שילמה אז מחיר יקר — נשיאה של צרפת דה גול ניצל ה־הזדמנות להטיל אמבארגו על נשק לישראל, אבל היתה זאת אזהרה חמורה מצדנו ללבנון — היא אינה מחוץ לגבול המתיחות. גם קיומה כארץ מערבית במזרח התיכון לא יגן על שלומה אם המחבלים יפעלו ב־גבולות הלבנון ואז היא הפסיק להיות גן עדן באזורנו.

מאידך, יש גם מצבים כאלה ה־לוקחים בחשבון האפשרות של חלו־קת הלבנון ויתכן שהדבר יהיה ל־טובתנו. הלוא גם לפי המצב הקיים הגבול הצפוני איננו גבול שקט כולו, המחבלים פועלים מלבנון והמעט לא מסוריה. אם תחולק לבנון הרי אז תהיה בטוחים בגבול ש־ישאר בידי הנוצרים, אשר להולך המזהר הוא יעבור כנראה לידי הסורים ואז יתכן שהסורים ישמרו על השקט, כפי שהם עושים זאת בגבולם כיום.

דברים אלה לא נשמעו מפי איש רשמי אחת בארץ. להיפך, ממשיכים לדבר אצלנו על שלימות הלבנון, אבל דיעה זו מתגבשת ב־חוגים שונים אצלנו, כי גם היום אין לראות עוד בגבול שלנו עם הלבנון כגבול שקט, שצריך לעמוד על כך בתוקף.

השפעת מחלות על אורך חיי אדם

מאת ד"ר דוד מרגלית

כבר ציינו, כי הסיבה העי־קרית לתשומת הלב המוקדשת לבעיות הזיקנה מצד הע־לם הרפואי ומוסדות הסעד ה־ציבורי כאחד, היא: הארכת ימיו של האדם עלי אדמות, זאת כתוצאה מההתפתחות המפתיעה של הרפואה. הן ב־שטח האיבחון (דיאגנוסטיקה) המוקדם של המחלות המסוב־כות והן בשטח הריפוי והכי־רורגיה, — התפתחות שלא היתה דוגמתה מעולם.

ואם לדייק, הרי אין לדבר כאן על התפתחות ואבולוציה, אלא על מה־פכה של ממש בכל מושגינו הרפוא־יים. שורה של מחלות ממאירות, שהיו גורמות בעבר למוות בטוח — הן בשטח המחלות המידבקות לפני גילוי גורמיהן, המודקים ה־נגיפים, והן בשטח מחלות הלב וכלי הדם, ובחלקם גם בשטח הגידולים הסרטניים — עתה מתרפאים מהן האנשים, או לחלוטין, או שהסוף המר נדחה לחודשים ואף לשנים.

התוצאה מהעובדה היסודית הזאת היא, שהדימוגראפיה, הרכבה של האוכלוסיה, משתנית והולכת ומק־בלת צורה אחרת לגמרי. הנה כמה מספרים: הילוד באמריקה בשנת 1900 היה יכול לקוות, שיגיע עד גיל 49 (בממוצע), בעוד שהילוד ב־1950 היה יכול כבר לקוות שיגיע עד גיל 68. במשך יובל השנים ה־אחרונות הוכפלה אוכלוסית ארצות הברית, אולם מספר הזקנים בגיל למעלה מ־65 — גדל פי ארבעה, (מארבעה מיליון נפש עד יותר מ־15 מיליון). ישנם סיכויים, שבעוד חצי יובל שנים יהוו אנשים בגיל הזיקנה יותר מרבע האוכלוסיה כו־לה. דברים אלו נאמרים לא ברוח „זקנים עליך, ישראל", אלא כדי ל־ציין את הצורך בטיפול־יותר בב־עיות הזיקנה והמלוות התהבתונו של האדם הקשיש.

אמרנו, כי הארכת חייו של האדם באה, בעיקר, בשל התפתחותה של הרפואה המונעת מחלות המרפאת חולים. יש כמובן, עוד סיבות השו־בות, שיש להפסן בשטח התפתחות תנאי החיים ושיפורים שחלו בארצות הציביליזאציה בכלל, כגון: ע־ליית רמת החיים של ההמונים ב־עקבות ההישגים הסוציאליים, שי־פור בתזונה ובתנאי הדיור, חיסול יחסי של שכונות העוני, אספקת מים מדירה הקפדה על הסבת התנאים התברואתיים הכלליים. ומאידך — דאגת הממשלות לביצוע תכניות ל־ביטוח סוציאלי, לביטוח אמנות ז־יקנה, שגם אנו בעניינו מנסים לא לפגר בשטח זה אחרי המתוקנות ש־במדינות. כל זה מאפשר להאריך את החיים ולהפחית את ממדי ה־תמותות, אבל מצב זה, מביא בעק־בותיו בעיות חדשות, התובעות מ־אתנו לחפש להן פתרונות. הנה את־דות מהבעיות.

מחלת ההיפרטוניה (יתר לחץ דם)

מחלת ההיפרטוניה (יתר לחץ דם), שאם כי איננה מיוחדת לגיל הזיקנה דווקא והיא מצויה גם ב־גילים צעירים יותר, הרי היא בכל זאת אופיינית לגיל זה, בעיקר כש־הסיבה היא טרשת העורקים. ברם, חולי יתר־לחץ־דם ראשים להתנחם בזה, שישנן מחלות, שהן בבחינת אנטאגוניסטים (מתנגדים) ללחץ דם גבוה, באופן שאלה הסובלים מלחץ דם גבוה מותר להם לקוות, במידה מסויימת של בטחון, כי לא יחלו ב־מחלת הסרטן. פרופ' ש. צונדק ז"ל, חישב ומצא לפני כמה שנים — על יסוד מספר גדול של חולי סרטן (1600 איש) — כי אחוז חולי ה־סרטן עם לחץ דם גבוה בכל הגי־לים אינו מגיע לכדי 10 אחוזים א־צל גברים, אם כי אצל הנשים ה־אחוז הוא הרבה יותר גבוה (25 אחוז בערך). המסקנה היא, כי שי־עור המקרים של יתר־לחץ־דם, בין חולי סרטן, הוא הרבה יותר קטן מאשר אצל אנשים אחרים. וזוה אומר, שמציאות לחץ דם גבוה מב־למת התהוות סרטן, ואצל הגבר ני־כר הדבר יותר מאשר אצל האשה. ברם, ההשפעה הבולמת של לחץ־דם גבוה על הופעת הסרטן והתפתחותו ניכרת יותר במקרי לחץ דם עצמאי מאשר במקרי לחץ דם, שיסודו ב־טרשת העורקים ובגיל הזיקנה בכ־לל.

מחלת האוטם (אינפארקט) של הלב

תופעה חדשה בעולם הרפואי מ־הווה מחלת האוטם (אינפארקט) של שריר הלב, או יותר נכון: של חלק מסוים של הלב. מדי שנה מתרבה והולך מספר החולים המסוכנים ה־ללו, כשהתמותה גבוהה מאד. רק לפני כחצי יובל שנים היתה זו מ־חלה נדירה מאד והיו מדברים על „אנגינה פקטוריס", רק עם הופעת הבדיקה של צילום חשמלי של הלב (אלקטרוקארדיוגראפיה) החלו ל־השתמש בה בכל מקרה חשוד, הס־תמנה תמונה ברורה של המחלה כ־יחידה נוזולוגית בשם אוטם שריר הלב. מהי מהותה של מחלה זו?

הלב משמש כידוע, מעין משאבה, העובדת יומם ולילה, בלי הרף, מת־כווצת ומתרחבת חליפות, מספר פ־עמים קבוע (60 — 80 פעם בדקה). ומטרת פעולתה היא לדחוף הלאה את הדם לתוך העורקים ולקבל או־תו בחזרה דרך הוורידים, — פעו־לה זו נקראת בשם מחזור הדם ב־גוף, מחזור גדול ומחזור קטן. דם העורקים מכיל את כל חלקי המזון, הנחוצים לגאים ולרקמות, כולל חמ־צן, כדי לקיים את חילוף החומרים את תהליך החיים. ואילו דם הוורי־דים מכיל את הפסולת, שהגוף מו־ציא החוצה דרך הריאות, העור וכו'. ובכן, הלב הוא שמזין את כל ה־אברים שבגוף. אולם מי מזין את הלב בעצמו, שגם הוא אבר ככל ה־אברים, חוקק כמוהם למזון ולחמ־צן? הווה אומר, שקיימים כלי דם מיוחדים בשביל הלב והם נועדו ל־שמש את אבר האברים הזה, העומד במרכזו של גוף חי, — אבר, שכל פגם בו כרוך בסכנת נפש. כלי דם אלה נקראים עורקים וורידים כלי־ליים (קורונאריים), מפני שהם מ־קיפים את הלב וכאילו כותרים אותו.

כלי־דם הם, כמובן, דקים וחללם צר. אם מסיבות כלשהן, מתפתחת בגוף טרשת העורקים ושינויים דו־מים, הרי כלי הדם הראשונים ש־ייפגעו יהיו כלי הדם הכליליים של הלב, מפני שבחלל הצינורות הדקים הללו תורגש היצרות החלל לפני ש־תורגש בעורקים הגדולים. בית, ש־באחד האברים נפלה דלקת האבר כולו, וכמובן חלה הדלקת גם על כלי הדם שבו. במקרה זה יסבול האבר המדלק באופן כרוני מחוסר דם, עקב היצרות חלל של כלי ה־דם, אולם, לידי הפסקה גמורה של הדם לא יגיעו הדברים, אלא אם כן התקדם התהליך הדלקתי עד כדי כך, שייווצרו תנחיפים בתוך העורקים ותתהווה סתימה מוחלטת של עורק, או של כמה עורקים, ואז עלול ה־אבר להפסיק את פעולתו לגמרי, או לשליש ולרביע — הכל בהתאם ל־תוקף הדלקת שבאבר זה. אולם, גם

(סוף בעמוד 5)

...ו קוראים

קדמיזציה של שירות הממלכתי

מאת חיים טוביהו

...הבלבלי הקשה בו שרויה ...לרבות אי־הגשמת היעד־ ...כלליות בתחומים שונים ...ן השאר, למציאות „שמיר ...מו תולים הקולר למצב ...י — ציבור עובדי השרו־ ...ל, ועובדי המדינה, בפרט. ...עוסקים גדושי מאמרים ה־ ...את משכורות עובדי השרו־ ...עובדי הייצור, גישה המנ־ ...סלתי ההוכרם לקצץ במש־ ...רי המדינה ובשכרם.

...המדינה המצוי חש באוז־ ...ניהי ולמתול שדים שיתי־ ...בו, על לא עוול בכפו. ב־ ...כות מערבין תרמין ומת־ ...ובסית השוכות.

...ה„מלוחי" הידועה של ...הממשלתי הרי הוא ולא ...בעול ביצוע מדיניות ה־ ...בהגשת כל שרותות, ביתור־ ...ם ומבונים. ההשגים הי־ ...הם הגיעה המדינה בכיית ...מה הוא בזכותם של אותם ...דינה עליהם שופכים עת־ ...של זעם. אין לשכוח את ...עובדי השרותים לקידום ה־ המדינה!

...בחין בין שכר עובדי ה־ הפיננסים והבנקאים ושכר ...יותר הממשלים הנרשים ל־ ...עובדי המדינה. כל בחינה ...תוכיח כי בעוד שכר עוב־ ...חים האחרים במדינה היא ...ית, הרי שמשולם שכר עובדי ...בישראל והוא בנות למדי ...הם ואף ביחס לעובדי ה־ ...השוואה של שכר עובדי ...בישראל לשכר עובדי ה־ ...צות אחרות — יוכיח את ...של עובדי המדינה הישר־

...מהשכר הירוד של עובדי ...ובשל המערכה הציבורית ...כנגדו, עלול להוצר מצב ...ל„בריחת מוחות" רבהעות ...שרות המדינה, שיקלטו ב־ ...פרטיים או פיננסים. סביר־ ...יה כי עובדי מדינה מוכש־ ...חו משרות המדינה — לא ...גבוהות יגצור כי אין ליהם ...בה. עובדי שרותים מוכש־ ...י משפחות לא יחלו עת־ ...במקצועות המבוקשת, ה־ ...אלקטרוניקה. עבודה זו יש ...בני שמפריחים סיסמאות!

תאוכלות

תנאי העבודה או הקפאת ...י המדינה מול הטבת תנ־ ...סקטורים אחרים, עלולה ...יצור מצב בו ימצאו ב־ ...מדינה אנשים שרמתם היא ...נמוכה! האם המדינה תצומי־ ...? האם תוקפי המצב ב־ ...דינה המתמרמרים גם כיום ...השרותים ליחס עובדי ה־ ...י מוכנים ליחס גרוע יותר, ...כה יותר? אתמהה! חוש־ ...בורים בלתי אחראים ה־ ...היות מלווים במעשים בלתי־ ...ולים להביא לבריחת אקד־ ...רמה רבות ובכך תפסיד ה־ ...ורבות מעולים עתירי ידע ונסיון, שלא יסולאו בפז. הסתדרות האקדמאים למדעי החברה והרוח פועלת רבות למען האקדמיזציה של שרות המדינה, אך התוצאה עלולה להיות שאקדמאים יסרבו להקלט ב־שרות, או יקלטו בו כ„קרש קפיצה" — למשרות כדאיות יותר, בשוק הפרטי! אקדמאים אחרים שיפלטו מהשרות ולא יקלטו בשוק הפרטי, עשויים למצוא עצמם במעמד של מובטלים!

גם אם נניח שיש „אבטלה סמויה" בשיעור של עשרה עד עשרים אחוז בשרות המדינה אין הצדקה עדיין למערכה הגדולה ולהסתערות ש. בהנחה ששכר עובד מדינה ממוצע הוא 2,500 ל"י לחודש, הרי פטורין של 2,000 עובדים עשוי להוסיף 50 מליון ל"י לשנה, שהם פחות בפרו־מיל מהתקציב המתוכנן לשנת 76/1975.

ויהיו לכך גם תוצאות שליליות: המדינה תפסיד ידע ונסיון העובדים שיפגע ברמת השרותים.

בהנחה שחלק מהמפוטרים לא יצ־ליחו להסתדר בעיסוקים אחרים, ב־

(סוף בעמוד 5)

עלייה מרשימה ברמת־החיים של תושבי יהודה ושומרון

עליה מרשימה המתמנה ברמת חייהם של תושבי יהודה ושומרון עד סוף 1974 — בתום 7 שנות שלטון ישראלי.

כתב עתיים בגדה מוסר, כי רבע ממספר המשפחות גרו בשנת 1974 בצפיפות של פחות מ־2 נפשות לחדר, כמחצית גרו בצפיפות של 3.2 נפשות בחדר והיתר בצפיפות של יותר מ־4 נפשות בחדר. יותר ממחצית הדירות בכפרים היו בנות 3 חדרים ומעלה ורק 18 אחוז מהדירות, הן בנות חדר אחד. כ־32 אחוז מהדירות בכפרים הן בנות 3 חדרים ורק 28 אחוז מהדירות הן בנות חדר אחד.

לפי נתוני שנת 1974, קרוב לשני שליש מהמשפחות ביהודה ושומרון היו בעלי מטבח נפרד, למחצית המשפחות בקירוב יש חשמל, 31 אחוז מבשלים על גז, ל־40 אחוז יש ברז מים בדירה או בחצר, ל־79 אחוז יש בית שימוש בלעדי למשפחה ואילו לרבע מהמשפחות יש גם חדר רחצה ואמבטיה. ל־73 אחוז מהמשפחות יש דירות בבעלות פרטית.

רכישת מוצרים בני קיימא

משפחות רבות ביהודה ושומרון רכשו מוצ־רים בני קיימא. בערך לשליש מהן יש מכשיר לבישול בגז או בחשמל, ל־22.6 אחוז יש מקרר, ל־80 אחוז מהאוכלוסיה יש מכשיר רדיו ולכל משפחה חמישית יש מכשיר טלויזיה. ל־26 מתוך כל אלף משפחות יש מכונית פרטית.

שעור המועסקים בגדה המערבית מגיע ל־99 אחוז מכלל כוח העבודה. מספר המועסקים ב־מספרים מוחלטים הוא 137 אלף. הנשים מהווה מנות 26 אלף מועסקות, שהן 14 אחוז מהנשים שגילן מעל 14 שנה. 30 אחוז מהמועסקים עבדו בחקלאות וביצור, 22 אחוז בבניה, 16 אחוז בתעשיה, 11 אחוז במסחר ושירותי הארחה, 11 אחוז בשירותים ציבוריים וקהילתיים והשאר ב־ענפים אחרים, בעיקר בתחבורה.

57 אחוז מהמועסקים הם שכירים. מאלה עבדו בחקלאות 10 אחוז, בתעשיה 20 אחוז, בבניה 36 אחוז, בשירותים 20 אחוז, והיתר בשאר הענפים.

השכר היומי הממוצע לאיש הגיע ל־25.30 ל"י, ובבנין הגיע השכר ליותר מ־30.8 ל"י.

בשנה החקלאית תשל"ד הגיע ערך התפוקה של תושבי יהודה ושומרון ל־885 מיליון ל"י. יותר מפי שניים מאשר בשנת תשל"ב. תושבי האיזור צרכו 234 אלף טונה פירות וירקות. הם ייצאו לירדן 42 אלף טונה. ישראל קלטה כ־54 אלף טונה והציעה עוד 4 אלפים טונות.

מספר המועסקים גדל

מספר המועסקים בענפי התעשיה ביהודה ו־שומרון גדל מאז שנת 1970 ועד 1975 ב־13 אחוז, כאשר בענף הטכסטיל העיר חל גידול של 32 אחוז ובענף המתכת עליה של 8 אחוז. גם במסחר הסיטונאי חל בשנת 1974 גידול של כ־5 אחוז.

בשנה הנסקרת הגיע שטח הבניה ביהודה ושומרון ל־395,300 מ"ר, מזה 84 אחוז למגורים. באותה שנה הגיע שטח התחלת הבניה ל־575,400 מ"ר. מזה 82 אחוז למגורים.

העליה במספר התלמידים הביאה בשנה ה־נסקרת להרחבת בתי ספר ולהקמת מוסדות חינוך חדשים. מספרם של מוסדות החינוך הגיע באותה שנה ל־971 ובהם 6,600 כיתות לימוד. מספר התלמידים היה 213,700. בשנת תשל"ה היה מספר התלמידים הממוצע בכל כתה 32.

עוד מוסר כתב עתיים, כי מספר הנהגים ביהודה ושומרון הגיע בסוף 1974 ל־14,168 לעומת 11,595 בשנה שקדמה לה. מספרם הכולל של כלי הרכב הגיע בסוף השנה הנסקרת ל־11,162, עליה של 23 אחוז לעומת השנה שקדמה לה. 37 אחוז מכלי הרכב היו משאיות ומסחריות, אחוז דומה היו מכוניות פרטיות, 8 אחוז מוניות, 4 אחוז אוטובוסים ומיני־בוסים וכ־9.4 אחוז טרקטורים. עיקר הגידול בכלי הרכב בשנה ה־נסקרת נובע מעליה של 1,062 משאיות ומסחריות, 246 פרטיות ו־183 טרקטורים.

התגוננות אזרחית בכל בית

חוג בית של הג"א באיזור השרון

— מאת אהרן זהב, כתב צבאי —

מפקדת ראש הג"א פתחה בימים אלה במיבצע ארצי, שתכליתו להחדיר בכל בית בישראל את תודעת ההתגוננות האזרחית. הן בזמן רגיעה והן לשעת חירום.

המיבצע נערך במחוזות, נפות וחבלים של הג"א בערים הגדולות, בעיירות, ביישובים קטנים ובמושבים, והוא מבוצע במסגרת חוגי־בית.

מטרתו — להדריך את האוכלוסיה בנושאי התגוננות אזרחית ולהסביר, כיצד כל משפחה ובית חייבים להתכונן למקרה שתפרוץ מלחמה.

צוות המסבירים בכל מחוז, נפה וקטע מורכב ממפקדי הקטעים, סגניהם, קציני הנוגרים, פעו־לת ההסברה נעשית בערבים, כשכל מסביר מרצה בחוגי־בית ב־3 פעמים בשבוע. מדי־ערב מתקיי־מים 2־3 חוגי הסברה. פעילות המסבירים וה־מארגנים נעשית בעיקרה בהתנדבות ולא על חשבון ימי המילואים.

לאור הלקחים

פעילות הג"א בכל בית (או בקיצור (הל"ב) נעשות לאור לקחי מלחמת יום הכיפורים ואפשרות פגיעתו של העורף האזרחי.

אחד הלקחים החשובים הוא בבניית מקלטים. בשנתיים האחרונות נבנו מאות רבות של מקל־טים, וחל שיפור ניכר ביכולת העמידה והספיגה של העורף. מערך־ההצלה של הג"א, בכלל זה כוחות־העזר, התעצם מאוד, והיכולת המיבצעית גדלה.

עם־זאת, לא הגיע מערך ההתגוננות האזרחית לשיא של שלמות, בעיקר באותם יישובים, ש־בהם הבנייה היא מיושנת או חד־קומתית. בין השאר, יוקמו — בשיתוף עם הרשויות המקומיות מקלטים אזוריים, שישמשו בסתור ומחסה ל־אוכלוסיה המתגוררת במיבנים מפוזרים על־פני שטח נרחב.

המטרה העיקרית של חוגי הבית היא, איפוא, ללמד את התושבים, כיצד לשמור על חיים ולהיפגע פחות במקומות שאין מיקלט. המסבירים מחדירים בתושבים את הצורך בהחזקת חומרי חבישה וציוד עזרה ראשונה למקרי פגיעה עד הגעת העזרה והעברת הנפגע לאישפוז. מפנים את תשומת ליבם של האזרחים לצורך בהחזקת מאגר של מזון לשעת חירום, כדי שבמקרה של ניתוק הבית, השכונה או הרחוב, מחמת פגיעה, יהיה מלאי סביר של מזון עד לפינוי השכונה והורמת אספקת מזון סדירה.

המסבירים שמים את הדגש על כוחו ויכולתו של צה"ל לעמוד בכל התקפת אויב ולהביסו, אולם בו־בזמן, אומרים הם לאוכלוסיה, כי ה־שמים אינם יכולים להיות סגורים הרמטית מפני חדירת מטוסים או טילים, ויש להתכונן לאפשרות של היפגעות.

באזור הערבים יצאנו עם צוות מסבירים ועם מפקדים מסתוח אילון — נפת מודיעים, כדי לעקוב אחר מיבצע חוגי־הבית. היעדים היו ראש־העין, שהוא יישוב בעל מיבנים נמוכים וחסרי מקלטים בכל בית, וכן בעמישב ובאזור „מגורדי־השחקים" בפתח־תקווה.

בראש־העין, המונה כ־16,000 נפש, מארגנים את החוגים באווירה משפחתית כמעט. בכל רחוב וגוש בניינים נבחר אחד לשמש אכסניה בשעות הערב. תולים מודעות על גדרות הבתים, ומופץ עלון הקורא לתושבים להופיע לחוג־הבית. ברוב המקרים ההיענות היא מרובה. גברים, נשים (אחרי יום־עבודה) וילדי הבתים, ברובם יוצאי־צבא, אינם נעדרים מחוג־הבית. הנהפך למיפגש חברתי, בו מוגש כיבוד, והתושבים שומעים בהקשבה את דברי המסבירים על ההתגוננות בשעת חירום. בעמישב, מעברה לשעבר, שהיא פרבר של פתח־תקוה, התכנסו התושבים באולם ציבורי. ואילו באחת הדירות ב„גורד־השחקים" בפתח־תקווה נאספו דיירי כל הבית.

פעיל בטחון

הצעות מסבירי הג"א מתקבלות באהדה, ובדרך כלל, מתארגנים התושבים ורוכשים את הציוד האלמנטרי הדרוש למיקלט או לבית בזמן חירום התקפות אוויר כמו: תיק עזרה ראשונה למיקלט, מיכלים למי־שתיה בכמות של 10 ליטרים לנפש או מיכל גדול למיקלט, סרטים להדבקה שמשות, בד או נייר כהה להאפלה, מיצרכי מזון כמנת־ברזל, אמצעי־בישול כמו כירות־גז לפיקניק וציוד כיבוי והילוך להצלה מיידית עד הגעת כוחות הג"א.

כל בית, או מיספר בתים, בוחרים מביניהם פעיל־בטחון, המשמש כנציגם כלפי כוחות הבטחון. הפעיל הוא מבין אלה, שקיבלו פטור משירות, ומובטח שיהיה בבית בשעת־חירום.

מערך הג"א מייחס חשיבות רבה לתפקידו של פעיל־הבטחון לשם ביצוע היעיל של פעולות ההתגוננות וסיוע למערכה כולה.

هكذا من الاهل

בשדה חינוך

נערי חבורות רחוב סיימו קורס למדריכים ביוזמת משרד הסעד

18 מדריכי טיול וספורט ל- נוער שוליים סיימו לאחרונה קורס בן תשעה חודשים במכון וינגייט. במסגרת הקורס, ש- הוקם ביוזמת משרד הסעד ו- בשיתוף עם ביה"ס למאמנים במכון וינגייט, השתתפו צעי- רים שהופנו על ידי השרות לנוער במצוקה במשרד הסעד.

מטרת הקורסים להכשיר בוגרים בעלי רקע בעייתי לעבודה כמדריכי ספורט בקרב נוער שוליים בשכונות מצוקה. שני שלישים מן הקבוצה בקורס שהסתיים עתה, היו בעלי השכלה של עד 10 כתות בלבד ושנים בלבד בעלי תעודת בגרות. כמחצית החניכים היו בעלי רקע עברייני ו- מרבית האחרים ממשפחות בעלות רקע סוציאלי וכלכלי קשה.

תוכנית הקורס כללה אמונים מע- שיים ותאורטיים, לימודים עיו- ניים בשטח חינוך, פיזיולוגיה ועוד.

החניכים סבלו בתחילה מבעיית הסתגלות למסגרת הכללית של מכון וינגייט ואף נתעוררו בעיות חברתיות עקב הלוקה להתקבצות, אי הבנות ומתח ביניהם. היו אף קשיי התמודדות בלימודים והעדרויות אשר התקשו לתת להם הסבר מספק. במרוצת ה- זמן חלה השתפרות ביחסיהם בינם לבין עצמם, אשר התבטאה בהתפת- חות תודעה אכפתיות לעצמם ולמגר- ריהם ובהרגשת התפקידים הקבוצ- תיים. במיוחד בחירת חביב תורן מדי שבועיים — המארגן את חיי הקבוצה ומביא את בעיותיה לפני מרכז ה- קורס. מערכת הערכים בקבוצה החלה יותר לכוונם של מחייבי הערכים המקובלים בחברה וסיפורים על מעל- ליהם ותיקים במשטרה — לא נשמעו עוד בעיין יפה. במשך הזמן אירגנו ערבי הווי, בה הועלו סיפורים אי- שיים, הווי שכונתי, בדיחות ושירה.

לאחר שנה וחצי חדשי לימוד פחד הקורס לקבוצות ספורטאים בענפי ספורט שונים על מנת שיוכלו לרכוש יותר התמצאות. החניכים פעלו לשמי- רת הקשר ביניהם בתקופה זו.

הישגים טובים

הנתונים לקורס מוסרים, כי רובם המכריע של משתתפי הקורס הגיעו להישגים טובים. נראה, כי בנוסף למקצוע שרכשו הוקנו להם גם הרגלי התנהגות בחברה, סבלנות וסובלנות כלפי אחרים, ראיה כוללת של דב- רים והפתוחת הגישה העניינית למימסד ומיצגיו.

מנכ"ל משרד הסעד, ד"ר מ. א. קורץ, אשר בירך את הבוגרים אמר, כי יש לעינינו מיפנה כאשר אנשים מן השכונות באים ולומדים וחוזרים אל השכונות, על מנת לסייע בקידום הנוער בשכונותיהם.

מר בן-ציון כרם, מנהל השרות ל- נוער במצוקה, מסר כי המבחן ה- אמיתי להצלחת הקורס הינו במקו- מות בהם שובצו החניכים ובהתמוד- דויות עם בני נוער בעייתיים — להם ינסו לעזור ולתרום כפעילים למען קידום הטיפול בנוער שוליים.

נסתיימה השביתה במוסדות החינוך בקרית עקרון

בישיבת בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב שהתקיימה ביום ו' בע- ניין השבתת מוסדות החינוך בקרית עקרון בעקבות פיטורים של גננת — הוסכם עם נציג הסתדרות המו- רים, מר נתן בהוראי, נציגי המשרד ונציגי המועצה המקומית, כי הלי- מודים בכל מוסדות החינוך חודשו אתמול. תוקם ועדה פריטטית שתח- ליט בעניין זה עד ליום 15.12.75.

בוועדה ישתתפו נציגים של ה- משרד והסתדרות המורים.

הוחלט על יום חינוך ארוך בבתי ספר

שר החינוך והתרבות, מר אהרון ידלין, הודיע בהנהלת משרדו, כי החליט לבצע את תוכניתו של הנהלת יום חנוך ארוך בבתי-הספר. זאת למרות המצוקה התקציבית ועל-אף שהתכנית תעלה מאות מליונים ל"י. השר אמר, כי הוא סבור שצריך ל- התחיל לממש את התכנית בהדרגה וכי גם בימי מצוקה אסור לוותר על יעדים ועל חזון חינוכי.

החלטת השר נפלה לאחר דיון ב- מסמך מפורט שהוגש לו בעניין זה. פירוש ההחלטה הנו שירות אוני- ברסלי לכל התלמידים. כאשר ה- שכבות המבוססות ישלמו עבור ב- מסגרת תשלומים מדורגים. כן מהוה התכנית פתרון לבעייתן של אמהות עובדות והגדלת כח העבודה במשק. נקודה נוספת אותה ציין השר היא, כי הדבר יקל על קליטתם של עולים מארצות הרווחה הרגילים ליום חי- נוך ארוך.

במסגרת התכנית מעבר שר החי- נוך את הוצעה להשלים כבר בשנה הבאה את הוספת השעה החמישית ל- לימודים במסגרת הפורמלית, כלומר הארכת הלימודים מהשעה 12.00 ל- שעה 13.00, תחילה בכיתות א' ו- אח"כ בכיתות ב'.

יל"א (יום לימודים ארוך) מופעל זו השנה השלישית כניסוי בכמה עשרות בתי-ספר ובמרכזו עומד ה- רעיון של הפיכת בית הספר לבית חינוך ושילוב פעולות לימודיות וחי- נוכיות להרחבת האופקים של התל- מידים.

המצוקה התקציבית הקבע את ה- עיתוי של תכנית זו ואת קצב בי- צועה אבל לא את היעדים, ציין ה- שר.

רבה של בית הכרם נפגש עם ילדי כתה ב'

פעולה חינוכית נאה והוגנה ב- שכונת „בית הכרם" שבירושלים, ע"י רב השכונה הרב דוד שפירא בשתוף מנהלי בתי הספר הממלכתיים ש- בשכונה. כאשר מגיע זמנם של תל- מידי כתות ב' לקבל את ספרי „התורה לתלמיד", נפגש עמם הרב שפירא. והרב מסביר ערכה של תורה לעם על כל המשתמע, נערכת להם בחינה-חידון בנושאי התורה, ד לאחר מכן מסיירים התלמידים באחד מבתי הכנסת בשכונה והרב מסביר ומדגים להם את „בית הכנסת", הל- כותיו, מנהגותיו ואחרותיו והתלמי- דים מגלים התעניינות מרובה בכל המוסבר המודגם.

פעולה זו עוררה גלים חיובים רבים הן בקרב התלמידים והן בין המחנכים וההורים.

1.012.300 תלמידים בכל מסגרת מוסדות החינוך בישראל

המספר הכולל של התלמידים בכל מוסדות החינוך במדינת ישראל ב- שנת תשל"ה עבר את המליון וה- גיע ל-1.012.300, בכללם 146.400 לא יהודים. החלוקה לפי שלבי החינוך היא כדלקמן: בגני הילדים — 192.600, בבתי הספר היסודיים 503.600, בחטיבות-ביניים 59.800, בבתי הספר על-יסודיים 175.300, ב- בתי המדרש למורים וגננות — 11.100, במוסדות אחרים לחינוך על תיכוני — 19.000 ובמוסדות להשכלה גבוהה — 51.000. פרטים אלה נמ- סרים בסקירה על פעולות משרד ה- חינוך והתרבות בשנתון הממשלה ה- חדש שיראה אור בהוצאת מרכז ה- הסברה — בראשית חודש דצמבר.

בכל מערכת החינוך של ישראל (לפי סיכומי המיפקד של מוסדות- חינוך רשמיים ומוכרים) היו בתש- ל"ה 6.620 מוסדות, 32.481 כיתות ו-59.195 משרות הוראה.

בתשל"ה היו בתחום טיפולה של המועצה להשכלה גבוהה שבעה מוס- דות אוניברסיטאיים (הטכניון ב- חיפה, האונ. העברית בירושלים, מכון-ויצמן למדע ברחובות, אוני- ברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בר- אילן, אוניברסיטת חיפה, אוניברסי- טת בן-גוריון בנגב) שבהם למדו כ- אמור 51 אלף סטודנטים, כארבעים אחוז מהם למדו מדעי הטבע ויתרם מדעי החברה והרוח. התקציב ה- שוטף של המוסדות להשכלה גבוהה היה באותה שנה כ-1.1 מיליארד לירות, כשחלקן של הממשלה וה- סוכנות היהודית בו הוא כ-900 מי- ליון לירות — כלומר כ-80 אחוז. סגל העובדים במוסדות אלה מונה כ-16.500 איש מזה 6.600 הם אנשי הסגל האקדמי. עוד מצויין בסקירה שכעשרים אלף חיילים משוחררים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה נהנו מהסדר חוק החיילים המשוח- ררים. ההקלות הסתכמו בתקציב של 45 מליון ל"י לשכר לימוד ולמיל- גות קיום בתשל"ד ובתשל"ה. במסג- רות להכנה לבחינות בגרות ובמ- מוסדות חינוך על-תיכוניים הקיפה הפעולה כ-23 אלף חיילים משוחר- רים בתקציב של 15 מליון לירות בשני השנים הללו.

יום השתלמות למנהלים חדשים של פנימיות

יום השתלמות למנהלים חדשים של פנימיות, נערך לאחרונה. יום ההשתלמות נפתח בדברי תורה מפי הרב י. בריף, ואח"כ הרצו: יהודה ברנשטיין, מפקח בעליית הנוער, על „עקרונות עבודת מנהל פנימיה ו- תפקידיו"; רפאל ברדוגו, מנהל הפ- נימיות של כפר בתיה, על „מהותה של פנימיה דתית מחנכת"; יעקב חסר, „חינוך אסתטי". ההרצאה הזו עסקה בפנימיה כמקום לחינוך אסתטי וה- קיפה גם את בעיות ניצולן היעיל של שעות הפנאי והיכולות לתרום הרבה לחינוכו האסתטי של חניך הפנימיה.

המבנה המרכזית של ישיבת בנ"ע בגבעת שמואל איכסנה את באי ה- השתלמות בעין יפה ודאגה לכל ה-

ועדה למשימות לאומיות הוקמה באוניברסיטת ת"א

ועדה למשימות לאומיות הוקמה באוניברסיטת ת"א. הועדה הוקמה על ידי נשיא האוניברסיטה פרופ' חיים בן-שחר, ורקטור האוניברסי- טה, פרופ' שלמה סימונסון, באישור הסינאט. הועדה הוקמה במטרה ל- טפל באופן ספציפי במחקרים ש- נושאיהם בעלי חשיבות לאומית. ב- ראשה עומד פרופ' גדעון אלכסנדר, הדיקאן לעניני מחקר, וחברים בה מרדכי סוקולובסקי מהפקולטה ל- מדעי החיים יו"ר הדירקטוריון של חברת „רמות", ופרופ' סעדיה הובל, דיקאן הפקולטה למדעי החברה.

על הועדה הוטל: ליזום משאי מחקר בעלי חשיבות לאומית, ולד- אוג לביצועם.

לדון בכל הצעה המובאת בפני"ה ו- לנסות למצוא לה פתרון אשר יאפ- שר ביצוע המחקר. לקשר בין מוס- דות האוניברסיטה לבין מוסדות ש- מחוץ לה, וכן לדון בפניות שיופנו לאוניברסיטה מבחוץ.

כמו כן יהיה על הועדה לדון ב- כל מקרה ומקרה, באשר להשתלבו- תו של המחקר במסגרת העבודה ה- מדעית הנעשית באוניברסיטה.

יום עיון למורים מנחים בבתי"ס הממ"ד

צוות המורים המנחים בביה"ס הממ"ד התכנס ביום י' במרחשון והשליט בת"א לדון בנושא „אחריות — אחריות הלומד ללמידתו".

מר משה יעקובסון פתח את הדיון בדברי תורה „אדם מועד לעולם".

מר עמוס מליץ התייחס לבעיית הלומד האחראי ולמידתו ע"י תגלית עצמית. לדבריו זקוק הלומד לסיוע. ועל כן הוא מציע „גילוי עצמי מוד- רך" משלב בלמידה לקראת גילוי עצמי שלם, לפיה מגיע הלומד ל- תגלית עצמית ללא סיוע ומתוך אוטונומיה מלאה.

לאחר מכן התחלק צוות המנחים לעבודה בקבוצות לדיון בנושאים אלה: כיצד להגיע ללמידה אחראית בלימודי קודש, מהו מקום החיזוקים לעיצוב ההתנהגות בקיום מצוות מ- תוך אחריות. השילובו של החינוך התחור בתהליך הלמידה של הלומד האחראי הלומד ובודק את למידתו, משמעותו של חיזוק תוך בלמידה יחיד ובלמידה קבוצתית.

הוכנה תוכנית ליישום רעיון האוט- ונומיות במתן אפשרות ללומדים ל- ארגן את סביבתם הפיזית. וכן הוכנה תוכנית לבניית ריהוט-מודולרי רב- שימושי אותו יארגנו הלומדים לפי צורכיהם, תוך התחשבות בהיבטים הדתיים.

ריכזה את יום העיון הגב' חנה גרינוס.

סמינר למנהלי מרכזי קליטה

מנהלי מרכזי קליטה מכל הארץ השתתפו בסוף השבוע שעבר בסמי- נר שהתקיים במכון למידע מדיני- חברתי של מרכז ההסברה בירוש- לים. בשני ימי הסמינר שמעו המ- נהלים הרצאות על המבלול הכלכלי, סוגיות מדיניות אקטואליות והרצאות בעניין הרווחה החברתית.

מנהל המכון, מר זרובבל שלו, אמר כי תכליתם של סמינרים מעין אלה היא להביא לפני ממלאי תפ- קידים בחברה הישראלית מידע מ- קיף, מהימן ומוסמך בבעיות העק- ריות של המדינה.

מסיבת פרידה למנהל ביה"ס הממ"ד עקיבא בבת-ים

עם פרישתו לגימלאות של מר יו- סף צודר, מנהל בי"ס ממ"ד עקיבא בבת-ים לאחר 21 שנות בניהול בי- ה"ס נערכה לכבודו, ביוזמת המחל- קה לחנוך בעיריה מסיבת פרידה ו- הוקרה. השתתפו: רבני השכונה, נ- ציג משרד החנוך המפקח מר מ. לבל, מ"מ ראש העיריה מר י. טורק, מנהל המחלקה לחנוך בעיריה מר ת. תאם, מנהל ביה"ס הממ"ד הרא- שון בבת-ים הרב צ. הירש, רבנים, מנהלי בתי"ס הממ"ד בעיר, מורי ביה"ס, ועדי הורים, מוסדי ומנכבדי היהדות הדתית בבת-ים.

האורחים העלו על נס את פעלו ו- תרומתו הרבה של מר צודר לקידומו ולשיגשוגו של ביה"ס, מסירותו ה- רבה, החל מיום בו קיבל את ביה"ס אשר שכן בצריף בתוך המעברה ועד היום כאשר ביה"ס נמצא בבנין מ- פואר רחב ידיים ועל ההשגים הב- אים של תלמידיו שהביאו כבוד רב לביה"ס וליהדות הדתית בעיר.

מר יוסף צודר מודה לכל המבר- כים, על שיתוף הפעולה בינו לבין צוות המורים, משרד החנוך, והעי- רייה הביע תקוה כי ביה"ס ימשיך להקרין מאורו על תושבי השכונה והעיר ויצמיח תלמידים הרבה אשר יפארו את שם ביה"ס.

מ"מ ראש העיריה מר י. טורק העניק למר יוסף צודר תעודת הוקרה ושי בשם הנהלת העיר, לציון סיום עבודתו בבת-ים.

כמו כן הוגש שי מטעם ועד ההו- רים חבר המורים והנהלת ביה"ס.

גב' אסתר פרנק, מנהלת בי"ס עקיבא פתחה והנחתה את הערב.

קרן דושקין באוניברסיטה העברית

לציון עבודת חייו של פרופ' אלכ- סנדר מרדכי דושקין בתחום החינוך היהודי, הוקמה באוניברסיטה העב- רית בירושלים קרן א.מ. דושקין ל- פרסום עבודות דוקטור בתחום ה- חינוך היהודי בתפוצות.

ידידיו ומוקירו של פרופ' דוש- קין, בארה"ב החליטו בשעתו להקים באוניברסיטה קתדרה, שתשא את שמו, אך פרופ' דושקין השואף לעודד חוקרים צעירים ולהפיץ את המידע המחקרי שנצבר ב- עבודותיהם, ביקש להסב את סכומי קרן מיוחדת לכך. כך הוקמה הקרן האמורה. לרגל הגיע יום הולדתו ה-85 של פרופ' דושקין החליטה ה- ועדה השופטת לפרסי א.מ. דושקין להעניק שלושה פרסים לאנשי חינוך בארץ ובחו"ל (הועדה מורכבת מ- חברי הסגל האקדמי של המכון ל- יהדות זמננו, בית הספר לחינוך וה- מרכז לחינוך יהודי בתפוצות באו- ניברסיטה): לד"ר יוסף ולק, ראש המכון לחקר יהדות הגולה בדורות האחרונים באוניברסיטה בר אילן על עבודתו: „חינוכו של הילד ה- יהודי בגרמניה הנאצית — החוק והביצוע"; לד"ר ברוך הגן מביה"ס לחינוך ומהמרכז לחינוך יהודי ב- תפוצות באוניברסיטה העברית על עבודתו: „לשון החינוך היהודי"; ל- ד"ר ברוך ליפניק, רב קהילת „בני אמונה" בס"ט לואיס שבארה"ב, על עבודה דוקטור שעשה באוניברסיטת וושינגטון בעיר בנושא „חינוך ד- תי לבני הנעורים".

מהחלטות המועצה הט"ז של הקבוץ הדתי

יש ליצור מסגרת לימודים תורנית בביה"ס התיכון של הקבה"ד

שנת י"ג

הקבוץ הדתי יכוון את בניו ללמוד במשך שנה לפני גיוסם לצה"ל.

המועצה מטילה על מזכירות הקבה"ד במוסדות צה"ל למימוש החלטה זו.

הטפול המעשי הקשור בכך, ייעשה ע"י החנוך של הקבה"ד. על ועדת החינוך לב- הדרכים המתאימות להכנת התלמידים לקרן י"ג.

המועצה מסמיכה את המזכירות ה- להחליט על אפשרות הכרה תקופת ל- במסלול ש"ש.

ישיבת הקבוץ הדתי

המועצה מחליטה על הקמת ישיבה של הקבוץ הדתי.

המזכירות המורחבת תקים ועדה לעשות את כל ההכנות הדרושות לביצוע טוח הנ"ל, בדרך השלמה ביותר. תוך למסגרת נתונה, ובזמן הקצר ביותר.

הועדה תביא את הבביותיה לדיון המזכירות המורחבת.

„הסדר"

בראותו בשרות מלא בצה"ל ערך בטחוני, אין הקבה"ד רואה אפשרות לישובי במסגרת „ההסדר" הקיים בצה"ל הקבה"ד יאפשר לבניו המעוניינים לשרת במסגרת הסדר מיוחד, בתנאי השרות בפועל יהיה זהה לשרות החובה.

חנוך הבנות

המועצה מביעה תרעומת על מעוט הלב, שהוקדשה לדיון על חנוך הבת ו הכוללת של החנוך — הן בהבנות שלפני הן בסדר יומה.

נוכח החשיבות המכרעת של הנושא, המועצה על המזכירות הפעילה וועדת החינוך לקרוא בקרוב לכנס מיוחד אשר כולו לליבון הנושא ולקבלת החלטות בנ

המועצה מטילה על המזכירות המורחבת את המוסד המתאים ומועד כינוסו.

המועצה מעבירה למוסד זה, את הצינון מסלול הבנות לצה"ל.

אין לבצע שינוי בתחום חנוך הבני שיובטח במקביל השינוי המתאים בתחו הבנות.

הרצון לחזק ולהעמיק את החינוך הדתי בקבו- צה משותף לכל ציבור החברים בקבוצותינו. רצון זה חייב לבוא לידי ביטוי כתואם (סימולטני) ע"י כל הגורמים שיש בהם השפעה על חינוך הילדים ובכל התחומים בהם המעשה החינוכי מתבצע. טיפול בלעדי בתחום אחד אינו יכול להשיג את המטרה. ניגודים שיווצרו בחברה, בהעדר תיאום, עלולים לגרום למתחים מסוכנים בתוך החברה הקיבוצית.

התחומים בהם המעשה החינוכי צריך להתבצע הם: המשפחה, החברה, בית הילדים ובית הספר.

החברה הקיבוצית הדתית מבטאת את המשך הקיום שלה כחברה בעלת דרך סגולית, על ידי מאמציה בחינוך דור ההמשך. אין היא יוצאת ידי חובתה בהעמדת האמצעים והכוחות הדרושים לחינוך, בלבד. הרצון לחנך ולהבטיח את המשך קיומה של חברה סגולית זו, צריך למצוא את הביטוי בנורמות ההתנהגות המחייבות של החברה המבוגרת.

בית הספר והלמוד בישיבה

המועצה מחליטה:

יש ליצור מסגרת לימודים תורנית בביה"ס התיכון ע"י ריכוז לימודי קודש בשעות קבועות ומתאימות (בשעות הבוקר) ויצירת אוירה של „לימוד לשמה". זאת תוך שימת דגש על לימוד עצמי („סדר") ועל ההתמודדות אמיתית עם בעיות יסוד של קיומנו כאנשים דתיים, לאור רעיון „תורה ועבודה", בחברה הישראלית בכלל ובחברה הקיבוצית בפרט.

יש לבדוק אפשרות של הפרדה חלקית בין בנים ובנות בלימודי הקודש, תוך שימת דגש על הנושאים המיוחדים לבנים ולבנות והכשרה מת- אימה לכל מין בהתאם לייעודו. בכל מקרה ישארו הלימודים הכלליים והפעילות החברתית מעורבת, כדי לשמור על חברת ילדים משותפת.

בגמר כתה י' יצאו כל הבנים לשלושה חדשי לימוד בישיבה גבוהה, כנהוג. הבנות תלמדנה במסגרת אינטנסיבית מקבילה.

המסגרת האידיאלית ללמוד בישיבה היא ישי- בת הקבוץ הדתי. אך כל זמן שזו אינה קיימת, יש לחפש את הישיבה המתאימה לנו ביותר וללוות את הבנים הלומדים בה, במשך כל זמן לימודם, ע"י הקצאת כוחות חינוכיים מתאימים מקרב מורי הקבה"ד.

קידום וטיפוח החינוך הממ"ד בירוחם

במסגרת קידום וטיפוח החינוך הממ"ד בירוחם, שלוש שוקים מנ- הל ביה"ס „קול יעקב" מר שמואל הרמן, ומחנכי הכתות אורגנה מק- הלה להופעה שהופיעה בביקור ש- ערכו ראש הממשלה ושר המסחר ו- התעשיה בירוחם. המקהלה הופיעה באולם המתנ"ס, בשלשה שירים וקי- צרה תשואות רבות מקהל המוזמנים והמסובים שהתקבצו ובאו מכל קצ- וי ופינות הנגב, ביניהם חברי כנ- סת, מנהלי מחלקות של משרדי החי- נוך, הפנים והשיכון ועוד.

במסגרת פעילויות אלו, נערכה ב- בית הספר מסיבת ר"ח כסלו לתל- מידים ולמורים במשותף. במסיבה התארח הרב צבי בייגלמן מוביל, שהעביר שיחה על נושאי ר"ח כסלו וגבורות המכבים באגדה. הנפינה המנורה כלי ... ילדי הגיב, שלהיבה הנוי- המשתתפים. יש לציין, שאו למסיבה אגו תלמידי בית הדרכת מורים בשעורי בית. פעילויות כאלה ותג- מראות לכלל עם וערה שגב „הרוחני" החינוך הממ"ד ח

תלמוד גדול שמביא לידי מעשה

מאת הרב שלמה אבינר

אקסיומה הקודמת לכל בירור

„אין המבע הישראלי המיוחד... תוה לישראל כי אם ע"י תלמוד תורה בתמה, תלמוד תורה לגדל תלמידי חכמים, ותלמוד תורה של קביעות עתים לתורה להמון הרחב" (אורות התורה ו', ב').

זאת האקסיומה הראשונה הקובעת שכל ה- ברכה, וכל ההצלחות, בין רוחניות, בין ארציות, של האומה הישראלית כולן מקורן בתורה ובלימוד.

אין מי שמתעלם מקיום בעיות אחרות שיש לטפל בהן, הן מצד ההתמודדות עם החברה הפתוחה, שסובבת ומלפפת אותנו, הן מצד התר- ופפות פנימית של כמה ערכים, — אבל שורש כל התרופות הוא המביאים עם דבר ה' על ידי למוד תורתו „התורה היא רפואה כללית לכל בשרו, מתקנת בעומק את כל החיים כולם".

האף כל האידיאלים שמעטרים את חיינו, אידי- אלים של צדק, יושר, אמת וחסד, של שותפות ועבודה יוצרת, אם לא יהיו רוויים מי תורה, עלולים הם להתייבש חס ושלום כעץ השדה (כתופעה שמתגברת בקבוצים שאינם שייכים לתורה ומצוות, — של השתלבות חלק גדול מהדור הצעיר במסגרת הקבוצית, מתוך הרגל ונוחיות, ומתוך הסתכלות על ערכים הקבוצים כמיתוסים; ועל האידיאולוגיה שמסתכלת על פיהם את החיים המציאותיים — כמילוף).

כל עבודתנו של בנין צבור הקיבוצי בתוך בנין ארצנו, ודאי קודש יקרא, ועם כל זה, גם בקודש מדרגות ישנן. גם המבנה הארכיטקטוני של בית מקדשנו, מכיל במרכזו, בקדש הקדשים ארון הברית אשר מונחת בו התורה, שהיא נשמת החיינו, וקדושתה מתפשטת על החל- קים האחרים של בית המקדש, המיועדים ל- עבודת ה', עבודת הרוח ועבודת המעשה (ע' „לנתיבות ישראל" למו"ר הרב צבי יהודה עמ' 184-185). יש סדרי מדרגות. יש שורש ויש ענף.

גם תנועת תורה ועבודה היא בבחינת „אחת דיבר אלקים, שתים זו שמעתי", שני דברים שהם אחד, וכל אחד משפיע על חברו, ועם כל זה התורה קודמת לעבודה והיא שרשה ומקורה. עבודת האדם שהיא בגדר „מלמטה למעלה" נו- בעה מהשמיעה בקול ה' הבוקע „מלמעלה למטה" (מפי מו"ר הר' צבי יהודה) — „המסיר אזנו משמוע תורה, גם תפלתו תועבה" (ע' שבת י').

האקסיומה המהוללת הזאת מופיעה בבירור גמור בלשונו הזהב של רבינו הגדול הרמב"ם „אין לך מצוה בכל המצוות כולן שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה אלא תלמוד תורה כנגד כל המצוות כולן שהתלמוד מביא לידי מעשה. לפיכך התלמוד קודם למעשה בכל מקום" (הל' ת"ת, ג, ג').

ואף חינוך הילדים, עם כל ערכו וקדושתו, אינו בערך של לימוד התורה לילדים: שהרי מפורסם לכל יודע ספר, שחיוב חנוך ילדים למצוות ולמדות טובות, לאהבת ה' ולאהבת הבריות, כל זה אינו אלא מדברי סופרים, מה שאין כן החיוב ללמדם תורה שהוא מצות עשה מן התורה (הל' ת"ת לגר"ז א', א') ואין מבטלים אותו אפילו לבנין בית-המקדש (רמב"ם שם, ב', ב') — ואת ועוד אחרת: חנוך לערכים שאינו מעוגן בתלמוד תורה נזהל ברוח, בהיקף ובעומק.

תלמוד ומעשה

„וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד. נשאלה שאלה זו בפניהם: תלמוד גדול או מעשה גדול? נענה רבי טרפון ואמר: מעשה גדול. נענה רבי עקיבא ואמר: תלמוד גדול. נענו כולם ואמרו: תלמוד גדול, שהתלמוד מביא לידי מעשה" (בבלי, קידושין, מ ע"ב).

לכאורה יקשה להבין הכרעת חכמינו: אדרבה, אם כל ערכו של התלמוד הוא להביא לידי מעשה, ממנה הדברים אתה שומע, שהתלמוד אינו אלא אמצעי למטרה שהיא המעשה, ועל כן המעשה הוא גדול! ואחרי שהכריעו שהתלמוד גדול הוא מהמעשה, לא ייתכן שכל ערכו אינו אלא אמצעי!

אלא שלעולם, למוד תורה הוא ערך שאין כמוהו בכל מצוות התורה, שהרי הוא פגישה עם דבר ה' וחכמתו, אלא כמובן הוא גם מביא לידי מעשה. „תלמוד לומר אע"פ שהוא מביא לידי מעשה המצוות כולן, מכל מקום, חלילה לאמר שעיקרה של תורה איננו כי אם הבאור למעשה המצוות, אבל היא עליונה והשובה ב- קדושתה בפני עצמה. עד שאפילו כשלומדין מה שאי אפשר לקיים כלל, אין שיעור למעלת הלמוד ההוא... ואין שעור למעלת התורה של הלמוד בדברים שאין להם שום יחש לעניני המעשה. כי היא בעצמה עליונה מכל. אלא שבכלל מעלתה כלולה גם מעלה זו שהוא מביאה לידי מעשה" (מרן הרב קוק, שבת הארץ, מבוא, עמ' ס"ו; וכן באורות התורה ח', א'; וכן בנתיבות עולם למהר"ל, נתיב התורה, פ"א ופ"ה; ועי' סמ"ק לר"י מקורביל, הקד' למצוות עשה).

על כן לעומת השיטה שההנהגה הרוחנית של היהדות תהיה בידי צדיקים ואנשי מעשה, שיהיו גם תלמידי חכמים, הגאון מוילנא ותלמידיו החזירו עטרת תלמוד התורה ליושנה, שלא תהיה רק בגדר של „גפי". ומתוך כך, ההולכים בראש הינם תלמידי החכמים, שהם כמובן צדיקים — שזה המובן המלא השלם של תלמידי חכמים כי „תלמיד חכם המזלזל במצוות, ואין בו יראת שמים, הרי הוא כקל שבצבור" (שו"ע יו"ד רמ"ג, ג').

אין צורך לאמר שהתלמוד מתגלה באמיתיותו על ידי זה שהוא מביא לידי מעשה „שכל הלומד ואינו מקיים, נוח לו שנהפכה לו שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם" (ירושלמי, שבת, פ"א) „מכל מקום התורה יקרה היא מכל, מצד סגולתה האלקית „יקרה היא מפנינים וכל חפציך לא ישוו בה..." שאפילו חפצי שמים (קיום מצוות) לא ישוו בה" (מועד קטן, ט, ע"ב).

על כן ברור שאם עומדת מצוה לפניו, מניח את תלמודו, ועוסק בה „היה לפניו עשיית מצוה ותלמוד תורה, אם אפשר למצוה להעשות על ידי אחרים, לא יפסיק תלמודו. ואם לאו, יעשה המצוה ויחזור לתלמודו" (רמב"ם הל' ת"ת ג', ד') וקל וחומר שמפסיק תלמודו כדי להציל נפשות; ועם כל זה „גדולה תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות" (מגילה, טז:) „שיותר יש זכות למי שזכה לעסוק בתורה, ולא בא לידי הצלת נפשות, ממי שבא לידי הצלת נפשות, והוצרך לבטל תורתו ולעסוק בפקוח נפש" (ט"ז, א"ח, רנ"א סק"י).

תורה שלמה

כאמור לעיל, אחרי שתנועת החסידות רצתה לכפוף את ערך למוד התורה תחת ערכים אחרים הופיע אחד של הגר"א להשיב משפט „תורה לשמה" כבראשונה, במובן של „לשם התורה" (נפש החיים, לר' חיים מואלוזין, פ"ד ספי ג') „עניין תורה לשמה — לשם התורה, כי מציאת ההבנה היא רצון השי"ת שתהיה בפועל" (אורות התורה ב', א'). „אחד מהדברים של עסק התורה לשמה הוא להעשיר את כנסת ישראל בכוחות רוחניים גדולים, וכל מה שמת- רבה אור התורה, ועצמה הכהנה והגבורה בלב אחד מישראל, הרי הכח הכללי של האומה מתחזק ומתאמץ" (שם, ד') „כשלומדים תורה לשמה, עושים חסד עם כנסת ישראל הא כיצד? כח האומה מתחזק ע"י מה שבניה מתפרנסים בפרד- סיה הרוחנית, מפרי רוחה, והתורה כולה היא מלאה רוח ישראל. וכל יחיד העוסק בתורה, הוא מגלה כח חיים חדש בנשמת ישראל על ידי המזון הנשמתי שהוא מקבל מהתורה" (שם, ה').

כללו של דבר, „תלמוד תורה כנגד כולם" כי „אין לך דבר בעולם כל כך כפול בערכו" (עולת ראי"ה א', ס"ו) מצד הסגולה האלקית שבו של דבקות נצחית אלקית, ומצד התועלת המעשית שיש בשפור ועילוי חיי הזמן (שם, ואורות התורה ח', א').

תורה וצבא

במצבנו המכשולי יש צורך בהרבה כחות לוחמים ויש צורך בהרבה כחות של תורה: „ואם עלינו מוטל לעמוד על משמר ארצנו, גם מוטל עלינו לשמור על תקומת התורה. ולא יוכל אדם להכחיש שיש כאן שתי מצוות דומשות חיוניות לכלל ישראל, שכל אחת צריכה לקבל חלקה, ועל כן יש לערוך ברורים אמיתיים לפי המצבים הבטחוניים ולשקול בעלם מאזנים צרכי שתי מצוות אלו. וכמו בכל דבר, כל קיצוניות תביא כליה חס ושלום. גם קיצוניות של פטור צבאי מוחלט של כל אלה שתורתם אומנותם. וגם קיצוניות של הקדשה כל הכחות הצעירים של האומה לצבא. יש צורך ב„הסדרים" שונים, למדרגותיהם כדי לאחוז בזה — וגם מזה לא להניח את היד" (מפי מו"ר, הרב צבי יהודה).

אף לישיבות ההסדר יש תפיסת מקום חשובה וישרה במערכה הסדרים אלו, בקדשם שם שמים ע"י אחיזות הספר והסייף גם יחד. „אנשי הסייף אינם יכולים להיות תלושים ופטורים מן הספר, שהוא עז היינו ואורך ימינו, ואנשי הספר אינם יכולים להיות תלושים ופטורים מן הסייף, כשהוא מחייב ממקור-החיים-וקדוש זה „צבאי" (מו"ר הרצ"י, לנתיבות ישראל, עמ' 108). ולא דבר ריק הוא המצביא הגדול של כבוש ארצנו, הוא הוא תלמידו של משה רבינו אשר לא ימוש מאהלו בלמוד התורה אשר „נמסרה ליהושע" (ע' אבות א', א').

והנרצהנו, הקבוץ הדתי, מקימת שבו שכים בהרבה תחומים של תקומת עמנו וארצנו (שמור בפי מו"ר הרצ"י) ובכללם הצשרות צבאנו וקצר- נתנו בהרבה כוחות צעירים — וכמו כן עלינו להעשיר כלל ישראל בכוחות של רבני יודעי תורה, ואף יחידים תלמידי חכמים ומתנכות דגולות, המעוטרים בכל סגולות המעשיות, ואין זה מכבודנו להשתמט חס ושלום מחובתנו זאת כלפי כלל ישראל.

מסירות נפש למען למוד תורה

לא נוכל להכחיש שיש מצבים שההתחזקות וההתעודדות בלמוד תורה עלולות — בראשית הופעתן — להביא החלשת כוחות חיים אחרים. ואע"פ שהיא „חיי עולם נטועים בתוכנו" מכל מקום „אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באהלי החכמה" (רמב"ם הל' ת"ת, ג', יב').

„מרבי עקיבא, ארון של ישראל, אשר בשמו אנו נקראים בבחינת אגודתנו, והיו נא מכוונים לשלושה הסימנים המצויינים לנו לדורות את קודשתו העליונה, שהם: ראשית — אהבת התור- רה עד לכדי מסירות נפש... היסודות שמם חיים של האומה ומכון גאולתה אין לו תוכן אחר כי אם זאת התורה שהיא חיינו ואורך ימינו..." (אגרות מרן הר' קוק ל„בני עקיבא" — תרצ"ד).

יש מצבים שדרושה מסירות נפש. גם מסירות גוף וגם מסירות נפש. מסירות גוף, כמשמעו, הקרבת עניני הגוף. ומסירות נפש, כמשמעו, הקרבת עניני הנפש, ענינים רוחניים אידאלים. לפעמים יש צורך בשנויי מסגרות מכאיבים וב- ניתוקים חבריים. אכזרי הוא ניתוח זה „שתורות כעורב... במי אתה מוצא דברי תורה? במי שמשים עצמו אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב" (ערובין כב:) (וע' הגר"א באבן שלמה ג', ב'). גם ישנם מצבים של זעזועים חברתיים, ואף זו מרבי עקיבא שודאי נותקו שתים עשרה שנה מאשת בריתו ו„חברתו" (מלאכי ב', י"ד) גרם להם ל„זעזוע חברותי". אבל אין חשבון אחר, כאשר החשבון לטווח ארוך, כן חייבים אנו להתאזר בגבורת נשמה, ללכת בדרך ארוכה זו והיא קצרה.

בנינו המגודלים

טעות הבורה טועים אלה שמסתכלים על בנינו, חניכי קבוצותינו, מתוך מבט של שלילה, ומתו- ליכים על חולשת שייכותם לתורה ומצוות. כמוב- בן, אין אף אחד מאתנו מתעלם מכך שיש עוד הרבה מלאכה לעשות בחזוק התורה בתוכנו, אבל כדי לאמוד את המצב באמת, יש צורך בראיה שלמה של הדברים.

ומכאן מקום להביא דברי מו"ר הרצ"י, שאמנם לא אמרם בדיוק לעניין זה, אבל בעניין דומה לזה, אעפ"כ אביאם אותם כלשונם, והנתנם לחכם שיחכם עוד, יחסיר מה שלא שייך לענינגו, ויוסף מה שיש להוסיף:

„אנו כולנו משתתפים בחיזוק התורה ובנוה במדינה, בכלל ישראל והארץ. ובודאי זה לא בתכלית השלמות, כמו שכל אחד מאתנו אינו בתכלית השלמות, במס- גרתנו זאת, ולא כל תלמיד-חכם. ולא כל גדול, ולא כל מפעל גדול צבורי. ללא ספק יש הרבה דברים שבשייכים הקטן והרך להתחזק מדרישות שמורים יותר ויו- תר, אך עם כל זה צריך להבחין כי „העולם נדון על פי רובו" (רמב"ם ב' הלכות תשובה). צדיק — שרובו זכויות, רשע — שרובו להיפך. כך אנחנו דנו גם לקבוצינו, בהבחנת הערך הכללי של הרוב. יש בכמה מקומות מצבים יותר מר- בים בפרטי הדברים, אבל לעומת זה, יש שונם מקיימים מצות „השופט אשר יהיה" במשמעת התורה ביום הרבנות הראשית. ברי יש כאן מפעל עיקרי ויסודי ביום למעלות התורה, והוא הדין לעניין יום העצמאות אם הוגנים ביום העצמאות או לא, או כאן ההכרה בבירור בצדיקים שמאמינים ברבונו של עולם, בגלוי הנ- הנהנה עכשיו, ביומנו ב„אמונת צדיקי" צדיקים שאינם מאמינים מקבלים, כדברי הגמרא בסוף מסכת סוטה, ביום לשלמה של אמונה בשייכות לרבונו של עולם ראיית גלוי. וכן לגבי „שמירת הלשון" כיסודו של החפץ חיים זצ"ל והסקר ה' לשון לגבי פנוי תלמידי חכמים, ולגבי יחש אמונה בענין כלל ישראל. אז נפגשים עם ההכרעה איזה הוא יותר חמור ובריע קובע, פרשי חטאים וקלילים, שמסכנים תיקון, או הענינים היסודיים הכלל ישר- ראליים..." (שיחה ל'. חשון תשל"ו — מקלמה).

כללו של דבר, הבא להעריך נפשות ולדון „דיני נפשות" חייב דרוש ולחקור היטב, ולא רק עפ"י קריטריונים חלקיים של קיום מספר מצוות שבתורה. ויש הרבה דברים שבינינו מצו- יינים בהם, ביושר ובאמת, בעז ובגבורה, במוסר עבודה ובמסירות נפש לצבאות ישראל — מלבד שייכות הגוהה לקיום מצוות התורה — ועוד- כמה מדות טובות כלליות, שהן הן גופי תורה. וקל וחומר אבריאבין של קל וחומר, שנפגש לאמת אם נעתיק את מדת האמת של היהדות העלותית, למציאותנו המתחדשת של תקומת עמנו במדינות אור ישועתנו ובדור מילל מרן הרב ז"ל „כשכנסת ישראל מתעוררת לתורה... כל המרחב הקודש הרגיל להמצא בהבנה והמשמעת הולך הוא ומתבוצע בעז הנשמתי של הופעת הגבורה של האומה" (אורות ס"ג).

אחרי כל האמת הזאת, ואחרי כל קדוש השם הגדול הזה, לא נכחיש שיש גם כמה חולשות בבנין תנועתנו הרוחני, (במיוחד למוד תורה יצא מזולזל מצד אחד, וחוזר אנו כל הסגולות הכבו- דות שצומצת משקידתה. מהלך זה מבואר לארכו ולרחבו בספר אורות, ואין כאן המקום לפרטו. רק, הצויין בקצור העובדה שחברתנו יצרה על פי רוב מעוטים מסולאים בפז בכמה מאצרותיה הרוחניים של תורתנו, ולעומת זאת, דלים מאד בכמה גוני אורה של תורה. לא מפני שהזינה בתוכנו המאמץ החינוכי, אלא בכלל עצם תבנית חיינו ומערכת מציאותנו הערכית.

על כן לא מאתנו תצא עתה הישועה של הוספת שקידת השקת התורה, שהרי „אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים" (ברכות, ה:) ועלינו להעזר בכוחות רוחניים של כלל ישראל שמצ- אים מחוץ למחיצתנו המצומצמת, כדי לשבור את המעגל הסגור של השפעה חנוכית דלת מורים (כפי שגם עוד היום רובם של כוחותינו החנוכיים היו מגודלים במוסדות של תורה שונים מחוץ לגבולנו, בין בארצנו הקדושה בין מחוצה לה), — ולשתות במעייני ברכה אלו, בלי לסתום בארותינו הטובים שהרוינו עד כה.

תחה תערוכת „התחביב"

70 מוצגים ב„בית הבימה" בתל־אביב

את קהרנו בתל־אביב

...מבני הובבים, מכל פי־... כלולים בתערוכת ה־... ההוביות, שנפתחה אמ־... „בית הבימה" בתל־אביב... ההסתדרות ובשיתוף מש־... ימה הורכי ציבור אחרים.

...ת עתונאים שהתקיימה לרגל... של תערוכת התביב זו, הס־... ר א. הראל, ראש מחלקת... בהסתדרות, פ. סגל, מנהל... לשכונות והפעילות הקהיל־... ב. גורן, מנהל התערוכה... לסכם את שנת הפעילות... שכללה קיומן של תצרי־... הובבי מקומיות בכל פינה... ועדות התעסקות תרבותית... תמונים, בכיוחד קיבוצי ש־... וירות הפיתוח.

...צוגה של עבודה חינוכית... בה כל ימות השנה", אמ־... בהוסיפם כי עשרות אלפי... השתתפו ב־63 התערוכות... זו, ואלה כללו גם את יפבי־... ית הפולקלור, כשהמגמה הי־... ה — לעודד את בני העדות... של את מסורת העבר כי אם...

...בה המרכזית של „התחביב" ב„בית הבימה" ובהכללה ...ייעשים מיוחדים למפעילי... לעולים חדשים, לבני יוצר... אשר ישולבו במופעי בידור... תיאטרון הלאומי „הבימה".

ציורי ילדים, נקבעו תשלומי כניסה סבירים, שהמגמה היא, אמר א. הר־אל, שלא להפיק רווחים, כי אם ו־בעיקר, לכסות את ההוצאות הרבות הכרוכות בתיפעול של תערוכה זו, בה עתידים לבקר אלפים. תקציבה מגיע ל־800 אלף ל"י ולפי הערכה יכסה תשלום הכניסה רק חצי מליון ל"י ואילו הנותר ישולם על ידי הוועד הפועל של ההסתדרות ומוס־דות אחרים.

בבית בית המקדש

...ה כוללת מאות עבודה... של חובבים, בין השאר את... ת המקדש, דמויות מהעיירה... עבודות ריקמה, תפירה וכן...

מטוס מטען של „פאן אמריקן" יפעל בשרות „אל־על"

חברת „אל־על" תפעיל מהיום מטוס מטען מדגם בואינג־747 שנחכר מחברת „פאן אמריקן" להובלת מטעני ייצוא חקלאי לפרנקפורט.

דובר „אל־על" מסר אתמול לכתב עתוי"ם, כי מטוס זה דומה לג'מבו הרביעי של „אל־על" והוא ניתן להפעלה כמטוס מטען או כמטוס נוסעים. על הפעלתו לתקופה של מספר שבועות של מטוס אמריקאי זה הוחלט לפני חודשים מספר, תוך חיפוש דרכים להחלת ההובלה של היצוא החקלאי.

חבי „אל־על" מצאה כי „פאן אמ־ריקן" מפעילה מטוס גיבבו למהראון ומשם אין לה מטענים לאירופה. מטוס כך הציעה לחברה האמריקנית שהמטוס יעבור דרך נמל בן־גוריון אתת לשבוע ביום ב', ויקח את מטע־ני היצוא החקלאי במחירים שוליים.

מטוסי „פאן אמריקן" אינם טסים לישראל, שכן לפני שנים חילקו ב־ניהן שתי הברות התעופה האמרי־קאניות הבינלאומיות את הנתיבים האווירים וסוכם שרק חבי „טי.וו.איי." תטוס לישראל. זו תהיה טיסה מסח־רית כמעט ראשונה של מטוס „פאן אמריקן" מישראל לאירופה, אך טי־סה זו נחשבת כטיסה חכורה על־ידי חברת התעופה הלאומית של ישראל.

הפנתרים ביטלו הפגנה

ארגון הפנתרים השחורים „כחול לבן" ביטל הפגנה כמחאה נגד חוק מימון מפלגות שעמדה להתקיים היום אחר הצהרים בירושלים. נוכח האי־רועים שהתחוללו במשך השבוע בי־ירושלים, בארץ ומחוצה לה.

הפנתרים קיבלו רשיון המשטרה לקיים את הפגנתם. אולם בהודעה שפירסמו ביום א' נאמר, כי „הגענו למסקנה, שקיום ההפגנה עלול להוות פגיעה באינטרס הבטחוני של הבי־רה בכך שירותקו כוחות משטרה לשמירה על הסדר".

בהודעה נאמר עוד, כי „אנו רוצים לתת דוגמה להתנהגות של אזרחים אשר בשעה קשה מבקשים להעדיף את האינטרס של הכלל על פני הי־שקפות הפוליטיות שלהם, יהיו צודקות כאשר יהיו".

עם ביטול ההפגנה נמסרה הו־דעה על כך למשטרה, „העמוסה עד לעייפה בימים אלה", וכן ביקשו מארגניה להביא לידיעת כל הגורמים שעמדו להשתתף בהפגנה על בי־טולה.

הודעת הפנתרים נמסרה על ידי מר אדי מלכה בשם „הזית הפנת־רים" שהאהודה לצורך ההפגנה.

שמאי של משרד מס רכוש הואשם בקבלת שוחד

שמאי של משרד מס רכוש ב־חיפה הואשם אתמול בקבלת שו־חד לשם הקטנת שומת המס על מגרש.

ההובעת החיפנית לילי בורשנסקי שהגישה ביום א' כתב אישום לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד השמאי דוד צליק, בן 51 מקרית ביאליק טוענת, כי הנאשם שהיה ממונה על המעריכים בחוליותו קיבל בשני מק־רים שוחד בסכום כולל של 400 ל"י על מנת להקטין שומות שנגעו להע־רכת מגרש. לפי הנטען בכתב האי־שום קנתה חנה שמיינווג מגרש בחודש אפריל 1968 בשטח של שלו־שת רבעי דונם. בשנת 1971 קיבלה האשה הודעת שומה, לפיה הוערך הנכס לצרכי מס רכוש בסכום של 100 ל"י לכל מטר רבוע. התביעה טוענת כי האשה פנתה לנאשם וזה נענה לבקשתה והפחית את סכום המס שעליה לשלם, לאחר ששלשלה לידיו 200 ל"י כשוחד. הוא גם הורה לפקיד שטיפל בהערכה לתקן את השומה ולהעמידה על סכום של 55 ל"י על כל מ"ר.

מקרה דומה בו היה הנאשם מעו־רב בקבלת שוחד, לטענת התביעה, אירע ב־1974, לאחר שהאשה קיבלה הודעת שומה, לפיה היה עליה לשלם 200 ל"י מס לכל מטר רבוע. גם במקרה זה טוענת התביעה תיקן הנאשם את ההערכה והקטין את השומה ל־150 ל"י ללא כל נימוק חוקי. לטענת התביעה קיבל גם ב־פעם זו שוחד של 200 ל"י.

רוטשילד חוזר לשדרות רוטשילד

הנהלת בנק כללי לישראל — בנק רוטשילד פתחה בהכנות כעשיית ל־הקמתו של בנין המשרדים החדש של הבנק, בשדרות רוטשילד בתל־אביב.

השאר יכלול הבנין הגנות אלקטרו־ניות בתוך הבטון, מעגלי טלביזיה סגורים, מערכות אזעקה בעלות קשר ישיר למרכזי בקרה ולמשטרה. יחידי

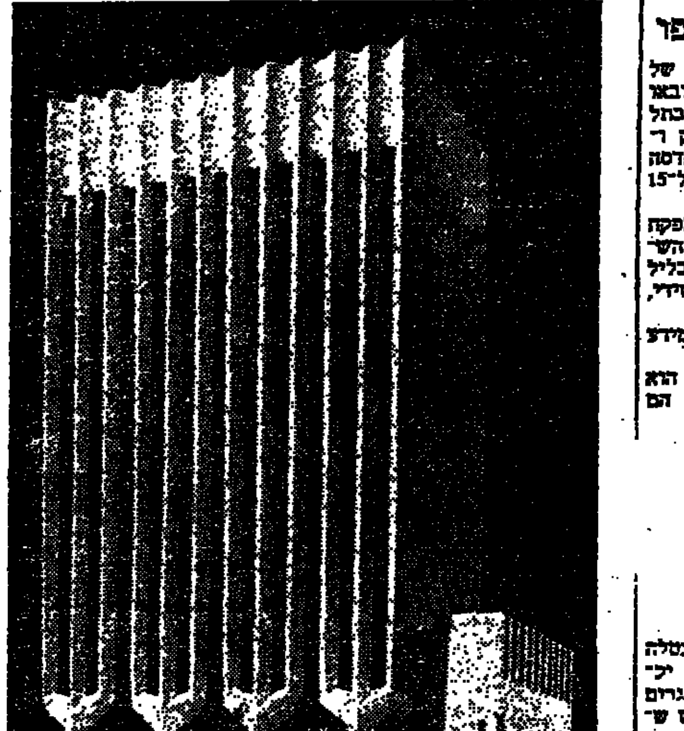

הבנין אשר בו ישוכנו הנהלת ד־בנק והסניף הראשי בתל־אביב, צ־פוי גם כמרכז לשאר מפעליהם של הברון אדמונד דה־רוטשילד בישר־אל. על כך מסר היום מר דוד שהם, מנכ"ל בנק כללי לישראל בע"מ — בנק רוטשילד.

הבנין החדש, שתוכנן ע"י האדריכ־לים א. פריברג וג. קיינן, יהיה יהודי מבחינה ארכיטקטונית ויבנה כולו משיש תכלית.

יהיה זה אחד ממבני הבנקים ה־מודרניים בעולם והוא יצויד בכיכב מערכות התקשורת והבטיחות האלק־טרוניות הנמצאות כיום בשמוש. בין

הכספות מיוחדים, המוגנים בשיטות המשוכללות ביותר שאין לרם עדיין את בישראל.

הבנין יתנוסס לגובה של עשר קומות, קומותיו התחתונות יועדו ל־שרותי הבנק ללקוחותיו.

קומת הקרקע תתנשא לגובה של 7 מטר ותהיה נעדרת עמודים בחלליה הפנימיים. הקומה כולה תוכננה בצי־רה, שנועדה להכרזה על הנכנסים בה אוירה שקטה ועוצה.

ברוחה לבתי הרוטשילד בתרוביה הפיננסיים בעולם יבלוט גם בית זה למערוקים בזכות יהודי הארכיטקטוני. בחזיתו של הבית בולט מוטיב ה־שיבולים — עמודים בעלי עומק היוצרים כימוד פלסטי ואפשרים משחק אור וצל על החזית.

השפעת מחלות

(סוף מעמוד 3)

במקרה חמור זה יחול רק נזק ב־רקמת האבר ופעולתו תופחת, או גם תופסק לזמן פחות או יותר מ־מושך, הגוף יוכל להמשיך את חייו, אם כי יסבול, כמובן, עד שתדליקת תעבור ויתאפשר שיקום האבר ה־נדון. לא כן הלב: הגוף לא יוכל ל־התקיים, אם חלק גדול מהלב יחדל לפעול עקב הפסקתה של אספקת הדם אל השרירים שבו, רק במקרה שנסתם עורק קטן ונגרם נזק לחלק קטן בלבד של הלב — יוכל הלב, במאמץ מסוים להמשיך בפעולתו על אף ההפרעה שחלה. זהו פירושו של אוטם־שריר־הלב, אחת המחלות המדאיגות ביותר שנתרבו מאד ב־זמן האחרון.

התנגשות חזיתית בין משאית ומונית

בהתנגשות חזיתית בין משאית ו־בין מונית בשבת אחר הצהרים ב־כביש החוף צפונית לאשקלון נפצעו קשה שני הנהגים.

התאונה קרתה כאשר משאית נה־גה בידי שלמה גרשי בן 22 מאשק־לון שנסע צפונה התנגש במונית יהו־גה בידי נביל מוחמד בן 23 מגיב־ליה, בצפון הרצועה.

בתאונה אחרה שארעה אף היא בשבת אחרי הצהרים בכביש סעד נפצע קשה אברהם מחלוף, מושב שובל. אחותו צביה, נפצעה פצעים קלים. השניים נסעו בעגלה בה רתומה מכונית נהוגה בידי משה כץ בן 27 מקיבוץ ניר עוז.

...רו שני חשודים ...קת הרימון ביפו

...ת הטלת הרימון לביתו של ...קש המוסלמי ביפו, הובאו ...בית משפט השלום בתל... חשודים: יחיא מארק ר־... ובו אסיה. השופטת הדסה ...צוותה על מעצר טורק ל־15... אבו אסיה ל־10 ימים.

...בא כח המשטרה, מפקח ...רומט, קיים חשד כי הש־... שהטילו את הרימון בליל ...ד דירתו של עלי ראשידי, ...קש המוסלמי ביפו. ...הציג בבית המשפט מידע ...ין זה.

...ז קבעה, כי החשד הוא ...ף טיעוני השניים כי הם ...צע, הורתה לעצרם.

...אקדמיזציה של השירות הממלכתי

(סוף מעמוד 3)

...כלי הקיים, תגרם אבטלה ...עובדים נוספים. הללו יכ־... אבטלה עובדה שתגרום ...וספת, וכן יגבר הנושא ש־... ירד מהארץ.

...המתבקשת היא שיסכון ...על זה לא יפתור את בדוי־... ...ין לתטיל על ציבור זה ...השעיר לעזאזל.

...ואת מן הדין לספר ולשעל ...המדינה כשחלק מהדרכים ...מן:

...עובדי המדינה שהגיעו ל־... ...ה יפרשו במועד ולא תוא־... ...הפסקתם בשום בקיה. ...ימולאו משלותיהם ש־... ...פרשו או נפטרו, אלא אם ...רה באיוש משרותיהם. כך ...מספר עובדי המדינה ללא ...בשר הוזי". במטרה ליעל ...ז השרות:

...שרות מדרגה י"ג ומעלה ...בשרות המדינה אך ורק ...עלי השכלה אקדמאית.

...במשק הישראלי היא יש־... ...יהיה בשוק העבודה בכללו ...חוש כאלפים אקדמאים ...עודת, שחלק מהם לא בא ...ם. בתכנית „על מספריב ...בשידורי ישראל מכ"ה ב־... (30.10.75) אמר מנהל שי־... ...אקה, מר כוכבי, כי מח־... ...מענק האבטלה הם אקד־... ...זחד אמורים הדברים, כי ...צעירים אל בעולים יהד־... ...הפסקתם. עלולה להניעם ...יציאת קימת היא שהנה־... ...הממשלה פרס הסכיי־... ...גם ריענון ואקדמיזציה ול־... ...סים עובדים במשרות אח־... ...השכלה אקדמאית. יש ...שבוכר המשרות ... ...אקדמאים כדי שבבא ...שכבה זו על מהרת ... ...שיבצעו המדיניות ברמה ...תר.

...לאייש משרות מרינת ...ל לאיישן בכוחות מעילים ...מדריכים ותוספת עבי־ ...אקדמאים בשרות המדינה!

במפלגה ובתנועה

המפד"ל הפועה"מ — בת־א

במועדון סניף נוה שרת ב־5 שעור במדרש ע"י הרב י.ש. שפירא.

בביהכ"נ „מגן דוד" שכ' התקוה ב־8, שעור ברמב"ם ע"י הרב מאיר מלאכי.

בביהכ"נ גוה נתן רח' דמעפילים ב־4 שעור תורה ע"י ר' זכריה כהן.

במועדון „ביצרוני" דם המכבים 19 ב־5.30 שעור במסכת כתובות ע"י מר א. ארנברג.

במועדון „אהבת חסד" גהמבי 61 ב־8 בערב שעור תנ"ך ע"י הרב שמשון פרנקל.

במועדון נוה שלם רח' תפוז 3 ב־5 שעור במחשבת ישראל ע"י הרב עזרא בר שלום.

ישיבת מזכירי כניפי משנה התל־ים בשעה 5 אחר הצהרים במשרדנו אחד העם 108.

תנועת האשה הדתית לאומית

חולון: הערב ב־7.30 בסניף הפועל המזרחי ברחוב חוכה ומגדל 53 הר־צאה: מר עזרי ביסן. החוג בשיתוף עם מינהל ההסברה.

גבעתיים: הערב ב־8.30 בבית ה־גברת פנינה חן ציון רח' סבנקין 132 רמת גן, תתקיים מסיבת פתיחת העונה. בתכנית: דברי פתיחה — הרבנית א. גליקסברג.

פני התנועה לאן? — החברה טובה סנהדראי, מרכזת התנועה.

דברי פרידה ותודה לעליה ולהלך המזכירה היוצאת ולחברה שלף ה־מזכירה הנכנסת.

יום עיון למנחות הורים בירושלים

יום רביעי משעה 10—14.00 ב־היכל שלמה. בתכנית: שיעור — הי־רבנית חנה טאו. הרצאה ודיון „בע־יות מיוחדות של גיל ההתבגרות" — החברה בילה שפר.

תורנות בתי מרקחת

ליום 17.11.75

תל־אביב: בוגרשוב — רח' בוגר־שוב 60 טל. 293889.

ירושלים: בית הכרם — רח' בית הכרם 19 טל. 521089.

תותג־יאן — רובע הנוצרים, העיר העתיקה טל. 283401.

הרצליה: בריאות — סוקולוב 69.

נתניה: גבע — רח' שער הגיא 14.

פתח תקוה: פינסקר — פינסקר 22.

רמת גן: תלפיות — אבא הלל 30.

בני ברק: הנשיא — ז'בוטינסקי 111.

בת ים: הלוי — בלפור 9.

חולון: נאות רחל — אילת 36 (קומה ב').

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965

מרחב תכנון מקומי: בני ברק הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965.

ניתנת בזה הודעה בדבר הפקדה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ו־לבניה מחוז תל אביב ובמשרדי ה־ועדה המקומית לתכנון ובניה בני־ברק, של תכנית הנקראת: תכנית מס' 334 בני ברק.

(להלן התכנית): מקומם של השט־חים אשר התכנית מתיחסת אליהן. גושים חלקות: 6195 חלקה 315, 314.

שם השכונה, רחוב, דרך הנשיא ויצמן.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: חלו־קה חדשה לפי פרק ג' סימן ז' לחוק התכנון והבניה 1965 הכל כאמור ב־תכנית המופקדת.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובש־עות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע ע"י התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשים מיום פרסום הו־דעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

כ"ח חשון תשל"ו 2.11.75

ד. רוזניק

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

מדינת ישראל משרד הפנים

מינהל מחוז תל אביב

תאריך: ד' חשון תשל"ו 19.10.75

מספר: 6139/93

לכבוד מר מיכאל מקסימוב

„ידיד האגודה" „בית הכנסת לעדה הבוכרית ברמת גן" רח' בן יוסף 3 רמת גן.

א. נ.,

הרינ מתכבד לאשר קבלת הצהרת־כם ביום 9.10.75 בצרוף הודעה לפי סעיף 6 של החוק העותומני לאגודות לשנת 1909, על יסוד האגודה הבאה:

1. שם האגודה: „בית הכנסת לעדה הבוכרית ברמת גן".
2. כתובת האגודה: רח' בן יוסף 3 רמת גן
3. המשרד הרשום של האגודה: כנ"ל
4. מטרות האגודה: להקים ולנהל בית כנסת ושעורי תורה ותרבות לבני העדה הבו־כרית ברמת גן.

בכבוד רב

ד. רוזניק

הממונה על מחוז תל אביב

חוק תכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב — יפו

מודעה בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל אביב — יפו, בקשה ליתן אשור להי־קלה/לסטות חורג להשלמת קומה ב־בקומי הבניה הקיימים ברחוב בוקי בן יוגלי מס' 1 גוש 6911 חלקה 131.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל בבקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ו־לבנייה תל אביב — יפו בשד' קקל 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותו־באנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

תאריך: 8.11.75

י. בריפל

ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב — יפו

הודעה על פי סעיף 99 לחוק הירושה

בענין: עזבון המנוחה סופיה שכטר ז"ל.

תיק עזבונות מס' 5108/74

תיק ע/13687

נושי המנוחה הנ"ל שכתובתה ה־אחרונה היתה שדרות בניבין 15 נתניה.

מתבקשים בזה להודיע בכתב על תביעותיהם להתום מטה, וזאת תוך שלושה חודשים מיום פרסום הודעה זו.

כל תביעה, לאחר תום המועד ה־נ"ל לא תתקבל.

א. רוזנשטרייך עו"ד

מנהל העזבונות הנ"ל

רחוב נחלת בנימין 35, תל אביב

למהדרי קידושין בארץ

הרבנות הראשית לתל־אביב־יפו מבקשת להודיע לה אם גרייבברג הל"ה ת.ז. 0265847 בעל תעודת גירושין מס' 47464 בת"א ביום ד' בחשון תשל"א נרשם אצלכם לנשואין. הנ"ל טוען כי תעודת הגירושין שלו אבדה.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — ירושלים

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965 (להלן „החוק")

בהתאם לסעיף 149 לחוק ניתנת בזה הודעה כי בעלים הבניה בעיס הגיש לועדה המקומית לתכנון ולב־ניה ירושלים (להלן „הועדה המקו־מית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בגוש 30075 ברחוב יפו 220, בירושלים דהיינו: מקום למכר כרטיסי נסיעה ואיסוף נוס־עים, באזור הנמצא בתכנון מחדש.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר ל־הגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לועדה המקומית במשרד מהנ־דס העיר רחוב הלל 23, ירושלים.

בכבוד רב

מ. בנבנשתי

מ"מ יושב ראש הועדה המקומית

לוח הצופה

• פיליפס הקונה יהודים. אבטר־קות פרי־ידים, טלויזיות וירושות — 804938 בערב 876852.

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן: „החוק").

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי גומי ירושלים בע"מ הגיש לועדה המקומית לתכנון ול־בניה ירושלים (להלן „הועדה המקו־מית") בקשה להתרת שימוש חורג ו/או הקלה בגוש 30059 ברחוב 142 ברחוב שבטי ישראל בירושלים דהיינו: ניהול בית חרושת למוצרי גומי באזור מגורים 2.

את ההתנגדויות להתרת השימוש החורג ו/או ההקלה הנ"ל אפשר ל־הגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרד מהנדס העיר, ברחוב הלל 23, ירושלים.

מ. בנבנשתי

מ"מ יושב ראש הועדה המקומית

בבית המשפט המחוזי בירושלים

תיק עזבונות 694/75

בענין: עזבון סנובנים דבורה ז"ל מס. ז. 071914—0, שמקום מגוריה ומושבה האחרון היה בירושלים, רח' ארובך 7, שנפטרה בגדרה ביום ד' סיון תשל"ה (14.5.75).

המבקשת: חנוך הדסה מס. ז. 071915—0 מירושלים, רח' מרבינו־בסקי 40, ע"י ב"כ ה. גבנצל, עו"ד מירושלים, רח' כורש 12.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירו־שת המנוחה הנ"ל.

הריני מזמין בזה כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה ל־התנגד למתן הצו הנ"ל להגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו התנ־גדות לצו המבוקש שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

בפקודת בית המשפט

אפרים לוי, מזכיר

בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת.ע. 678/75

בענין: עזבון המנוח יוסף לוי ז"ל ת.ז. 1025367 שמענו האחרון היה רחוב מקסיקו 8, ירושלים, שנפטר ביום 1.9.75.

המבקש: משה לוי ת.ז. 1025369 למענו אילת 617/10 ע"י ב"כ עו"ד ד. וילדמן, מרחוב המלך ג'ורג' 25, ירושלים.

הזמנה

להווי ידוע, כי המבקש הגיש בק־שה למתן צו המכריז על ירושת המנוח יוסף לוי ז"ל.

הריני מזמין כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להת־נגד לבקשה הנ"ל, להגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו התנג־דות לבקשה שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

בפקודת בית המשפט

אפרים לוי, מזכיר

בית הדין הרבני האזורי ירושלים

להווי ידוע כי הגשו לבית הדין, בתיקים המפורסמים להלן, בקשות ל־מתן צוי ירושה. כל התובע טובת הנאה או המעוניין בעזבון שאהה ה־בקשות מתיחסת אליו ורוצה להת־נגד לו, יבוא לבית הדין ויטע־ן טענותיו תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

תיק 650/תשל"ו

בענין ירושת המנוח בנימין בינדה ז"ל, שנפטר ברחובות, ביום כ"ח אב תשכ"ח 22.8.1968.

המבקש: אהרן בנימין רח' ניק־נור 9 קטמון ה', ירושלים.

ה"ק 630/תשל"ו

בענין ירושת המנוח שרייבר (סו־פר), הינדה שפירנצר, שנפטם בירו־שלים, ביום ה' אדר ב' תש"ט.

המבקשים אסתר — חנה שרייבר.

תיק 361 תשל"ו

בענין ירושת המנוח קניגסברג אברהם ז"ל שנפטר בירושלים, ביום ב' שבט תשל"ה 14.1.1975.

המבקשת: דבורה קניגסברג רח' תחכמוני 12, ירושלים.

תיק 443 תשל"ו

בענין ירושת המנוח פרופ' דוד אולמן ז"ל שנפטר ביום ו' חשון תשל"ו 11.10.75 בירושלים.

המבקשת: ליזה אולמן רח' אבר־בנאל 28, ירושלים.

תיק 753/תשל"ו

בענין ירושת המנוח ר' דב בייש וירגין, שנפטר בארה"ב בשנת 1953 המבקש: חיים וירגין.

הרב רפאל הדס ע"ס

המזכיר הראשי

בית הדין הרבני האזורי טבריה

תיק 116/תשל"ו

הוגשה בפני בית הדין בקשה למתן צו ירושה על עזבון המנוח אהרן בן שלמה רחמין ז"ל מטבריה ש־נפטר בתאריך כ"ד חשון תשל"ו (29.10.75).

המבקשים: אלמנתו: שמחה רחמין בנו: אלמה רחמין, בתו: לולו רחמין.

הזמנה

כל התובע טובת הנאה וכל מעוניין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ"ל יבא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 ימים מתאריך פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

הרב יוסף מ. שמרית

המזכיר הראשי

בית הדין הרבני האזורי טבריה

תיק מס' 113/תשל"ו

הוגשה בפני בית הדין בקשה למתן צו ירושה על עזבון המנוח יוסף בן ברכה אליהו ז"ל מבית שאן שנפטר בתאריך י"ב תשרי תשל"ו (17.9.75).

המבקשים: אלמנתו: מזל אליהו, בניו: יחיאל, דוד, סלח ויאיר אליהו. בתו: רבקה אליהו.

הזמנה

כל התובע טובת הנאה וכל מעוניין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ"ל יבא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 ימים מתאריך פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

הרב יוסף מ. שמרית

המזכיר הראשי

נרשמו לנשואין

הרבנות הראשית והמועצה הדתית תל־אביב־יפו

[illegible]

המועצה הדתית — חולון

[illegible]

לשכת הרבנות — לוד

[illegible]

לשכת הרבנות — רמלה

[illegible]

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ת. ע' 5231/75

בענין: עזבון המנוח נאג'י סודאי ז"ל שנפטר ביום 8.11.73.

המבקש: יצחק סודאי, מרח' בוגר־הימר 42, תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית משפט ע"י המבקש בקשה לקיום צוואה המנוח הנ"ל שנפטר ביום 8.11.73 ואשר נעשתה ביום 15.6.66 ומינוי המבקש למנהל עזבון, והריני מזמין כל אדם הרוצה להתנגד למתן הצו המבוקש להגיש כתב התנגדות תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק מס' 5140/75

בענין: עזבון המנוחה סגל רוזה ז"ל, ת. ז. 4374085, שנפטרה ב־יום 23.1.62, בבית החולים בלינסון.

המבקש: סגל פרץ, מרח' ז'בוטינסקי 151, ר"ג, ע"י ב"כ עו"ד יוסף סיון, מרח' אלנבי 134, תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית ה־משפט בקשה ליתן צו המכריז על יורש המנוחה הנ"ל.

הנני מזמין כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח והרוצה להתנגד לבקשה הנ"ל, להגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו ההתנגדות לצו המבוקש שאם לא יעשה כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4531/75

בענין עזבון המנוח גלר אברהם ת"ז 6724912 שנפטר בנתניה ביום 19.11.73.

המבקשת: גלר מרגוט ע"י ב"כ ליאון זינגר, עו"ד מת"א, רח' ברזילי 1.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנות הנ"ל והרוצה להתנגד להכרזה להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 522/75

היום 13 לחודש נובמבר 1975

בענין הצוואה של המנוח לאופר פרץ, מרחוב שינקין 60, גבעתיים, שנפטר ברמת־גן ביום 5.10.1975.

והמבקשת: לאופר רבקה, מרחוב שינקין 60, גבעתיים.

הזמנה

הריני מזמין בזה כל אדם להתיצב בבית המשפט תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו וליתן טעם, מדוע לא, תוכח, לא תקוים ולא תרשם הצוואה האמורה של המנות, שאם לא כן ינש בית המשפט ליתן צו כאמור.

רשם בית המשפט המחוזי

היום

יום ב', י"ג כסלו תשל"ו, 17.11.75

פרי וישלח

הפרק: שמואל ב' כ"ב־כ"ד; המשנה מכשירין ב, ב"ג; הדף: שבת פה; ההלכה: תרומה, ג"ה.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א', ב', צ' — כל שעה

09.55 (א) חדשות באנגלית

10.55 (א) חדשות בצרפתית

17.55 (א) חדשות באנגלית

18.50 (א) חדשות בצרפתית

שידורי הבניות לעולים (ב)

עברית — 19.00; יידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15; רומנית 20.45 — רוסית 20.30

רשת א'

[illegible]

רשת ב

[illegible]

גלי צה"ל

[illegible]

טלוויזיה כללית

[illegible]

טלוויזיה לימודית

[illegible]

למהדרי קידושין בארץ

לשכת הרבנות בבת ים מבקשת להודיע לה אם פרלמן איגשה דינה בעלת ת. ז. מס' 1483066 בעלת תעו־דת גירושין מס' 54840.

הנ"ל טוענת, כי תעודת הגירושין שלה אבדה.

האופרה הישראלית

מייסדת ומנהלת: ת. דה־פיליפ

תל־אביב: 20.11

הספר מסביליה

אופרה בופה מאת רוסיני

הצגות נוספות בת"א

18.11, 23.11

לאקמה

אופרה מאת דאליב

תל־אביב:

22.11, 26.11, 29.11

ההצלחה הגדולה של העונה

ספינת השעשועים

מחזמר מאת קרן הרשטיין

25.11

לה טראוויאטה

אופרה מאת ורדי

הצגות מיוחדות

עם צוות חדש

ירושלים: 17.11 בבנייני האומה

פלדרמאוס

אופרטה מאת יוהן שטראוס

כרטיסים: אלנבי 1 ת"א. טל 5772

הערב 17.11.75

הבימה

האוצר: אולם גדול

על קלות דעת: באולם הקטן

הקאמרי

היי הזיר

בוסל יורידו: ת"א „צוותא"

תיאטרון עירוני חיפה

פיול:

הצופה

עתון יומי

HATZOFE

DAILY

המו"ל: הצופה בע"מ. העורך: ש. דון־יחיא. מערכת ומנהלה: תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421. ת"ד: 2045. חשבון בנק הדואר 41144 ✱ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד 1148, טל. 234910, בערב טל. 528344 35609 ✱ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 1, טל. 663628 דפוס העשור בע"מ ת"א, רח' המסגר 66, טל. 31554.

•

אין המערכת אחראית לתוכן המודעה ולמבנה

אל־קי אברהם - תפילת נשים

(עם צאת השבת)

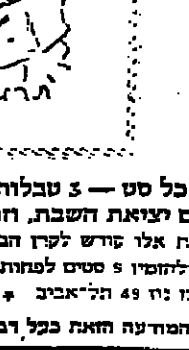

אל־קי אברהם יצחק ויעקוב שמור את עמך ישראל אשר אהבת. מכל צרה, מכל תקלה ומכל פורענות כי פנה יום השבת יום חמדתנו, יום השבת האהוב על לבינו, שלח לנו את ימי החול הבאים עלינו לבריאות, לחן ולחסד, לפרנסה טובה, למזל ולברכה, לתודה ולמעשים טובים, לאושר, עושר וכבוד, ליראת שמים ויראת חטא, תן לנו שיבוע של שלום ישועות ונחמות לנו ולכל ישראל אמן ואמן.

*ברוך אתה יי א־ל־הינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של שבת (של יום טוב)

א־ל־הינו וא־ל־הי אבותינו עשירני כמו שנצטויתי, הדלקתי נר שבת לכבוד שבת המלכה.

יהי רצון מלפניך אבינו שבשמים שתאיר עינינו ועיני צאצאינו וצאצאי צאצאינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך שנזכה כי אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו במהרה לאורו. מתוך בריאות שלמה שלום. פרנסה טובה, הדוה ונחת: אמן, כן יהי רצון. ברוך אתה שומע תפלה.

מחיר כל סט — 3 טבלות:

ברכת הנר, תפילת נשים עם יציאת השבת, וזמן הדלקת הנר — 3.— ל"י.

הכתובת: יהושע בן נון 49 תל־אביב • טלפון 442657

נא לשמור על המודעה הזאת בכל דבר שבקדושה

مكتبة من الاجيال

مكنز من الاجيال

כ־10 אלפים חברי תנועות הנוער הפגינו נגד החלטות האו"ם

3000 סטודנטים באוניברסיטה בר־אילן בעצרת מחאה

קרוב לעשרה אלפים חברי תנו־עות הנוער הפגינו אתמול אחר־הצהרים נגד החלטות האו"ם ול־מען הציונות, בעצרת המונית ב־כיכר מלכי ישראל בת"א.

בני הנוער עמדו כולם יגעים ודול־גב סמלי מגן דוד והמלים „אני צי־וני". המשתתפים הקפידו לבוא ב־בגדי התנועות שהם מייצגים והע־צרת נפתחה במעגלים סמלניים של ריקודי עם.

שר החינוך שהופיע בפני המתכנ־סים מעל רחבת בנין העיריה אמר, כי „גורל העם היהודי לא ייקבע על ידי או"ם. הוא ייקבע על ידינו בכל אתר שבו נמצא עם יהודי מלוכד". שר החינוך קרא לנוער להרתם ל־משימות חלוציות ולאומיות, להאבק בירידה מן הארץ, ולהענות לאתגר של קליטת העליה „אתם יכולים לה־ביא לזקיפת קומתנו הלאומית. גורל הציונות נתון לא בידי או"ם אלא בידיכם, בני הנוער", אמר.

ראש עירית תל־אביב, מר שלמה להט, אמר שמאז קום המדינה כירסמו הכל במושג הציונות. „אנו צמצמנו הפכנו מושג נעלה זה למושג ביזי־כאוח. חשוב, כי נדע לחזור אל עצ־מנו, לדעת לוותר למען הכלל יל־הכיר שהדרך לפנינו עדיין רבה".

אבן בעצרת נגד גינוי הציונות

„במקום להעיתים לבעיות מדינ־יות, הציו ארגון האומות המאוחדות לתקוע את אפו בעיקרי אמונה. הש־קפות ודעות שזכו לכבוד ולמעמד ב־היסטוריה" — אמר אתמול ח"כ אבא אבן בעצרת מחאה שהתקיימה ב־אוניברסיטת בר אילן בהשתתפות 3000 סטודנטים.

מר אבן הוסיף, שתקוות ישראל שהיותה למציאות בעת החלטת ה־או"ם על הקמת המדינה וקבלתה לאו"ם. לא הכזיבה. ואילו תהיה האו"ם לקיים הכרעות ברוב בלא־כותי במקום לקדם הסכמים, כן הכ־זיבה.

בהשוותו את משמעות ימים אלה באו"ם לימיו האחרונים של „חבר הלאומים", אמר מר אבן, שבעיד שם „חבר הלאומים" פרשו גרמניה וי־פאניה ואיטליה הפשיסטית, ייצר ד־או"ם אווירה שבה קשה לנשום הזקא למדינה שוחרת חופש.

לדעת מר אבן, עלינו לשאוב ע־דוד מ־35 המדינות, שהתנגדו ב־או"ם להחלטה המשווה את הציונות לגזענות, משום שמדינות אלה הן הכ־מייצגות למעשה את רוב הכוח, העוצמה, המדע וההשכלה וכמעט את כל החופש שבעולם.

רקטור האוניברסיטה פרופ' שמואל ספרבר, שפתח את העצרת עמד שמטרתן העיקרית של הפגנות אלה בריכה להעמיד אותנו על רגלינו ול־חזק בנו את תודעתנו היהודית שהיא הפירוש האמיתי של תודעתנו הציו־נית.

כן דיברו בעצרת ח"כ יהודה בן־מאיר וראש עיריית רמת־גן, ד"ר י. פלד.

העצרת ננעלה בקריאת החלטה הקוראת בין השאר למזכיר האו"ם להתפטר מתפקידו וכן בקריאה לכל חברות האו"ם הנאורות והחופשיות לשקול הקמת ארגון עולמי אלטרנ־טיבי.

שינתה שמה ל„ציונית"

צפורה לנגנשל, אחות בבית החולים „סורוקה" בבאר שבע, שינתה ביום א' את שם משפח־תה ל„צפורה ציונית". לאות הז־דהות עם הציונות וכמחאה על החלטת עצרת האו"ם כי הציו־נות היא תנועה גזענית.

„אני יודעת מה זו ציונות — אמרה האחות, שעלתה ארצה ב־גיל 10 באניה „אכסודוס" — עיירת מולדתי נוריל שבפולין נמחתה מעל פני האדמה במל־חמת העולם השניה ומשפחתי נספתה בשואה בידי הנאצים ה־גרמניים — סיפרה צפורה לכתב „עתיים" בבאר שבע.

הפדרציה הספרדית מגנה

הפדרציה הספרדית בישראל מגנה את ההחלטה של האו"ם נגד הציו־נות כתנועה גזענית. הנהלת הפד־רציה החליטה בישיבתה להביע צער נפש מן ההחלטה שנתקבלה על ידי עצרת האו"ם שמגנה את הציונות כתנועה גזענית. התנועה הציונית היא משאת נפשו של עם ישראל בתקומתו בארצו לאחר אלפי שנות גלות. הפדרציה הספרדית מוקיעה את השליטים הערביים, הרודפים „מזר־חים" בארצותיהם, את אחיהם היהודים ובני מיעוטים אחרים.

דברי אהדה לישראל ולציונות במישור השלטון המקומי

דברי אהדה לישראל ולציונות, ו הבנה במעמד ישראל במישור של שלטון מקומי, השמיע הנשיא העו־למי של ארגון הרשויות המקומיות (יוליה) מר פליקס סלביק, לשעבר ראש עירית וינה בתל־אביב, בקבלת פנים שערך לכבודו יו"ר מרכז ה־שלטון המקומי מר פנחס אילון.

מר סלביק אמר: „כל עוד אני מכהן כנשיא העולמי של ארגון ה־רשויות המקומיות לא אתן ידי ש־ארגון יוליה יפגע בצורה כלשהי במדינת ישראל או בציונות ואני מקוה שגם נשיאי יוליה שיבואו אחרי ינהגו כמוני".

יו"ר מרכז השלטון המקומי מר פנחס אילון, ענה באמצעות מר סל־ביק לכל חברי יוליה בכל העולם במשאלה שגם הציונות יעלה בכל העולם הדימוקרטי ויהודים ולא יהו־דים ישאו בגאוה את התג „אני ציוני".

כנס חירום של מורים קרא למשרד החינוך ליזום הכוונה חינוכית־ציונית

לכינוס החירום של מורי יתוכי בתי הספר במחוז תל־אביב, אשר נערך בסוף השבוע בבית המורה בתל־אביב, קרא למשרד החינוך ל־הקים גוף משותף אשר יזום פעי־לות חינוכיות בנושא הציונות. הכי־נוס החליט לפנות למורים להעמיק את החינוך הציוני, להעביר את מד־רכות המורה בחיי הקהילה והיישוב בארץ, להרבות במפעלים חינוכיים להכרת הארץ וידיעתה ולשמש דוג־מה אישית בעשייה היומיומית.

רחוב הציונות במקום רחוב האו"ם

שם של רחוב האו"ם הוסב לרחוב הציונות בטקס המוני שהיה אתמול בשכונת קרית יובל בירושלים.

ראש עיריית ירושלים מר קולק, הסיר במו ידיו את השלט הישן וקבע במקומו את השלט החדש.

בדברים שנשא בפני הנוכחים, הביע מר קולק למעט בהפגנות ולהתאחד למען עשיה. הוא קרא לכל אחד לתרום למען ביצור ירושלים וה־מדינה.

עצרות הזדהות של תלמידים עם הציונות יערכו מחר ברחבי הארץ

אלפי תלמידים מכל בתי הספר בארץ ישתתפו מחר בעצרות הזד־הות עם הציונות, המאורגנות על ידי מועצת התלמידים הארצית.

העצרות יערכו, בין היתר, בבנינים עירוניים, מגדל העמק, חצור, בית שאן, נתיבות, מצפה רמון עד קרית גת, ירושלים ותל־אביב, שם ייערך כנס גדול בכיכר מלכי ישראל.

תגים הנושאים את המלים „אני ציוני" יופצו בעוד מועד ע"י מוע־צת התלמידים לכל המשתתפים וב־זמן הצעדה יחולקו גם לציבור הרחב.

יו"ר מועצת התלמידים הארצית, יגאל לוי, פנה היום בקריאה לציבור התלמידים, המורים והאורחים בכל הישובים לבוא ולתת חלק פעיל ב־עצרות אלה.

הממשלה תשלם ההפרשים בדמי שכירות לעולים שרכשו דירות בשכירות כללית

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

הממשלה תשלם את ההפ־רשים בדמי שכירות לעולים שרכשו דירות בשכירות כל־לית ובינתיים מבקשים ה־משכירים־המשקיעים העלאת שכר הדירה.

הסדר זה הוצע ע"י היועץ המש־פטי לממשלה פרופ' אהרן ברק.

במחצית שנת 1969 יזמה הממשלה תכנית דיור בשם „השכירות הכל־כלית". מטרתה היתה לעודד בנייה להשכרה, ביחוד לעולים מארצות המערב. במסגרת זו נבנו כ־1000 דירות בנות 3־4 חדרים באיזורי תל־אביב וירושלים. כחלק מהתכנית הוענקו תנאים הקלות לחברות ל־משקיעים (רובם קבלנים) לבניית הדירות להשכרה לעולים. כבו כן ניתנו המדריכים לעולים המשתכנים. אך בינתיים צריך היה להעלות את דמי השכירות. מצד אחד ניתנה לעולים הבטחה לשמור על יציבות שכר הדירה. מצד אחר הובטח למש־קיעים שיוכלו לגבות שכירות כל־כלית.

היועץ הכלכלי לממשלה התבקש לחוות דעתו בסוגיה המשפטית ש־נוצרה. מעבר לחוות הדעת הוא הגיש הצעת הסדר, לאחר שהוסכם לנהל מו"מ עם הצדדים. משמעות ההסדר היא למעשה תמיכה של מש־רד הקליטה בדמי השכירות.

15,800 עולים הגיעו

בעשרת החודשים הראשונים של השנה

בעשרת החודשים הראשונים של השנה הגיעו ארצה 15,800 עולים, לעומת 18,240 באותה תקופה אש־תקד — פרטים אלה מסר אתמול מנכ"ל משרד הקליטה מנחם שרמן, במסיבת עיתונאים שנערכה בירו־שלים.

מר שרמן ציין, כי מבין ה־עולים שהגיעו ארצה עד סוף אוקטובר השנה היו 6706 בני בריה"מ. לעומת 14,832 בת־קופה זו אשתקד.

בדברו על תהליך הקליטה בדיור הקבע לעולים, ציין מר שרמן, כי בעשרת החודשים האחרונים סיפק משרד כ־8500 פתרונות דיור לעו־לים, אך הוא הסעים כי תהליך הק־ליטה בדיור התארך בשנתיים הא־חרונות עקב מחסור בפתרונות דיור קבועים. המחסור נגרם עקב פיגור בקבלת הדירות ממשרד השיכון לפי התיכנון המוסכם. משרד הקליטה צריך היה לקבל עד אוקטובר השנה 13,143 דירות, אך קיבל 6 46 6 דירות בלבד. כבבידה על בעיית דיור ה־קבע לעולים גם בעיית הפיגור בסיום ביניתן של דירות המיועדות לעולים. עד סוף אוקטובר השנה מסתכמים לדברי המנכ"ל פיגורים אלה ב־3175 דירות, ובכך שובשה מכירת הדירות לעולים. קבוצת העולים שנפגעה ב־מיוחד ממצב זה הם העולים היחי־דים, קשישים, מבוגרים וצעירים.

הסכם על מחיר הכותנה

לאחר מו"מ ממושך ומייגע סוכם אמש מחיר הכותנה למטוויות לש־נת 1975, בשיעור 9.30 ל"י לק"ג סי־בי תותנה.

הושג הסכם עקרוני המבוסס על הנחיות שרי החקלאות והמסחר ו־התעשייה, לפיו ישלמו התעשיינים 9.20 ל"י לק"ג עד 21.3.76 ולאחר מכן יחודש ההסכם בכל 4 חודשים בהתאם למדד ולעלויות במשק. ה־הסכם הוא לשנתיים. עם אופציה ל־הארכה בשנה נוספת. החתימה הסו־פית תיערך כאשר מנכ"ל מועצת ה־כותנה צבי נימרק, יחזור מחו"ל ב־ימים הקרובים, בהשתתפות השרים אורן ובר לב וכל הנוגעים בדבר.

● קנס של 30 אלף ל"י נגזר את־מול שופט השלום בת"א אריה אבן ארי על חברת „הר" לחלקי חילוף ולמנהלה משה הר, אשר הורשעו בהגשת רשומון כזוב למכס ובהת־חמקות מתשלום מס.

להט יפגש היום עם נציגי ארגון עובדי העיריה

ראש עיריית תל־אביב מר ש. להט עומד להיפגש עם נציגי ארגון עוב־די העיריה, כדי להבהיר להם עמדתו לגבי הקפאת תשלום התוספת של 10 האחוזים ל„עובדי הכפיים". ראש העיר עומד להבטיח לעובדים, שלאחר שיחתמו הסכמי ה־עבודה החדשים, יחזרו לדון עם העובדים לתשלום הנ"ל.

כזכור, הקפיא ראש העיר את תש־לום תוספת העשרה אחוזים ל„עובדי הכפיים". שעליהם נמנים כ־500 מבין עובדי הגנים, המאור הנמים, ועוב־דים במחלקות אחרות של העיריה. בעקבות הוראה חד־משמעית שהו־עברה אליו על ידי מנכ"ל משרד הפנים ד"ר חיים קוברסקי.

הנהלת עיריית תל־אביב שדנה, בישיבתה האחרונה, בהכרזת סכסוך העבודה מצד ארגון העובדים, על רקע החלטה זו והאמצעים שנקט בנדון ראש העיריה, קבעה שאין כל הצדקה מוסרית או מעשית, שלא להעניק את התוספת, ומה גם שתוס־פת זו שולמה כבר ל„עובדי כפיים" בכמה רשויות גדולות בארץ. אך, כאמור, נאלצו לעשות כן, בעקבות הוראת משרד הפנים.

ארגון עובדי העיריה, התומך בהכ־רזה על סכסוך העבודה מצד „עובדי הכפיים", נתבקש להשפיע על בי־טולה של החלטה זו ולהמתין עד לסיום המו"מ על הסכמי השכר החד־שים. כדי לחדש, כאמור, את המו"מ לתשלום התוספת.

יצויין, כי עיקר ההתנגדות של משרד הפנים להעניק תוספת של 10 אחוז ל„עובדי הכפיים" ברשויות ה־מקומיות, נובעת מהחשש כי תוספת זו, אם תשולם, תצריך הסדר דומה עם כל הרשויות המקומיות בארץ, שעובדיהן, המוגדרים כעובדי כפיים, מספרם מגיע ליותר מ־50 אלף עוב־דים.

הוועדה להגברת הייצוא תגיש הצעותיה לשרים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הוועדה הבינמשרדית לבדיקת הדרכים להגברת הייצוא עומדת לסכם תוך שבוע את דיוניה ול־הגיש הצעותיה לשרים י. רבינו־ביץ וח. בר־לב ולנגיד בנק ישר־אל מ. זנבר.

לסופרנו נודע, כי נציגי משרד המסחר והתעשייה בוועדה הגלו יד־עד להגדלת תמריצי הייצוא. בהק־שר זה ראוי לציין כי ההתייקרויות המקומיות והתחזקות הדולר לאח־רונה מגדילה את הצורך בצידה נוסף לייצוא.

בוועדה התקבלה החלטה עקרונית כי החברה לביטוח סיכוני סחר־חוץ תעניק לייצואנים „ביטוח אינפלציה" שיאפשר להם להתקשר בהסכמי ייצוא לטווח ארוך. בלי לחשוש כי בגלל האינפלציה לא יוכלו לעמוד במחירים שייקבעו. כמו כן תעניק החברה לביטוח סיכוני סחר־חוץ ביטוח לייצואנים מפני פשיטת רגל של הקונה.

כפי שנודע אין תמימות־דעים ב־ועדה לגבי הצעת היושב־ראש שלה, מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה ד"ר משה מנדלבום, לתת למפעלי ייצוא זכוי ממס הכנסה. עם זה הוא מציע של 21% עפ"י ההצעה יינתן הזיכוי בהתאם לאחוז הייצוא מהמחזור הכו־לל באופן שוה בין המפעל לבין העובדים (בצורת „בונוס ביצוא"). בבנק ישראל ישנה תמיכה לדרישה זו. אך באוצר רואים בהקלה פגי־עה בביצוע הרפורמה עפ"י המל־צות ועדת בן־שחר.

רבין מתעניין במערכת החינוך

מאת סופרנו בתל אביב

ראש הממשלה מר יצחק רבין, נפגש לאחרונה עם יו"ר הסתדרות המורים, ח"כ שלום לוין, והביע בפניו את רצונו להתעניין במערכת החינוך ו־בעייתיה. תוך עיון מיוחד בחינוך לערבים, הצלחותיו וכשלונותיו.

נמסר כי בשיחה זו, שהיתה מסו־עפת, יסודית, ושהתקיימה בסוף ה־שבוע שעבר, ביקש ראש הממשלה לסכום גם מה הם הקשיים העוברים בדרך החינוכית, להידוק תודעתו ה־ערכית והציונית של הנוער ומה ניתן לעשות כדי להעלל שינוי בתחום זה.

ח"כ לוין מסר לראש הממשלה את השקפותיו בנדון. כפי שהתלבנו ב־מוסדות הסתדרות המורים הציע ל־ראש הממשלה ליצור כלים לקשר דו־סיטרי בין המנהיגים בישראל לבין ראשי השלטה.

הרב שאר־ישוב כהן יוצא לאוסטרליה

מאת סופרנו בחיפה

הרב הראשי לחיפה הרב שאר־ישוב כהן יוצא הבוקר לאוסטרליה לשם השתתפות כאורח הכבוד של הועי־דה הסבהית של המזרחי.

הרב שאר ישוב כהן יהיה המרצה המרכזי בועידה, ואורח של ועד שליחי קהילות יהודיות לפי הזמנה שקבל מאת יו"ר הועד א. ליבלר שהוא חבר הפרלמנט האוסטרלי ומ־את נשיא הפדרציה הציונית זהות בד בר וקפוסט. הרב ישהה בחו"ל כשבוע ימים ויחזור בשבוע הבא לישראל.

החלו חגיגות לציון שחרורו של מייסד תנועת חב"ד

החלו חגיגות י"ט בכסלו, 177 שנה לשחרור ממאסרו ברוסיה של מייסד תנועת חסידות חב"ד.

במשך שבע ימים ייערכו ברחבי הארץ כינוסים והתוועדויות לציון יום השחרור של ר' שנאור זלמן מלאדי שהיה הרבי הראשון של חסידי חב"ד, ואשר ישב בבית הסוהר עקב עלילה לכתן היהודות ולפני 177 שנה שוחרר ממאסרו.

פיצויים על פוליטורה שלא התייבשה

נגר שחידש רהיטים בפוליטורה שלא התייבשה — חויב אתמול על ידי שופט השלום בוריס רפופורט ב־תשלום פיצויים בסך 2,500 ל"י.

התובע אברהם קציר מגבעתיים טען, כי הזמין אצל הנגר אברהם אשכנזי מרחוב עמק יזרעאל 24 בתל אביב חידוש הפוליטורה של רהיטיו.

הוא שילם 430 ל"י והנגר סיים את עבודתו במשך יום אחד. אולם הרהיטים נשארו דביקים ואי אפשר היה להתיישב על הכסאות או לגעת בארונות.

כשעברו 4 שבועות דרש המתלונן מן הנגר כי יבדוק מה מתרחש. הלה בא לביקורת, ועשה תיקונים, אולם לדברי מר קציר, הדבר לא הועיל.

הרהיטים נשארו דביקים למגע וה־פוליטורה לא התייבשה.

מר קציר דרש מן הנגר כי ישוב לראות את הרהיטים אולם הלה סירב וגם הפוליטורה מיאנה להתייבש.

בלית ברירה, הזמין התובע אחרי חודשיים וחצי נגר אחר וזה צריך היה לגרד את הפוליטורה הסרבנית ולמפות את הרהיטים בפוליטורה חדשה.

מר קציר ביקש מבית המשפט לפצות אותו על עגמת הנפש של משפחתו והוצאותיו המרובות.

הנגר טען כי השתמש בפוליטורה מקופסאות מוכנות וכי לדעתו קיים פגם נסתר ברהיטים שמנע את ייבו־שם.

השופט רפופורט קבע, כי הפגם נגרם על ידי עבודה רשלנית ואפ־שר היה למנוע את המשפט לולא יחס של זלזול וחוסר התחשבות מצד הנגר, שלא גילה אחריות ורצון טוב.

עיריית ת"א היקצתה 2.5 דונם על שפת הירקון — ל„אליצור"

מאת סופרנו בתל־אביב

עיריית תל־אביב היקצתה שטח בן 2.5 דונם, על שפת הירקון, לאגודת הספורט הדתית „אליצור". בשטח זה עתידים לקום מתקני הספורט ה־שונים לפעילות ספורטיבית בכל ה־ענפים.

עו"ד ח. מ. בסוק, סגן ראש עיריית תל־אביב ומ"מ ראש העיר מר י. גריפל, סיירו בשבוע שעבר בשטח המיועד, ולאחר שנקבעו תוואי ה־מגרש, סוכם להעביר הנושא לאישור ועדת בנין ערים.

כפי שנמסר, מתכננת הנהלת „אליצור" להקים על המגרש, הסמוך לבנין סניף בני־עקיבא, צפון, אולם גדול להתעמלות, מגרשי משחקים במתכונת אולימפית, ובכל ענפי ה־ספורט, וכן לחדש את פעילותה של הסקציה הימית של „אליצור", שרא־שיתה, עוד לפני הקמת המדי־נה, אך לאחרונה הורפפה פעילותה של הימית, בהיעדר מתקנים נדרשים לאיכסון הסירות.

בתל־אביב פעילים בענפי הספורט, במסגרתה של „אליצור", מאות רבות של ספורטאים, ביניהם התנפסים מ־קום בליגות השונות, ובמיוחד קבוצת הכדורסל, המתמודדת בימים אלה, על המקומות הראשונים בליגה הלאומית.

„שבת ארגון" בצפון תל־אביב

מאת סופרנו בתל אביב

מאות מחניכי סניף בני עקיבא בצפון תל אביב, קיימו במוצאי שבת, מיצעד ברחובותיה הצפוניים של ה־עיר, במסגרת אירוע „שבת האר־גון", שהגיע לשיאו במיפגש ההמו־ני בכ„כיכר המדינה".

המיצעד יצא, במוצאי השבת, מ־המועדון, הנמצא על גדות הירקון, אל עבר כיכר המדינה. כשבראש הצו־עדים נושאי הדגלים, המלווים על ידי תזמורת. את הצועדים ליוותה המשטרה, שפיקחה על הסדר, ומאות הורים ואוהדי הארגון, ניצבו על המדרכות ומרפסות הבתים וקידמו בתשואות את הצועדים. נושאי הל־פידים, שצעדו בסדר מופתי. תוך שי־רה.

בטקס הנפת הדגל, שנוהל על ידי המדריך־הקומונר, שלמה, הביא את ברכת העיריה והתנועה עו"ד ח. מ. בסוק, שהוקיע בין השאר את ההחלטה הנפשעת של עצרת ה־או"ם בנושא הציונות. הערכה לפ־עילותו של סניף בני עקיבא, צפון, ואיחולים לקידומו ופיתוחו, הביע ה־רב איסר פרנקל, רבו של שיכון בב־לי הסביבה. בתום התהלוכה הוב־דר, קיימה בסניף מסיבת הורים ו בידור, שנמשכה עד חצות.

צויין כי לאחרונה חל קידום רב בפעילות סניף זה, שהוא אחד מהס־ניפים הגדולים בארץ של ארגון בני עקיבא, והמרכז בתוכו מאות בני נוער, מכל הגילים.

שיפור במצב הפצועים בבירה

שיפור חל במצבם של נפגעי הפי־צוץ המאושפזים בבתי החולים בירו־שלים ובמשך השבת שוחררו לבתיהם שישה מהם.

בבית החולים „שערי צדק" נותרו 17 מפצועי ההתפוצצות, 16 מהם במצב בינוני וקל ואילו פצועה אחת, ציפורה כהן שרויה במצב קשה.

בבית החולים „הדסה" מאושפזים 3 פצועים, 2 במצב בינוני ואחד יצ־חק בן הרוש הנו במצב קשה וכבר נותח. גב' יפה שור שוחררה מבית החולים „ביקור חולים".

צוות החקירה של משטרת ירושלים ממשיך בעבודתו, המשטרה הטילה איפול חמור על פרטי החקירה.

אישים ומוסדות

— נשיא המדינה, פרופ' א. קציר, קיבל אתמול את שגרירת קוסטה רי־קה, הגב' רוז מרי קארפינסקי דה מדרילו ואת בעלה, עם סיום תפקידה בישראל. כן קיבל הנשיא את מר גורדון כהן מבוסטון, חבר מועצת הנהלים של מכון ויצמן ואת מר קנת בנגמי, אף הוא מבוסטון.

— יו"ר המועצה המייעצת של בנק ישראל, מר דוד הורוביץ, אירח ב־מוצ"ש לסעודת ערב את חברי מש־לחת תנועת האיגודים המקצועיים ב־אוסטריה בראשותו של מר אנטון בנייה, העושים בארץ כאורחי הועד הפועל של ההסתדרות.

— מנכ"ל הסוכנות היהודית, מר משה ריבלין ומר נתן קרני, יצאו אתמול לניו יורק בשם הסוכנות היהודית המאוחדת להרצאות ועצרות עם במשך 3 שבועות.

— שר המשטרה, מר שלמה הלל, קיבל את שגריר קנדה בישראל, מר אדוארד גרצום לי, לביקור, הכי־רות, בלשכתו בירושלים.

ירידה ברווחיות בתעשייה

מאת סופרנו הכלכלי

סקר של המחלקה הכלכלית של התאחדות התעשיינים, שהוגש אמש לנשיאות ההתאחדות, מראה כי ב־שנת 1974/5 חלה ירידה ברווחיות התעשייה.

הרווח מהמחזור ירד מ־13.2% ל־10.8 אחוזים ואילו הרווח מה־הון העצמי ירד מ־38% ל־34% אחוזים.

הסקר טוען כי הירידה הריאלית ברווחיות היא יותר גדולה בהתחשב בשיערוך המלאי ועליה ניכרת ב־מחירי המלאי, דבר המשפר באופן מלאכותי את הרווחיות.

הסקר מתבסס על 25 מאזנים של מפעלים שמחזורם הוא 500 מיליון ל"י.

מכון ממוגראפי וטרמוגראפי לגילוי סרטן השד נפתח בחיפה

קרוב ל־30 אחוז מכלל הנשים הלוקות בסרטן נפגעות מסרטן השד — מסר אתמול פרופ' אליעזר רובינ־זון, מנהל המכון האונקולוגי בבית החולים רמב"ם, לרגל פתיחתו אתמ־מול של המכון לממוגרפיה ותרמו־גרפיה ע"ש הני גסטטנר מאנגליה.

בשיחה עם כתב „עתיים", ציין פרופ' רובינזון, כי מכל 100,000 נשים, לוקות מדי שנה בסרטן 200 נשים, מהוכן כ־60 בסרטן השד.

מהאגודה למלחמה בסרטן נמסר בטקס פתיחת המכון כי סרטן השד ניתן לגילוי מוקדם יותר מכל סוגי הסרטן האחרים ולכן הוא ניתן גם לריפוי יותר מאשר סוגי הסרטן.

בהמשך לשפר את הבדיקה, יוקם בחיפה מכון רדיולוגי בו מבוצעות בדיקות ממוגרפיות ותרמוגרפיות.

ממוגרף ותרמוגרף הם שני מכשי־רי אבחנה לגילוי מוקדם של סרטן השד. הממוגרף נותן תמונת חום של הרקמות השונות בשד ועל פי בדיקת החום אפשר להבחין בהתפת־חות הגידול בשלבים הראשונים. ה־ממוגרף מצלם את השד ועוזר ל־מציאת מיקומו המדויק של הגידול.

המכון נושא את שמה של הגב' הני גסטטנר, שתרמה למטרה זו 30 אלף לישים. המכון ישרת את חיפה ואיזור הצפון.

בתקופת ההרצה של המכון בוצעו 3336 בדיקות ממוגרפיות ו־753 בדי־קות תרמוגרפיות. המכון פועל ב־שיתוף פעולה עם התחנה לבדיקת השד של בית החולים רמב"ם ומ־זה יותר עמה מערכה אחת בתחום הגילוי המוקדם של סרטן השד.

נסתיימה ייצוא האשכליות הבכירות

מאת סופרנו הכלכלי

עונת ייצוא האשכליות הבכירות נסתיימה ולחוץ לארץ נשלחו 1.12 מיליון תיבות. המחירים שהושגו ל־רוב הפרי היו טובים והודות לסטנ־דרט גבוה שנקבע הגיע פרי טוב לשווקים הקנים שמעריכים את הפרי של ישראל ומעדיפים אותו על פני פרי ממקורות אחרים. הפרי הישר־אלי קבל מחיר גבוה יותר מזה של המתחרים. אחוז הברירה היה נמוך והגיע בממוצע ל־13 אחוזים לעומת 28 אחוזים בתקופה המק־בילה אשתקד. עתה החל במשלוח האשכוליות הרגילות, בכמות של 300—250 אלף תיבות לשבוע.

ביקוש טוב קיים לפרי הסבוחרי ש־עתה החל בייצואו. המחירים המוש־גים הם טובים.

מזכ"ל עובדי המדינה קרא לעובדי מס הכנסה לשוב לעבודה

מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה י. ברנשטיין הודיע אתמול באסיפה כל־לית של עובדי מס הכנסה כי רוב הנושאים שהועלו ע"י עובדי האגף לובנו בחיוב וקרא להם לחזור ל־עבודה תקינה.

הנושא המרכזי של התוספת הייחו־דית יובא לדיון בועדת ברקאי המק־יימת דיוניה בימים אלה. עובדי מס הכנסה, הבהיר ברנשטיין, יוכלו ל־הגיש את השגותיהם בתזכיר.

ועד העובדים הודיע כי ביום רבי־עי תתכנס מועצת השבים לקבל החלטות נוכח פניות רבות מצד עובדים באסיפה לשוב לעבודה.

מת מפצעי תאונה

ציון ניסן בן 90, שנפגע לפני שבועיים מפגיעת אוטובוס בהצטל־בות הרחובות הרא"ה—ז'בוטינסקי ב־בני ברק, מת אתמול מפצעיו במרכז הרפואי ע"ש שיבא בתל השומר.

המשטרה שפתחה בחקירה, מבקשת עדי ראיה לאותה תאונה.

הובטח למצוא פתרון לבי"ח „כרמל"

מאת סופרנו בחיפה

תוך שבועיים הובטח למצוא פת־רון לבעייה של בית חולים „כרמל" בחיפה. בפגישה שהתקיימה בין שרי האוצר הבריאות ומנכ"ל קופת חו־לים הוחלט להטיל על ועדה מיוחדת של חשבי משרדים אלה למצוא פת־רון לעיכוב בהשלמת בניין בית ה־חולים החדש.

הודעה על כך נמסרה אתמול ב־ירושלים לח"כים מזכיר מועצת פועלי חיפה א. המאירי.

מרדכי שלום דימנטמן — כרם היבנה
מרים לבקוביץ — ת"א, יד־אליהו
מאורשים
מתמשיק, פרשת ויצא

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות
רח' קרן היסוד 11 ירושלים

מכרז למכירת מטילי כסף

1. מוצעים בזה למכירה מטילים של מתכת כסף לפי הפירוט להלן:
א. 107 מטילים חומר מוצמר בתכולת כסף 935 במשקל כולל של 1,999.90 ק"ג
96 מטילים חומר מוצמר בתכולת כסף 900 במשקל כולל של 1,027
148 מטילים חומר מוצמר בתכולת כסף 500 במשקל כולל של 1,344
2. דוגמאות ניתן לראות בימי א'—ו' בין השעות 8.00—13.00, עפ"י קביעת ראיון מראש עם מר יום טוב משה, טל' 224341.
3. על המציע לצרף להצעתו ערבות בנקאית בגובה של 5% ממחיר ההצעה.
4. את ההצעה יש לשלוח במעטפה סגורה כשולה לפי המען: החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ, רח' קרן היסוד 1 ירושלים ולרשום על המעטפה הפנימית את המלים: „מכרז למכירת מתכת כסף".
5. אם ההצעות תתייחסנה רק לכמות חלקית ייקבע המחיר לפי ההצעות על בסיס ההצעה הזוכה.
6. על הזוכה במכרז יהיה לשלם עודף המחיר בתוך 7 ימים מיום קבלת הודעת החברה על הזכיה.
7. על ההצעות להגיע למשרדי החברה לא יאוחר מיום 11.11.75 שעה 12.00.
8. על הזוכה במכרז לפנות על חשבונו את המטילים ביום תשלום יתרת המחירים, ולבטח על חשבונו העברת המטען.
9. החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
10. המחיר שיקבע ע"י החברה מתוך ההצעות שתתקבלנה יהיה צמוד לשער הדולר בעת התשלום.

מוסד הרב קוק
ת. ד. 642 ירושלים

יצאה לאור חוברת תשה—תשט של
„סיני"
ירחון לתורה ולמדעי היהדות
בעריכת
ד"ר יצחק רפאל

בתוכן:
מגדי מתשובות של מי הגאון רב שמואל בן חפני / הרב ד"ר אהרן גרינבאום. פרקים בתולדות המגילה המבורכת / פרופ' נפתלי ויזר. עיני מרצב בכו כלו — קינה חדשה לרבי שלמה אבן גבירול על מות אביו / ד"ר דב ירדן. הקדמת הראב"ד לספר „בעלי הנפש" / פרופ' יוסף דן. תשובת הרדב"ז לבטחון על פרקי רבי אליעזר / יעקב ש. שפיגל. פירוש ל„כתיב האמנתי" שב„תוכחות עולמי" / ד"ר בנימין ברום. ר' משה אליקום בריעה מקוזניץ — האיש והגותו / ד"ר בליה נגאל. על מקור המשל „הננס והענקי" הגלגולים / פרופ' רב ולוטנק. לבאור יסוד דקדוק ושפת יתר לראב"ע / ד"ר אשר זיסר. בשולי המאמר על פתגמים / ד"ר רחל תמר.

דמי החתימה לשנה: 16.— ל"י

משרד ההפצה: תל־אביב, רח' אלנבי 87 טל' 636

תא האקדמאים הדתיים
ת"ד 22233 תל־אביב

ב"ה
שאלון לחבר

א. שם המשפחה ____ שם פרטי ____
הכתובת ____ טל' ____
ב. מקום העבודה ____
הכתובת ____ טל' ____
ג. תואר אקדמי ____ המקצוע ____
שנת קבלת התואר ____
ד. אם הנך מעוניין להצטרף כחבר בתא האקדמאים הדתיים, אנא, חתום וסמן את תחומי הפעילות הרצויים לך.
☐ היחידה המשפטית
☐ מטה צוותי החשיבה
☐ המועדון החברתי
☐ השתלמויות / שבתות־עיון / סיורים מודרכים

חתימה ____

דרוש
פנסיונר
לעבודות חצרנות וגינון
במוסד לנערות בירושלים
● פרטים נא לפנות:
טלפ' 02—37690 (בבוקר)
02—812929 (בערב)

לציבור צרכני הגפרורים
הננו להודיעכם בזה כי המפקח על המחירים קבע את מחיר קופסת הגפרורים לצרכן
17 אגורות
החל מיום 30.10.1975
מאחר וברשותינו מלאי גדול של תויות הנושאות עליהן רשום „המחיר לצרכן 15 אגורות", יעברו מספר חודשים עד אשר יאזל מלאי זה.
לפיכך על הצרכן לשלם תמורת קופסת גפרורים 17 אגורות — למרות שעל הקופסה כתוב 15 אגורות.
חברה לתעשית גפרורים „נור"

לכבוד
מר צפורים הרלף, עו"ד
ת. ד. 1607
חיפה

חיפה: כ"ז בתשרי תשל"ו
2 באוקטובר 1975
מס' התיק: 61/1257

א. נ.,
הנני מתכבד לאשר בזאת קבלת הודעתך בהתאם לסעיף 6 מחוק העותמני לאגודות, על יסוד האגודה כדלקמן:
א. שם האגודה: ארגון העובדים היומיים בתעשיות אלקטרוכימיות (פרוטארום)
ב. המען: בית חרושת פרוטארום בע"מ, ת"ד 1929 חיפה.
ג. מטרות האגודה:
1. לארגן את כל העובדים היומיים בתעשיות אלקטרוכימיות פרוטארום בע"מ;
2. לשמש נציג יציג כלפי פרוטארום בע"מ וכלפי מוסדות צבור אחרים בכל הנוגע לאינטרסים של העובדים היומיים ב־פרוטארום;
3. לדאוג לרווחתם של העובדים היומיים בפרוטארום בע"מ ובכלל זה לארגן פעילות חברתית לטובת חברי האגודה ובני משפחותיהם;
4. להקים קרן או קרנות לעזרה הדדית לטובת חברי האגודה;
5. לעסוק בכל ענין שהוא לטובת ציבור העובדים היומיים בפרוטארום בע"מ ואשר אינו מנוגד לחוק.
ד. שמות חברי הועד:

מר כואזו אביקסיס	רח' צבידר 7/7 קרית שמואל	— יו"ר
מר אליעזר ברזמן	רח' הסיבת כרמלי 21 חיפה	— סגן יו"ר
מר יהושע סבג	רח' שפרינצק 13/12 נהריה	— גזבר
מר יונה לוי	רח' הרמון 6/8 עכו	— מזכיר
מר הדד מאיר	שכון 8/16 קרית שמואל	— חבר ועד
מר אליצור ריבין	רח' ירושלים 4/10 עכו	— חבר ועד
מר יצחק אבריביך	רח' מלך שאול 25 נהריה	— חבר ועד
מר יהה לבקוביץ	רח' עצמאות 50 עכו	— חבר ועד
מר שלמה ברזמה	רח' דליה 10 קרית ביאליק	— חבר ועד

בכבוד רב,
ד"ר נפתלי אילתי
הממונה על מחוז חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאשור תוספת מגו־רים לבית על חלקה 71 בגוש 8217 (רח' שפרינצק 32) בחריגה של 6%.

את התוכנית ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבוע מיום פרסום הודעה זו.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה שינוי תכנית מפורטת מס' כס/88/3/8.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6429 חלקה 54 ברח' הרצל מס' 19, 20 בכפר־סבא.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: הרחבת דרכים, קביעת שטחים ציבוריים פתוחים וקביעת הוראות בניה.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2082 תשל"ה עמ' 828 ובעתון הצופה מתאריך 29.12.74 ובעתון מעריב מתאריך 29.12.74 בשפה העברית ובעתון נוסף על־המשמר מתאריך 29.12.74 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה ו־במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא וכל המעוני־ין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א' חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

ו' בכסלו תשל"ו — 10.11.75

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, הופקדה שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי מס' 5 לתכנית מפורטת מס' 4/03/69" ר.ש.ב. — שכונה העתיקות — בגוש 1962 חלקי חלקות 122, 126 מרחוב לרח' ההסתדרות. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לשטח לבנייני ציבור — הקמת בית כנסת.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתו — רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

א' כסלו תשל"ו — 5.11.75

י. ורדיגון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז הדרום

בהגרלת הלוטו 46/75
מינימום פרס ראשון *250.000 ל"י
מצטבר עד *500.000 ל"י
היום המועד האחרון למכירת טפסי הלוטו
* כפוף לערעורים

למשה קראוס
מנהל מחלקה יבוא ויצוא בנק המזרחי ת"א
משתתפים בצערו הכבד
במות **אביך** ז"ל
הנהלת יפו־מור בע"מ
אשדוד